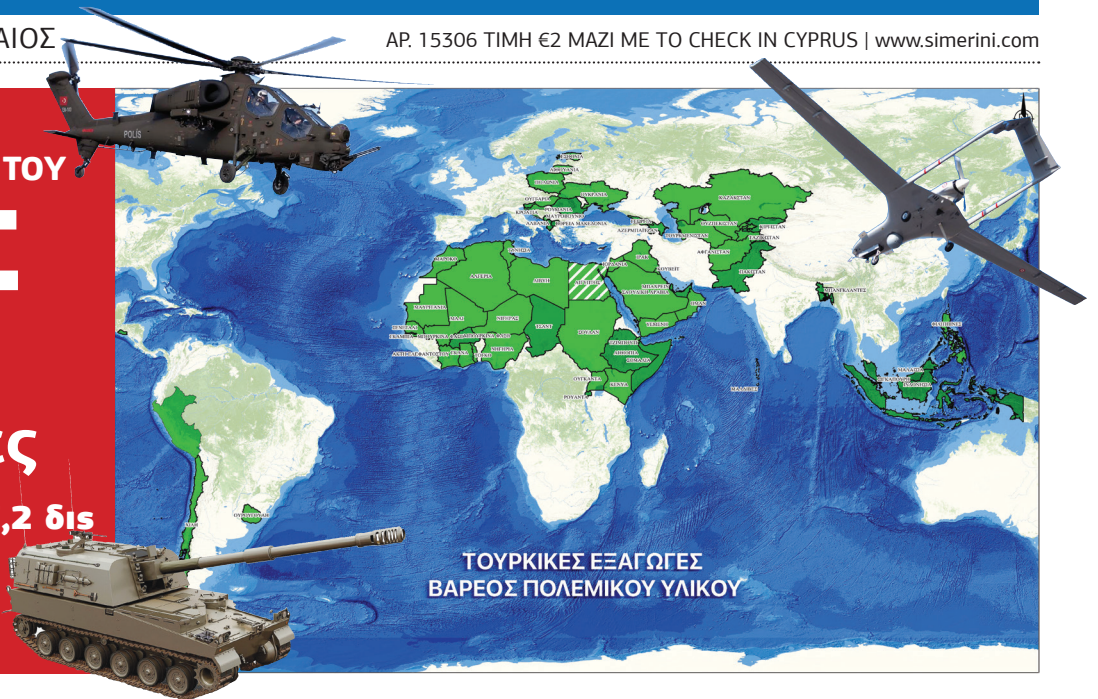

ΕΙΣΒΑΛΛΕΙ ΠΑΝΤΟΥ Ο ΕΡΝΤΟΓΑΝ
ΚΑΙ Η ΕΕ ΧΟΡΕΥΕΙ ΣΤΟΝ ΡΥΘΜΟ ΤΟΥ ΤΑΜΠΟΥΡΛΟΥ ΤΟΥ

ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΓΙΓΑΝΤΑΣ

με πολεμικές βιομηχανίες

Πωλεί όπλα σε όλες τις ηπείρους με εισπράξεις 7,2 δις
δολαρίων, συμπαραγωγές και γεωπολιτικά
κέρδη παγκοσμίων διαστάσεων ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ
ΒΑΡΕΟΣ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

ΕΝΩ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΑΙΝΟΥΝ ΚΑΛΩΣ

ΤΡΙΚΛΟΠΟΔΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Από κρατικό μισθολόγιο, κόστος ηλεκτρισμού
και «κρυφές» αδυναμίες

ΑΛΩΝΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ...
ΩΣ ΤΡΑΚΤΕΡ
Buggies
ενοικιάζονται
χωρίς άδειες
και ασφάλειες

ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

Επιθέσεις σκύλων:
**Τα ψυχολογικά
τραύματα και οι
«αόρατοι» νόμοι**

ΣΕΛΙΔΑ 16-17

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ
Σε σταυροδρόμι
η Κύπρος για το
θέμα της ευθανασίας

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

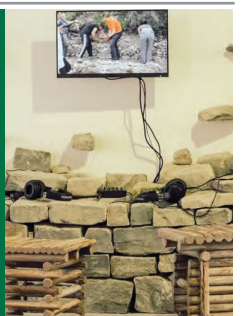

Κρατικό μισθολόγιο, υψηλό κόστος ηλεκτρικού ρεύματος – από τα υψηλότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση –, ενεργειακή απομόνωση, περιορισμένη φροντίδα για τους ηλικιωμένους και μη εξυπηρετούμενα δάνεια, που έχουν απομακρυνθεί μεν από τους ισολογισμούς των τραπεζών, αλλά παραμένουν στην οικονομία, συγκαταλέγονται ανάμεσα στις αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας και για τα οποία το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και η Κομισιόν προειδοποιούν. Τόσο το ΔΝΤ όσο και η Κομισιόν, στις εκθέσεις που δημοσίευσαν τις προηγούμενες μέρες, σημειώνουν τις ισχυρές δημοσιονομικές επιδόσεις της Κύπρου, με τη χώρα να καταγράφει έναν από τους πιο υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρωζώνη. Την ίδια ώρα, εντοπίζουν αδυναμίες και κινδύνους και επισημαίνουν την ανάγκη για επιτάχυνση συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων. ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

«Στες Πέτρες»: Όταν οι «καλλιτέχνες» αποδομούν την Ιστορία

* Η Ιδεολογική Ηγεμονία της Αριστεράς στον Πολιτισμό και η «Ατάλαντη» Δεξιά

ΣΕΛΙΔΑ 10

Νέες Βροντερές Καμπάνες

ΣΕΛΙΔΑ 32

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ “

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Για μια αντιδιζωνική πλειοψηφία
εναντίον της επιβολής της διζωνικής
τερατουργίας

ΣΕΛΙΔΑ 7

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Το φάντασμα της κινεζικής κρίσης

ΣΕΛΙΔΑ 11

ΘΕΣΗ “

Ποιος κυβερνά, κ. Πρόεδρε;..

Η Βουλή και η Πρόεδρος της δαπάνησαν 18,7 χιλιάδες ευρώ για ένα ταξίδι τριών ημερών στο Λονδίνο, αλλά ποιούν τη νήσσα. Δεν τρέχει τίποτε. Το ίδιο ισχύει και για την έκθεση Μπιενάλε της Βενετίας, όπου κυκλοφόρησε ένα «καλλιτεχνικό υβρίδιο», που στοίχισε 314 χιλιάδες ευρώ στον φορολογούμενο πολίτη για να προωθηθεί η τουρκική προπαγάνδα «περί δύο κρατικών μηχανισμών». Και τόσο η Υφυπουργός Πολιτισμού όσο και ο Πρόεδρος ισχυρίζονται ότι δεν γνώριζαν. Ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο;

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΘΕΣΗ

Τι κράτος είναι αυτό του οποίου οι δυο ανώτατοι άρχοντες, Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Πρόεδρος της Βουλής, καθώς και η Υφυπουργός Πολιτισμού δηλώνουν άγνοια περί της λήψης αποφάσεων για θέματα των αρμοδιοτήτων τους; Η υπόθεση του ταξιδιού στο Λονδίνο και του εντύπου της Μπιενάλε εγείρουν τα εξής ζητήματα:

1. Διασπάθισης δημοσίου χρήματος και χρηστής διοίκησης. 2. Αρχής και αυτοσεβασμού, αφού με το αποσυρθέν τελικώς έντυπο γινόταν προώθηση τουρκικών θέσεων περί δύο κρατικών μηχανισμών και άλλων, που οδηγούν στη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. 3. Πολιτισμικής και πολιτικής ηθικής και ιστορικής αλήθειας, αφού γίνεται αναφορά σε «ελληνοκυπριακή γλώσσα», που δήθεν καταπιέζεται. Και αυτά διενεργούνται στο πλαίσιο της «πολιτισμικής διπλωματίας» με τις κρατικές σφραγίδες και δικά μας χρήματα. Για να επέλθει ο αφελληνισμός μας και η νομιμοποίηση των διχοτομικών τετελεσμένων της εισβολής.

Η επίσημή μας γλώσσα είναι η ελληνική. Και η κυπριακή διάλεκτος δεν είναι γλώσσα, αλλά νιοπολαλιά και δη ελληνικότητα από τα βάθη των αιώνων. Από την

εποχή του Ομήρου. Και όλα αυτά γίνονται εκ του πονηρού. Γιατί; Διότι ήταν πάγια τουρκική, βρετανική και διεθνοτική αντίληψη ότι, για να είναι βιώσιμη η λύση, θα πρέπει να χάσουμε την ελληνική μας ταυτότητα. Τη γλώσσα, τον πολιτισμό μας και να εξελιχθούμε σε «homo-νεοκύπριους». Για να γίνουμε ασπόνδυλα χωρίς εθνικές αντιτάσεις και αξιοπρέπεια και να μας απορροφήσει ευκολότερα η Τουρκία. Πώς; Μέσω των αλχημιστικών πολιτειακών μοντέλων της διχοτομικής ομοσπονδίας, που συνιστούν το προηγούμενο στάδιο της πλήρους κατάληψης.

Πού, τελικά, μας οδηγείτε, κ. Πρόεδρε; Τι σημαίνει είχατε άγνοια για ό,τι συνέβη, όπως και η Υφυπουργός σας; Ή την καλύπτετε, και εκείνη άλλους, ή αμφότεροι ασκεείτε πλημμελώς τα καθήκοντά σας. Ή νομίζετε ότι μπορείτε να μας εμπαίζετε. Δεν είναι, άλλωστε, η πρώτη φορά. Έχει γίνει κανόνας. Όπως και η ασοδοσία με την παρακμή. Τι σόι κράτος έχουμε; Ο καθένας κάνει του κεφαλιού του; Χωρίς έλεγχο; Ποιος κυβερνά, κ. Πρόεδρε; Όταν σταθείτε μπροστά στον καθρέφτη για την αυτοκριτική σας και όταν δώσετε πειστική απάντηση στον εαυτό σας, τότε πείτε και σε μας να ξέρουμε...

Buggies ενοικιάζονται χωρίς άδειες και ασφάλειες

Αλωνίζουν την Κύπρο... ως τρακτέρ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρυσάνθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κασιόμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

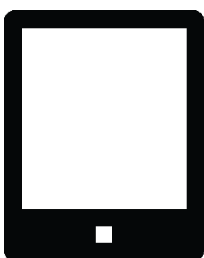
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ
SMARTPHONES
ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο
www.simerini.com.cy

ΠΕΤΡΟΣ
ΑΥΕΝΤΙΟΥ

Ανεξέλεγκτη είναι η κατάσταση που επικρατεί με την ενοικίαση buggies και τετράτροχων, ειδικότερα στις παραθαλάσσιες περιοχές της Κύπρου. Το τελευταίο τροχαίο ατύχημα, που σημειώθηκε με buggy στην επαρχία Πάφου, είχε ως αποτέλεσμα τον σοβαρό τραυματισμό δύο τουριστών, οι οποίοι έπεσαν σε γκρεμό ύψους 50 μέτρων στον Ακάμα. Πρόκειται για ένα δι-αχρονικό πρόβλημα, καθώς κάθε καλοκαίρι σημειώνονται αρκετά τροχαία, κυρίως στην ελεύθερη Αμμόχωστο και στην Πάφο.

Ωστόσο, την ίδια στιγμή αναδεικνύεται ακόμη ένα πρόβλημα που έχει να κάνει με τη χρήση τους. Η Επιτροπή Μεταφορών εξέτασε το προηγούμενο διάστημα το όλο θέμα με την ενοικίαση των τετραθέσιων buggies και των τετράτροχων και έδωσε διορία δύο εβδομάδων

στους αρμόδιους φορείς για να βρεθεί κοινός τόπος επίλυσης του προβλήματος που έχει προκύψει λόγω της αλλαγής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Το νέο καθεστώς τα εντάσσει πλέον στην κατηγορία Τ (τρακτέρ), γεγονός που τα καθιστά παράνομα προς ενοικίαση χωρίς την αντίστοιχη άδεια οδήγησης.

Το ζήτημα είχε τεθεί στο τραπέζι από τον περασμένο Ιούνιο. Παρά

Οδηγίας που αφαιρεί τα buggies από την κατηγορία L7, όπου υπάγονταν μέχρι πρόσφατα, και τα κατατάσσει πλέον στην κατηγορία Τ, δηλαδή στην ίδια κατηγορία με τα γεωργικά μηχανήματα. Παρότι τα οχήματα δεν έχουν αλλάξει τεχνικά χαρακτηριστικά και είναι ουσιαστικά τα ίδια, η νέα κατηγοριοποίηση συνεπάγεται πως απαιτείται πλέον άδεια οδήγησης τρακτέρ για τη χρή-

Σαββίδης: Ενώ το γνωρίζουν άπαντες, εντούτοις ενοικιάζονται παράνομα χωρίς να έχουν ασφάλεια
Παπαδούρης: Τους δώσαμε ένα περιθώριο για να βρουν τη λύση, αλλιώς θα παρέμβουμε εμείς

τις επισημάνσεις για τα νομικά και θεσμικά κενά που αφήνουν εκτεθειμένους τόσο τους ενοικιαστές όσο και την οδική ασφάλεια, η υπόθεση φαίνεται να είχε παραιμένη «παγωμένη» επί έναν χρόνο, χωρίς να υπάρξει καμία ουσιαστική εξέλιξη.

Το πρόβλημα προέκυψε από την εφαρμογή της ευρωπαϊκής

ση τους, γεγονός που μπλοκάρει την ασφάλισή τους και απαγορεύει την ενοικίασή τους με απλή άδεια οδήγησης.

«Απαγόρευση κυκλοφορίας των buggies και των γουρούνων στον Ακάμα»

Το Κίνημα Οικολόγων εξέδωσε ανακοίνωση, υπογραμμίζοντας πως

έχει επανειλημμένα προειδοποιήσει για τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης κυκλοφορίας τέτοιων οχημάτων σε ευαίσθητες περιοχές όπως η Χερσόνησος του Ακάμα. Όπως σημειώνεται, εκτός από την απειλή για την ανθρώπινη ζωή, τα συγκεκριμένα οχήματα προκαλούν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις: διάβρωση του εδάφους, υποβάθμιση του φυσικού τοπίου και ενόχληση της άγριας πανίδας. «Οι περιοχές Natura 2000 δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται ως πίστες ψυχαγωγίας για μηχανοκίνητα οχήματα», τονίζεται χαρακτηριστικά.

Το Κίνημα ζητά γι' ακόμη μια φορά την άμεση εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης για τον Ακάμα, που να περιλαμβάνει απαγόρευση της κυκλοφορίας γουρούνων και buggies σε ευαίσθητες περιοχές, αυστηρούς ελέγχους, σαφή οριοθέτηση των επισκέψιμων διαδρομών και προώθηση ήπιων μορφών επίσκεψης, όπως η πεζοπορία και η ποδηλασία.

«Δεν υπάρχει το δικαίωμα ενοικίασης και ασφάλισης»

Ο Πρόεδρος του Κινήματος Οικολόγων, Σταύρος Παπαδόπουλος, μιλώντας στη «Σ», ανέφερε ότι ως Βουλή εντόπισαν πως υπάρχει πρόβλημα στο θέμα της εγγραφής οχημάτων τύπου buggy και στις τετράτροχες. «Ορισμένα εγγράφονται στην κατηγορία "Τ", η οποία αφορά τα τρακτέρ», είπε.

Όπως εξήγησε, αυτό γίνεται λόγω της ευρωπαϊκής Οδηγίας. «Στην Επιτροπή Μεταφορών συζητήσαμε το θέμα και είχαμε καλέσει τις εταιρείες που εισάγουν τέτοιου είδους οχήματα, ώστε να συζητήσουμε μαζί με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και να βρούμε λύση στο πρόβλημα». Συμπλήρωσε ότι όσα οχήματα εγγράφηκαν κάτω από την κατηγορία «Τ» δεν μπορούν να ενοικιάζονται. «Η συγκεκριμένη κατηγορία είναι για ιδιωτική χρήση, για γεωργικούς σκοπούς», τόνισε.

Ο κ. Παπαδόπουλος ανέφερε ότι δεν έχουν γίνει καταγγελίες, καθώς

σύμφωνα με το αρμόδιο Τμήμα, για να γίνει μια καταγγελία, πρέπει να συμβεί κατά τη διάρκεια της ενοικίασης. «Υπήρξε μια ασυνεννοησία μεταξύ της Αστυνομίας και του Τμήματος Μεταφορών για τους ελέγχους που δεν γίνονται», είπε.

Ξεκαθάρισε ότι όσα οχήματα βρίσκονται στην κατηγορία τρακτέρ δεν μπορούν να ενοικιάζονται και ούτε καλύπτονται από την ασφάλεια. «Κάποιος που ενοικιάζει ένα τέτοιου τύπου όχημα, σε περίπτωση που σημειωθεί κάποιο ατύχημα, τότε παρανομεί στο 100%. Δεν υπάρχει το δικαίωμα ενοικίασης και ασφάλισης».

Στη συνέχεια, ο κ. Παπαδόπουλος μίλησε και για τη χρήση των buggies και των τετράτροχων μέσα στον Ακάμα. Όπως είπε, αποδεδειγμένα κάθε χρόνο σημειώνονται ατυχήματα. «Ατυχήματα έχουμε και στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου. Αυτά τα οχήματα είναι πωσκόκιντα. Έχουν ειδικό τρόπο χειρισμού, ιδιαίτερα όταν πας να στρίψεις».

Πρόσθεσε ότι το Τμήμα Μεταφορών πρέπει να συνεννοηθεί με τις εταιρείες που ενοικιάζουν αυτά τα οχήματα, ώστε να υπάρξει ένας έλεγχος. «Μέσα σε αυτά

μπορεί να είναι κάποια σεμινάρια πριν από την ενοικίασή τους ή να βλέπουν αν έχουν την κατάρτιση για να οδηγήσουν τέτοιου είδους οχήματα», ανέφερε.

Επεσήμανε ότι εδώ και έναν χρόνο δεν έπραξαν τίποτε οι αρμόδιοι, ώστε να βρεθεί λύση στο πρόβλημα. «Αν δεν εγγράφαμε το θέμα ξανά στη Βουλή, τότε το πρόβλημα θα διαιωνιζόταν γι' ακόμη ένα καλοκαίρι. Τους δώσαμε ακόμη δύο εβδομάδες διορία, ώστε να μας ενημερώσουν πώς θα λύσουν το πρόβλημα», σημείωσε.

Ενδεχόμενο περιορισμών κατά την ενοικίασή τους

Επιπλέον ανέφερε πως ίσως η Επιτροπή να εξετάσει συγκεκριμένους περιορισμούς για την ενοικίαση των buggies και των τετράτροχων. «Για παράδειγμα, ίσως τεθεί το ζήτημα να ενοικιάζονται σε άτομα άνω των 25 ετών. Να μην επιτρέπονται δύο επιβάτες πάνω στις τετράτροχες».

Σημείωσε ότι ίσως να τεθεί ζήτημα με τον καθορισμό συγκεκριμένου χώρου για τη χρήση τους. «Στον Ακάμα δεν γνωρίζουν τη διαδρομή.

Δεν υπάρχουν σημάνσεις», είπε.

Ο κ. Παπαδόπουλος ανέφερε ότι έρευνα έδειξε πως αρκετά ατυχήματα σημειώθηκαν σε Κρήτη, Ρόδο, Ζάκυνθο και Κω. «Είναι ξεκάθαρο ότι είναι δεκάδες τα περιστατικά στα νησιά», είπε.

Καταληκτικά ανέφερε ότι οι αρμόδιες Αρχές έχουν ένα περιθώριο δύο εβδομάδων, ώστε να βρουν τη λύση. «Αν όχι, θα παρέμβουμε εμείς με μέτρα», τόνισε.

«2.500 buggies και τετράτροχες στους δρόμους της Κύπρου»

Στη «Σ» μίλησε και ο βουλευτής του ΔΗΚΟ, Χρύσανθος Σαββίδης, ο οποίος ανέφερε ότι στους δρόμους της Κύπρου κυκλοφορούν περίπου 2.500 buggies και τετράτροχες. «Μετά την ευρωπαϊκή Οδηγία του 2018, δεν μπορούν να εγγραφούν ως οχήματα οδηγησης κανονικού τύπου. Πλέον χρειάζεσαι ειδική άδεια για τρακτέρ», είπε.

Υπογράμμισε ότι, σύμφωνα με ενημέρωση που είχε η Βουλή, αυτήν τη στιγμή υπάρχουν περίπου 20 τα οποία εισήχθησαν στην Κύπρο και είναι εγγεγραμμένα ως

τρακτέρ. Ενώ το γνωρίζουν άπαντες, εντούτοις ενοικιάζονται παράνομα χωρίς να έχουν ασφάλεια.

Ο κ. Σαββίδης τόνισε ότι οι πληροφορίες του αναφέρουν πως είναι πολύ περισσότερα αυτά που δεν μπορούν να γραφτούν ως κανονικά οχήματα, όμως ενοικιάζονται στους τουρίστες. «Ενώ το Τμήμα Μεταφορών γνώριζε εδώ και χρόνια το θέμα, δεν προχώρησε ώστε να λυθεί το ζήτημα», είπε.

Επεσήμανε ότι δεν υπάρχει έλεγχος για το ποιοι τα οδηγούν, αν είναι ανήλικοι και σε ποιους δρόμους τα οδηγούν, με αποτέλεσμα κάθε χρόνο να σημειώνονται τροχαία ατυχήματα. Διερωτήθηκε πώς είναι δυνατό ιδιώτης να εγγράφει 10-20 οχήματα τύπου τρακτέρ και να μην ελέγχουν αν είναι γεωργός.

Ξεκαθάρισε ότι δεν είναι εναντίον των επιχειρηματιών. «Δεν θέλουμε να τους καταστρέψουμε, απλώς θέλουμε να υπάρχει ένα σωστό νομοθετικό πλαίσιο χρήσης των οχημάτων με συγκεκριμένες διατάξεις για την ασφάλεια των οδηγών. Πρέπει να μπει μια τάξη σε όλα αυτά που βλέπουμε στους δρόμους», κατέληξε.

Σε σταυροδρόμι η Κύπρος για το θέμα της ευθανασίας

Τι ισχύει σε άλλες χώρες και τι προβλέπει το ΕΔΑΔ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotou@sig-
malive.com

Ανοιξε και πάλι ο διάλογος για την ευθανασία στην Κύπρο, με την πρόταση νόμου που κατέθεσε η βουλευτής του ΑΚΕΛ, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, να θέτει το ζήτημα του ιατρικώς υποβοηθούμενου τερματισμού της ζωής στο επίκεντρο της πολιτικής και κοινωνικής συζήτησης.

Το θέμα προκαλεί εύλογους προβληματισμούς, καθώς ακουμπά τα όρια της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, του πόνου και του δικαιώματος στην ελευθερία. Την ίδια στιγμή, η Κύπρος καλείται να ισορροπήσει ανάμεσα στις ηθικές της παραδόσεις, τις διεθνείς πρακτικές και τις ανάγκες των ίδιων των ασθενών.

Τι προβλέπει η πρόταση νόμου

Σύμφωνα με την Ειρήνη Χαραλαμπίδου, η πρόταση νόμου αφορά αποκλειστικά σε ενήλικες ασθενείς με τελική διάγνωση ανίατης νόσου σε μη αναστρέψιμο στάδιο.

Παράλληλα, προϋπόθεση είναι η διαπίστωση καταληκτικής διάγνωσης από δύο ανεξάρτητους ιατρούς, επιβεβαίωση της ψυχικής κατάστασης του ασθενούς από ψυχολόγο και ψυχίατρο και επαναλαμβανόμενες δηλώσεις πρόθεσης τόσο προφορικά όσο και γραπτώς από τον ίδιο τον ασθενή. Το νομοθέτημα δεν αφορά ανηλίκους και δεν επιβάλλεται σε κανένα ιατρικό ή παραϊατρικό προσωπικό.

Η κ. Χαραλαμπίδου τόνισε ότι η ευθανασία δεν αποτελεί «επιλογή μεταξύ ζωής και θανάτου», αλλά «τελευταία πράξη αξιοπρέπειας» σε περιπτώσεις όπου ο θάνατος είναι μονόδρομος. Σύμφωνα με την ίδια, η συζήτηση βασίζεται σε θεσμικά θεμέλια, όπως η θετική νομική γνώμη της Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου και δημοσκοπήση που δείχνει ότι έξι στους δέκα Κυπρίους τάσσονται υπέρ της ευθανασίας. Η ίδια πρόταση ακολουθεί διεθνή παραδείγματα όπως της Ολλανδίας, του Βελγίου, της Αυστρίας και της Πορτογαλίας, όπου η ευθανασία νομοθετήθηκε υπό αυστηρές προϋποθέσεις.

Η απουσία ανακουφιστικής φροντίδας

Ένα από τα κεντρικά επιχειρήματα όσων διαφωνούν με την πρόταση αφορά στην απουσία ολοκληρωμένου πλαισίου ανακουφιστικής φροντίδας στην Κύπρο. Παρά τις υποσχέσεις του Υπουργείου Υγείας για επικείμενη κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου, μέχρι στιγμής

εξασφαλιστεί προσβάσιμη, ισότιμη και επιστημονικά τεκμηριωμένη φροντίδα σε όλα τα επίπεδα. Η επαρκής υποστήριξη του ασθενούς με πόνο, φόβο και αγωνία θα πρέπει να είναι αυτονόητο προαπαιτούμενο πριν τεθεί το ερώτημα της ευθανασίας.

Ο κ. Αρτεμίου θέτει τη συζήτηση σε ένα ευρύτερο κοινωνικό και ηθικό πλαίσιο. Αν και θεωρεί την ευθανασία ανθρώπινο δικαίωμα, επιμένει ότι η άσκηση του δικαιώματος αυτού προϋποθέτει ελεύθερη, πλήρως ενημερωμένη και ρητή συναίνεση. «Η συναίνεση δεν μπορεί να θεωρηθεί ελεύθερη αν δεν υπάρχουν επαρκείς εναλλακτικές λύσεις», σημειώνει χαρακτηριστικά.

Κάνει επίσης λόγο για τον κίνδυνο να ερμηνευτεί η ευθανασία ως λύση ανάγκης σε ένα σύστημα που αποτυγχάνει να προσφέρει ποιοτική φροντίδα. «Όταν το κράτος δεν καλύπτει τις ανάγκες, τότε η επιλογή της ευθανασίας δεν είναι επιλογή, είναι μονόδρομος», αναφέρει. Υπογραμμίζει πως, χωρίς στήριξη, ο ασθενής μπορεί να οδηγηθεί στην απόγνωση και να μην έχει άλλη εναλλακτική από το να ζητήσει τον θάνατο.

Επιπλέον, αναδεικνύει τις κοινωνικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες της Κύπρου, επιση-

μαίνοντας ότι η συζήτηση γίνεται σε ένα πλαίσιο έντονων ηθικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων. Για τον ίδιο, η Πολιτεία πρέπει να θεσπίσει ένα σταθερό και επιστημονικά τεκμηριωμένο πλαίσιο που να εξασφαλίζει πως η απόφαση για ευθανασία λαμβάνεται με πλήρη συνείδηση και χωρίς εξαναγκασμό.

«**Η Εκκλησία της Κύπρου, διά στόματος του Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, εκφράζει την αντίθεσή της**»

Η θέση της Εκκλησίας

Η Εκκλησία της Κύπρου, διά στόματος του Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, εκφράζει την αντίθεσή της τόσο στην ενεργητική όσο και στην παθητική ευθανασία. Χαρακτηρίζει τη ζωή ως υπέρτατη αξία, ανώτερη ακόμη και από την ελευθερία και την αξιοπρέπεια, και υποστηρίζει ότι η θεομοθέτηση της ευθανασίας

οδηγεί σε ηθικό κατήφορο.

Η Εκκλησία προειδοποιεί για πιθανές καταχρήσεις του νομοθετικού πλαισίου, τονίζοντας ότι κανείς δεν έχει δικαίωμα να επιφέρει το τέλος της ζωής, επικαλούμενη και την Ιπποκρατική ιατρική παράδοση. Ο Ιπποκράτης είχε ρητά αποκλείσει τη δυνατότητα ενός γιατρού να χορηγήσει φάρμακο που επιφέρει θάνατο. Για την Εκκλησία, η ευθανασία δεν συνιστά πρόοδο αλλά επικίνδυνη ηθική διολίσθηση, που υποβαθμίζει τον σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή.

Οι ιδεολογικοί «φραγμοί»

Η πρόταση της κ. Χαραλαμπίδου έχει προκαλέσει αντιδράσεις στο πολιτικό φάσμα. Ο ΔΗΣΥ και το ΔΗΚΟ εκφράζουν επιφυλάξεις, επισημαίνοντας την απουσία πλαισίου ανακουφιστικής φροντίδας και τη μεταφορά της ευθύνης στους ιατρούς. Παράλληλα, ζητούν εξαντλητική διαβούλευση και εμπειροστατωμένη μελέτη των συνεπειών της νομοθέτησης.

Οι ενστάσεις περιλαμβάνουν ζητήματα αξιοπιστίας των εμπλεκόμενων θεσμών, ανεπάρκεια κριτηρίων, αλλά και φόβους για διολίσθηση σε επικίνδυνες γενικεύσεις της νομοθεσίας, όπως συμβαίνει σε ορισμένες ευρωπαϊ-

«**Αναζητώντας ισορροπία μεταξύ πόνου, αξιοπρέπειας και παράδοσης**»

η ανακουφιστική φροντίδα παρέχεται σχεδόν αποκλειστικά από φιλανθρωπικούς οργανισμούς. Οι φορείς αυτοί προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες, αλλά χωρίς επαρκή κρατική στήριξη.

Ο Αρτέμιος Αρτεμίου, συνιδρυτής του Ιδρύματος «Αλκίνοος Αρτεμίου», επισημαίνει ότι η ανακουφιστική φροντίδα δεν είναι πολυτέλεια, αλλά κρίσιμη ανθρώπινη ανάγκη. Τονίζει ότι πριν θεσπιστεί η ευθανασία, πρέπει να

κές χώρες. Αντίθετα, η ανεξάρτητη βουλευτής Αλεξάνδρα Απαλίδου υπερασπίζεται το δικαίωμα επιλογής και την ανάγκη προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Τι ισχύει σε άλλες χώρες και τι προβλέπει το ΕΔΑΔ

Όπως πληροφορείται η «Σ», ο ιατρικός υποβοηθούμενος τερματισμός της ζωής επιτρέπεται σε κάποιες χώρες παγκοσμίως. Συγκεκριμένα, στην Ευρώπη, η Ολλανδία ήταν η πρώτη χώρα που προχώρησε στη νομιμοποίηση της ευθανασίας το 2002. Το ίδιο μονοπάτι ακολούθησαν το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Ισπανία, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Γερμανία, υπό προϋποθέσεις και με διαφορετικά νομικά πλαίσια.

Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πρακτική αυτή επιτρέπεται στην Ελβετία και στην Αγγλία, ενώ είναι επίσης νόμιμη σε χώρες όπως ο Καναδάς, η Κολομβία, η Ινδία, η Νέα Ζηλανδία, καθώς και σε κάποιες Πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών και της Αυστραλίας.

Σημειώνεται πως η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν αναγνωρίζουν τον τερματισμό της ζωής ως ανθρώπινο δικαίωμα, χωρίς όμως να απαγορεύουν τη σχετική νομοθετική πρωτοβουλία. Εναπόκειται δηλαδή σε κάθε κράτος-μέλος να λάβει τις δικές του αποφάσεις. Από πλευράς της η Νομική Υπηρεσία υπογράμμισε τη σοβαρότητα και ευαισθησία του θέματος, επισημαίνοντας πως εγείρονται ποικίλα νομικά ζητήματα που απαιτούν ενδελεχή εξέταση. Πρόσθεσε πως χρειάζεται χρόνος για να μελετήσει σε βάθος το ζήτημα.

Από την πλευρά του, το Υπουργείο Υγείας θεωρεί αναγκαίο να προηγηθεί η ψήφιση νομοθεσίας για την ανακουφιστική φροντίδα. Το σχετικό νομοσχέδιο είναι έτοιμο και αναμένεται να κατατεθεί στο

Υπουργικό Συμβούλιο τις επόμενες ημέρες, προκειμένου στη συνέχεια να προωθηθεί στην Ολομέλεια της Βουλής.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου, η οποία ξεκαθάρισε πως δεν είναι αντίθετη με την κατάρθεση πρότασης νόμου, ωστόσο επεσήμανε ότι το θέμα αγγίζει βαθιά υπαρξιακά και ηθικά ζητήματα, τα οποία σχετίζονται με τις θεμελιώδεις αξίες του κράτους. Πρόσθεσε ότι θα πρέπει, πριν εξεταστεί οποιαδήποτε θεσμική αλλαγή, να εξασφαλιστεί η πλήρης πρόσβαση των πολιτών στην ανακουφιστική φροντίδα, την

της παθητικής ευθανασίας.

Διευκρινίστηκε, επίσης, ότι το ζήτημα της παθητικής ευθανασίας ρυθμίζεται ήδη από τον νόμο περί δικαιωμάτων των ασθενών. Σε περιπτώσεις όπου οι ασθενείς δεν είναι σε θέση να δώσουν συγκατάθεση, ο γιατρός αποφασίζει σύμφωνα με το συμφέρον του ασθενούς.

Προβληματισμοί και σκέψεις

Η δημόσια συζήτηση για την ευθανασία στην Κύπρο αγγίζει βαθιά υπαρξιακά, ηθικά και κοινωνικά ζητήματα. Αντικρούονται απόψεις για το τι σημαίνει ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τι είναι ελευθερία επιλογής και ποια είναι η ευθύνη της Πολιτείας απέναντι στους πιο ευάλωτους πολίτες της.

Η Πολιτεία βρίσκεται ενώπιον ενός ιστορικού σταυροδρομίου. Από τη μια η ανάγκη για προστασία της ζωής και διατήρηση της κοινωνικής ηθικής συνοχής και από την άλλη η αναγνώριση του ατομικού δικαιώματος στην αυτοδιάθεση και στην επιλογή μιας αξιοπρεπούς εξόδου από τον πόνο.

Σε μια χώρα με έντονα θρησκευτικό χαρακτήρα, ακόμα κι αν οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι το 60% των πολιτών υποστηρίζουν την ευθανασία υπό ορισμένες συνθήκες, λίγοι μπορούν να τολμήσουν να προωθήσουν σχετική νομοθεσία. Ακόμη και σε κράτη όπου η θρησκεία δεν έχει τόσο ισχυρή επιρροή στη δημόσια σφαίρα, η θεσμοθέτηση της ευθανασίας υπήρξε πάντοτε μια περίπλοκη και δύσκολη απόφαση.

Αναμφίβολα, η ενδεχόμενη εφαρμογή της ευθανασίας δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς σαφές, αυστηρό και ανθρωποκεντρικό πλαίσιο και, κυρίως, χωρίς πλήρη ενημέρωση και δημόσιο διάλογο. Πόσο ώριμη είναι η κυπριακή κοινωνία να διαχειριστεί ένα τόσο βαρυσήμαντο ζήτημα με τη σοβαρότητα, τη σύνεση και την ευαισθησία που απαιτείται;

ΑΠΟΨΗ **ΔΡ ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΥΚΑΤΖΙΗΣ***

Η κορυφή του παγόβουνου

Κράτηση ανηλίκων σε πτέρυγες ενηλίκων στις Κεντρικές φυλακές

Δυστυχώς, παρά τις προειδοποιήσεις και τις ανησυχίες που εκφράστηκαν τόσο από τον υποφαινόμενο μέσα από τη διδακτορική του διατριβή αλλά και από μέλη της νομικής κοινότητας στους αρμόδιους φορείς, έγινε το αναμενόμενο.

Η διαπόμπευση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι κάτι παραπάνω από βέβαιο ότι θα υπάρξει μετά και από την περίπτωση της 16χρονης που κρατήθηκε σε χώρο εντός των Φυλακών μαζί με ενήλικους παραβάτες.

Το εν λόγω περιστατικό, το οποίο δεν είναι το μόνο, ήταν

Νόμος προβλέπει, μεταξύ άλλων, ξεχωριστή διαδικασία και χώρο εκδίκασης ανηλίκων και παρόλα αυτά στην πράξη οι ανήλικοι εκδικάζονται σε ίδιες αίθουσες με ενήλικους παραβάτες και συναναστρέφονται με κατηγορούμενους για σοβαρά ποινικά αδικήματα στους χώρους των Δικαστηρίων, καταλαμβάνουμε την έκταση του προβλήματος.

Όταν η ΕΕ προβλέπει ρητά ότι προτεραιότητα για έναν ανήλικο παραβάτη είναι η αναμόρφωση και επιμόρφωση παρά η τιμωρία και η φυλάκιση και όταν συγκεκριμένα διαχωρίζει τη διαδικασία τόσο της εκδίκασης όσο και της κράτησης, η οποιαδήποτε παρέκκλιση από αυτούς τους άξονες είναι ανεπίτρεπτη.

Πρέπει, επιπλέον, οι αρμόδιοι να αντιληφθούν ότι οι ανήλικοι αποτελούν μια ευαίσθητη ηλικιακή ομάδα, με ξεχωριστά χαρακτηριστικά από τους ενήλικους, και ως τέτοια πρέπει να αντιμετωπίζεται. Άτομα αυτής της ηλικίας δεν έχουν διαπλάσει ακόμα τον χαρακτήρα του ενήλικου, υπόκεινται σε διαφορετικά ερεθίσματα και αντιδρούν διαφορετικά σε καταστάσεις.

Εν μέσω όλων αυτών βρίσκονται και οι Δικαστές, που προσπαθούν να εφαρμόσουν Νόμους οι οποίοι είναι προβληματικοί και πολλές φορές βρίσκονται και αυτοί με δεμένα τα χέρια. Ακτίδα φωτός αποτελεί το γεγονός ότι οι πλείστοι, ασκώντας τη διακριτική τους ευχέρεια, προσπαθούν να προστατέψουν τους ανήλικους με όποια μέσα έχουν διαθέσιμα στην κατοχή τους τη συγκεκριμένη στιγμή.

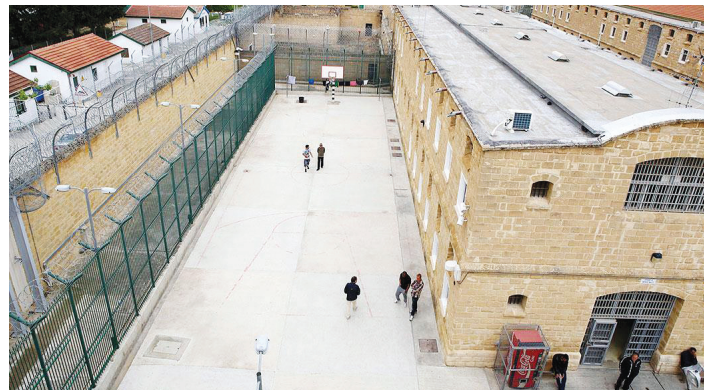
Οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να κατανοήσουν ότι το συγκεκριμένο ζήτημα, εκτός από πολύπλευρο και πολυσύνθετο, αποτελεί ένα σοβαρό πρόβλημα που απαιτεί άμεσες λύσεις ουσίας και όχι προσωρινές περιστασιακές «διευθετήσεις».

**Δικηγόρος – Λέκτορας Νομικής του Ledra College - University of Sunderland*

Το πρόσφατο ζήτημα στην υπόθεση της 16χρονης

κάτι φυσιολογικό να συμβεί. Όταν ψηφίζεις Νομοθεσίες χωρίς προηγουμένως να δημιουργήσεις τις απαραίτητες υποδομές (βλέπε φυλακές ανηλίκων), είναι λογικό να καθιστάς την ίδια τη Νομοθεσία προβληματική και ανεφάρμοστη. Οι όποιες προσπάθειες έγιναν για τροποποίηση της Νομοθεσίας μέχρι τη δημιουργία των εν λόγω υποδομών έπεσαν στο κενό, αφού οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες είναι ξεκάθαρες για τον τρόπο, τον χώρο και τον χρόνο που μπορούν οι ανήλικοι να κρατούνται. Τρανταχτό παράδειγμα αποτελεί η αδυναμία δημιουργίας έστω μιας υποτυπώδους ειδικής πτέρυγας κράτησης ανηλίκων εντός των Κεντρικών Φυλακών μέχρι την αποπεράτωση των φυλακών ανηλίκων.

Το συγκεκριμένο ζήτημα όμως αποτελεί την κορυφή του παγόβουνου, αφού τα προβλήματα είναι βαθύτερα και σοβαρότερα. Όταν, για παράδειγμα, με τη σύσταση του Δικαστηρίου Παίδων ο

Γλοιώδη γλειψίματα ΗΠΑ - Ερντογάν...

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΟΝΟΤΗΤΑ, για τον ήδη απολαμβάνοντα μεγαλεία και δόξαν νεο-οθωμανιστή νεο-σοουλτάνου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, δεν αρκούν τα γλοιώδη εγκώμια και τα γλειψίματα θαυμασμού για την ερντογανική Τουρκία, τα οποία αφειδώς απιθύνει από τηλεοράσεως NTV, 3.6.2025, προς το ΑΚ-Παλάτι των χιλιών και μίας αιθουσών του Πολυχρονεμένου, ο νέος πρέσβης των ΗΠΑ στην Άγκυρα, Τόμας Τζόσεφ Μπαράκ, όστις περιγράφεται με το προσόν του μακροχρόνιου φίλου του Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ ως ιδρυτής και της επενδυτικής εταιρείας Colony Capital. Όπως, άλλωστε, δεν ήταν αρκετά για τον Ερντογάν και όλα όσα εγκωμιαστικά, ο ίδιος ο Τραμπ του έχει επιδαψιλεύσει προσωπικά, είτε στην προηγούμενη προεδρική του θητεία, 2017-2021, είτε και εσχάτως επανακάμψας από 20ή Ιανουαρίου 2025 στον Λευκό Οίκο.

- Επί 23 συναπτά έτη, 2002-2025, μονοκράτωρ στην Τουρκία, απολαμβάνοντας και την αυτοπεποίθηση του ικανότατου, καυχιέται ότι έχει την σοφία και ξέρει να ξεχωρίζει «τον ππαράν τον κάλπικον», μετρώντας τα έργα και όχι μόνο τα έπεια πτερόμεντα των κατά καιρούς υμνωδών του.
- Μόλις προ ημερών κιόλας εξήγγειλε μάλιστα urbi et orbi, σης καθημερινές σχεδόν ομιλίες του προς το πλήθος, την απόφασή του να παραμείνει διά βίου ηγέτης της Τουρκίας, ο ήδη συμπληρώσας από τον Φεβρουάριο, το 71ο έτος την ηλικίας του, Ερντογάν.

- Και, κατ' αναλογίαν, όλων εκείνων (και τεθνεώτων) που απαρίθμησε ότι στο παρελθόν του εναντιώθηκαν ή τον δυσκόλεψαν, αλλά - με... την βοήθεια του Αλλάχ του - εξέλιπαν πλέον και εξαφανίστηκαν, έτσι προφανώς ζυγίζει προς αξιοποίηση και τους λοιπούς επί προσωρινής θητείας. Του Τραμπ συμπεριλαμβανομένου. Που δίνει κιόλας εξετάσεις συμπεριφοράς έναντι ακόμη και των επιστηθίων του, τύπου... Έλον Μασκ!

Ο ΝΕΟΣ πρέσβης των ΗΠΑ στην Τουρκία, Τομ Μπαράκ, μιλώντας στο τηλεοπτικό NTV, εξέπεμψε τις υμνωδίες του ότι, «η Τουρκία τα καταφέρνει απίστευτα καλά. Ανάμεσα στην Ελλάδα, την Κύπρο και ό' όλες τις χώρες της περιοχής, η Τουρκία πλονγείται με επιτυχία που εκπλήσσει»...

- ΔΙΚΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την άρνηση της Τουρκίας να συνταχθεί με τις κυρώσεις που αποφάσισαν οι ΗΠΑ, η ΕΕ και το ΝΑΤΟ εναντίον της Ρωσίας για την συνεχιζόμενη εισβολή από 24.2.2022 στην Ουκρανία, ο πρέσβης Μπαράκ είπε

Γλοιώδεις υμνωδίες προς την ερντογανική Τουρκία, εξέπεμψε ο νέος πρέσβης των ΗΠΑ στην Άγκυρα, μακροχρόνιος φίλος του Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, Τόμας Τζόσεφ Μπαράκ. Στην φτγρ κατά την τελετή υποβολής των διαπιστευτηρίων του στο ΑΚ-Παλάτι του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν.

για το Ουκρανικό: «Νομίζω ότι η Τουρκία έχει να παίξει έναν βασικό ρόλο. Όλοι αυτοί οι παράλογοι πόλεμοι είναι μια καταστροφή για όλους μας. Η Τουρκική Δημοκρατία έχει παραδοσιακά συνεργασία τόσο με τη Ρωσία όσο και με την Ουκρανία. Αυτό της επιτρέπει να εγκαθιδρύσει έναν σημαντικό διάλογο».

- ΑΛΛΑ δεν έμεινε μόνο ο' αυτό. Δικαιολόγησε ο Μπαράκ την Τουρκία, μεμφόμενος το... Κογκρέσο των ΗΠΑ και για τους

την δυσκόλεψε στο ν' αποκτήσει πυραύλους Patriot. Στράφηκε στη Ρωσία. Αυτό, φυσικά, προκάλεσε σύγχυση σε όλους. Διότι, το ΝΑΤΟ υποτίθεται ότι θα την προστάτευε από τη Ρωσία. Ωστόσο, ποτέ δεν χρησιμοποίησε τους S-400, ούτε καν τους έβγαλε από τα κουτιά τους. Τώρα όμως η Τουρκία λέει, εντάξει, θα έχω τη δική μου βιομηχανία αεράμυνας. Τα νιρόνους TB2 είναι τα καλύτερα νιρόνους στον κόσμο και παράγονται εδώ. Τα F-35 είναι 5ης γενιάς και η Τουρκία

ακόμα δεκτή στην ΕΕ. Έχετε ήπια ισχύ στον Κόλπο, έχετε σκληρή ισχύ εδώ, έχετε τους πιο σκληρά εργαζόμενους ανθρώπους. Έχετε έναν πληθυσμό που αποτελεί πρότυπο μετριοπαθούς Ισλάμ και κοσμικότητας».

- ΜΙΑΗΣΕ και για τη σχέση Τραμπ - Ερντογάν ο πρέσβης Μπαράκ: «Η σχέση που θέλει να δημιουργήσει αυτός ο Πρόεδρος Τραμπ με την Τουρκία, με τον Πρόεδρό σας, είναι μια διαφορετική σχέση, δεν είναι στρατηγική, δεν είναι προσανατολισμένη σε γεγονότα, δεν είναι συναλλακτική, την ανεβάζει σε διαφορετικό επίπεδο, όπου η Αμερική δεν δίνει εντολές στην Ευρώπη για αμυντικούς σκοπούς, ένα εντελώς διαφορετικό επίπεδο, λέει ότι έχετε μια θέση όπου μπορείτε να είστε ο πιο αποτελεσματικός σε μια περιοχή, που έχει γίνει η πιο αποτελεσματική περιοχή στον κόσμο για την Τουρκία. Έχετε ήπια ισχύ στον Κόλπο, έχετε σκληρή ισχύ εδώ, έχετε τους πιο εργατικούς ανθρώπους. Έχετε έναν υποδειγματικό πληθυσμό ήπιου Ισλάμ και κοσμικότητας. Δεν αναφέρομαι στην εσωτερική πολιτική, δεν έχουμε καμία ανάμειξη στην εσωτερική πολιτική. Είναι ένα υπέροχο ζήτημα. Έχουμε ήδη τους δυο αυτούς ηγέτες, που ήδη συνομιλίσαν τηλεφωνικά δυο φορές και λένε ως φέρουμε τις σχέσεις σε ίσο επίπεδο. Και λέμε στον τουρκικό λαό, πέραν της οικονομίας, πέραν της στρατηγικής σχέσης ως σύμμαχοι του ΝΑΤΟ, να δούμε πώς μπορούμε να βοηθήσουμε να γίνουν ισοίτιμοι εταίροι»...

ΕΙΜΑΣΤΕ βεβαίως κι εμείς στην περιοχή. Δισυπόστατοι, στο κυπριακό μας και στο ελλα-δικό μας κράτος. Με πρώτιστο καθήκον την αποτελεσματικότερη προπαρασκευή όλων των συντελεστών εθνικής ισχύος. Η ιστορία, η γεωγραφία, η στρατηγική και όλως ιδιαιτέρως τα παθήματα του παρελθόντος, προσφέρονται για να διδάξουν επαρκώς τις κυβερνήσεις Αθηνών και Λευκωσίας, για το τι δέον γενέσθαι...

ρωσικούς πυραύλους S-400, εξ αιτίας των οποίων οι ΗΠΑ στέρησαν από τον Ερντογάν τα αεροσκάφη F-35, λέγοντας ότι: «Είναι ένα πολύπλοκο πρόβλημα. Ναι, σωστά. Η Τουρκία κατέρριψε ένα ρωσικό αεροσκάφος το 2015. Το 2016 έγινε απόπειρα πραξικοπήματος κατά του Ερντογάν και η Τουρκία χρειαζόταν πυραύλους αεράμυνας. Εκείνη την εποχή, ήθελε ν' αγοράσει πυραύλους Patriot. Το Κογκρέσο

παρήγαγε μαχητικά Καάν, κοστίζουν 100 εκατομμύρια δολάρια το καθένα. Τα F-35 κοστίζουν 85 εκατομμύρια δολάρια το καθένα, αλλά πολύ σύντομα θα είναι εκτός της ατζέντας»...

- ΕΠΕΚΡΙΝΕ μάλιστα και την Ευρωπαϊκή Ένωση ο νέος πρέσβης των ΗΠΑ στην Άγκυρα: «Ενώ η Τουρκία είναι πολύτιμος σύμμαχος στον τομέα της άμυνας, είναι παράλογο το γεγονός ότι δεν έχει γίνει

ΟΛ' ΑΥΤΑ, χρήσιμο είναι ν' αποθηκευτούν στα... πρόχειρα της μνήμης. Επειδή, στις ραγδαία ρεύσεις, πολεμικές, ιδίως, εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή, θα διαφανεί στα έργα και επί του πεδίου, πόσα θα επιτύχει να εισπράξει αρμέγοντας τις ΗΠΑ ο πολύτιμος του... απρόβλεπτου Τραμπ, ο πληρέστερα προβλεπτός Ερντογάν, έναντι του... πολυτιμότερου των ΗΠΑ ενταύθα Νετανιάχου. Ο πρώτος ήδη επικαίρει για την αυξανόμενη διεθνώς κατακραυγή που εισπράττει ο δεύτερος με το συνεχιζόμενο σφαγείο της Γάζας. Και πολλαπλασιάζει τις προσδοκίες του ότι οι περιστάσεις θα τον ευνοήσουν, ώστε η Τουρκία να επιτύχει το ιστορικό καθήκον που ο Ερντογάν θεωρεί ότι έχει αναλάβει έναντι του «ένδοξου» οθωμανικού της παρελθόντος στην γεωγραφία, στα εδάφη της περιοχής και στον κόσμο.

ΕΙΜΑΣΤΕ βεβαίως κι εμείς στην περιοχή. Δισυπόστατοι, στο κυπριακό μας και στο ελλα-δικό μας κράτος. Με πρώτιστο καθήκον την αποτελεσματικότερη προπαρασκευή όλων των συντελεστών εθνικής ισχύος. Και για τους πιο επιδέξιους διπλωματικούς χειρισμούς. Καιροφυλακτώντας σε πλήρη ετοιμότητα, χωρίς ψευδοσθήσεις, πλάνες και δημαγωγίες, για όλες τις επερχόμενες, χειρότερες ή ευνοϊκότερες περιστάσεις. Η ιστορία, η γεωγραφία, η στρατηγική και όλως ιδιαιτέρως τα παθήματα του παρελθόντος, προσφέρονται για να διδάξουν επαρκώς τις κυβερνήσεις Αθηνών και Λευκωσίας, για το τι δέον γενέσθαι...

Για μian αντιδιζωνική πλειοψηφία εναντίον της επιβολής της διζωνικής τερατουργίας

“

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Στις 24 Απριλίου 2004, ο κυπριακός Ελληνισμός κλήθηκε ν' αποφασίσει με ένα «ναι» ή ένα «όχι» στο Σχέδιο Ανάν. Με το συντριπτικό 76% ΟΧΙ, το Σχέδιο απορρίφθηκε και η Κυπριακή Δημοκρατία διασώθηκε διαν όλα σχεδόν τα κόμματα και όλοι οι πολιτικοί ηγέτες απαιτούσαν εκβιαστικά και αδιάκριτα να την παραδώσουν αυτανόρη σε μια νέα τουρκοκρατία. Θα ανέμενε κανείς πως ο Τάσος Παπαδόπουλος, που ένδακρυς κάλεσε τους Έλληνες να πουν ένα βροντερό ΟΧΙ, και οι μετέπειτα Πρόεδροι, Χριστόφιας, Αναστασιάδης και Χριστοδουλίδης, θα σέβονταν την δημοκρατικά εκπεφρασμένη απόφαση του κυπριακού Ελληνισμού. Όλοι ασεβούν! Όλοι καθυβρίζουν και προπηλακίζουν το ΟΧΙ! Όλοι επιμένουν να υλοποιούν πρόνοιες του τερατουργήματος Ανάν.

Και όμως! Στη σελ. 59 της επίσημης μετάφρασης του Σχεδίου Ανάν, στο «Προσάρτημα ΙΧ: Η γένεση της νέας τάξης πραγμάτων. Άρθρο 1. Έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας», αναφέρονται ρητώς, επισήμως και αυτολεξεί τα εξής: «Σε περίπτωση που η Θεμελιώδης Συμφωνία δεν εγκριθεί στα ξεχωριστά ταυτόχρονα δημοψηφίσματα, αν οποιαδήποτε εγγυήτρια δύναμη δεν υπογράψει τη Σύμβαση σε θέματα που σχετίζονται με τη νέα τάξη πραγμάτων στην Κύπρο μέχρι τις 29 Απριλίου 2004, θα είναι άκυρη και δεν θα έχει οποιαδήποτε νομική ισχύ». Στις 31/3/2004 (όπως αποκάλυψε η εκλεκτή συνάδελφος, ερευνήτρια, Φανούλα Αργυρού – «Σημερινή», 31/12/2024), ο ΓΓ του ΟΗΕ, Κόφι Ανάν, έστειλε τρισέλιδη επιστολή στον τότε Πρωθυπουργό της Βρετανίας, Τόνι Μπλερ, για το Σχέδιό του.

As προσεχθούν τα εξής σημαντικά: «Σε περίπτωση που η Ιδρυτική Συμφωνία δεν εγκριθεί στα ξεχωριστά ταυτόχρονα δημοψηφίσματα, ή αν μια από τις εγγυήτριες δυνάμεις δεν υπογράψει τη Συνθήκη για τα θέματα που αφορούν τη νέα τάξη πραγμάτων στη Κύπρο όχι αργότερον της 29ης Απριλίου 2004, αυτή θα είναι άκυρη (null and void ab initio) και οι δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί, καθώς και η υποβολή του δημοψηφίσματος δεν θα έχουν καμία νομική ισχύ». Ακόμα και οι Εγγλέζοι παραδέχθηκαν (17/11/2004), διά του Υφυπουργού Εξωτερικών, Ντένις Μακσέιν, ότι το Σχέδιο Ανάν είναι νεκρό, από τη στιγμή που απερρίφθη από τη μία εκ των δύο πλευρών. Ο Alfred de Zayas, καθηγητής Διεθνούς Δικαίου, σε ανάλυσή του («Καθημερινή», 24/7/2005), επισήμανε και τα εξής:

«Ουσιώδεις πτυχές του Σχεδίου Ανάν ήταν εν πολλοίς ασυμβίβαστες με ό,τι τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών είχαν συζητήσει έως τώρα και είχαν διαμορφώσει κατά τη διάρκεια των ετών σχετικά με την τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Το σχέδιο Ανάν ήταν ασύμβατο με τη γενική καταδίκη της επιθετικότητας, της στρατιωτικής κατοχής, των πολιτικών δημογραφικής αλλοίωσης, και της άρνησης του δικαιώματος της επιστροφής των προσφύγων. Ήταν ασύμβατο με τα πολυάριθμα ψηφίσματα της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα από

εξοργιστικά.

Ο Κληρίδης παραδέχεται: «Έχω δεχτεί ότι το ισχύον Σύνταγμα του 1960 θα αλλαχτεί εντελώς και ένα νέο Σύνταγμα θα το αντικαταστήσει. Έχω δεχτεί ότι η λέξη “κυριαρχία” μπορεί να μην αναφέρεται (ανταποκρινόμενος στην εισήγηση του Γενικού Γραμματέα στο Παρίσι για συμβιβασμό). Το έκανα, παρά το γεγονός ότι η “μία κυριαρχία” αναφέρεται ειδικά στα ψηφίσματα των Ην. Εθνών. Αυτή η σημαντική παραχώρηση δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως αποδοχή του όρου “κυριαρχία” σε ό,τι αφορά τα

“

Η πολιτική ηγεσία δεν είναι ένας εσμός... βλακών. Ούτε συρφετός... ηλιθίων. Δεν έχουν άλλοθι. Και αντιλαμβάνονται και κατανοούν τους εφιαλτικούς κινδύνους. Για λόγους ακατανόητους αρνούνται ν' αλλάξουν στρατηγική αντιμετώπισης του τουρκικού θηρίου. Ναι, προέχει και επιβάλλεται να σχηματισθεί και να οργανωθεί τάχιστα μια συντριπτική αντιδιζωνική πλειοψηφία, για να διασωθεί ξανά η Κυπριακή Δημοκρατία από ανεπαρκείς και επικίνδυνους πολιτικάντηδες. Είμαστε στο παρά ένα της τουρκοποίησης

το 1975 (...).

Οι εκλεκτοί συνάδελφοι, Κώστας Βενιζέλος, Μιχάλης Ιγνατίου και Νίκος Μελέτης, στο βιβλίο τους με τίτλο: «Σχέδιο Ανάν. Το μεγάλο παζάρι. Οι 129 ημέρες που συγκλόνισαν τον Ελληνισμό», αποκάλυψαν, για πρώτη φορά, επιστολή Κληρίδη (21/10/2002) στον Ανάν, διά της οποίας καταγράφονται πολλά

“ουσιαστικά κράτη” (“component states”).

»Επίσης συμφώνησα ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί η φράση “νέα κατάσταση πραγμάτων” (“new state of affairs”). Περαιτέρω, πρόσφατα έχω κάνει έναν επιπλέον συμβιβασμό, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα, δηλαδή ότι πουθενά στη συνολική διεύθυνση δεν θα

αναφέρεται το όνομα “Κυπριακή Δημοκρατία”. Μέχρις αυτού του σημείου ήμουν πρόθυμος και είμαι πρόθυμος να φιάσω». Κληρίδης και Ντενκιάς συμφώνησαν, επίσης, την περιβόητη παρθενογένεση. Έτσι εξηγούνται τα κροκοδείλια δάκρυα και οι εξορκισμοί Κληρίδη να δεχτούμε το τερατούργημα Ανάν, τεχνουργηθέν και υπό του ιδίου, διαφορετικά θα... αποδημούσε εις Κύριον!

Κύπριοι πολιτικοί ηγέτες διέπραξαν κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας ατιμώρητα πολιτικά ανομήματα σε βαθμό εθνικού κακούργηματος. Αντί να την προστατέψουν από τους Εγγλέζους, τους Τούρκους, τον ΓΓ του ΟΗΕ, ξένους παραινεχόμενους και Έλληνες, δυστυχώς, με εγκληματική επιμονή απεργάζονταν την κατάλυση της! Οι 313.704 Έλληνες, που βροντοφώναξαν ΟΧΙ στο έγκλημα Ανάν, αυτοί διέσωσαν την Κυπριακή Δημοκρατία! ΟΧΙ οι πολιτικοί. Είκοσι ένα χρόνια μετά το δημοψήφισμα, ο Πρόεδρος, Ν. Χριστοδουλίδης, αποδεικνύεται τρισευρότερος και πλέον επικίνδυνος των ασεβέστατων προκατόχων του. Έκανε παντιέρα της πολιτικής του την τουρκοδίζωνική και ξέχασε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι κράτος-μέλος της ΕΕ. Δεν απαιτεί κυρώσεις κατά της κατοχικής Τουρκίας. Δεν ασκεί βέτο στην εκταμίευση κονδυλίων για τον Απίλα. Δεν απαιτεί εφαρμογή της Αντιδήλωσης της ΕΕ στη δήλωση Τουρκίας περί μη αναγνώρισης της Κυπριακής Δημοκρατίας (21 Σεπτεμβρίου 2005). Ασεβεί και αυτός βάνασα στο ΟΧΙ στο Σχέδιο Ανάν. Κατήντησε το Κυπριακό θέμα ΜΟΕ.

Ο Φοίβος Κλόκκαρης, αντι-

στράτηγος ε.α. και πρώην Υπουργός Άμυνας, σε ανάλυσή του (27/5/2025), υπέβαλε ξανά και έντονα: «Προβάλλει επιτακτικά η ανάγκη απόρριψης της διζωνικής αλλά η ηγεσία μας αρνείται επιμόνως να αναθεωρήσει την πολιτική της στο Κυπριακό. Είναι μια αδικαιολόγητη εμμονή, γιατί η ΔΔΟ εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Τουρκίας και Βρετανίας και πρέπει να απαλλαγούμε από αυτήν τη μορφή λύσης (...). Η Τουρκία με τη ΔΔΟ επιτυγχάνει τον στρατηγικό έλεγχο ΟΛΗΣ της Κύπρου και είναι πολύ ανησυχητικό, ότι η ηγεσία μας δεν αντιλαμβάνεται αυτόν τον κίνδυνο».

Ο Φ. Κλόκκαρης υπογραμμίζει πως, αν ο λαός ενημερωθεί και συνειδητοποιήσει τους μεγάλους κινδύνους που διατρέχει η Κύπρος, ελπίζει ότι θα «διαμορφωθεί λαϊκή πλειοψηφία κατά της ΔΔΟ και θα ασκηθεί πίεση προς την ηγεσία μας να αλλάξει πορεία στο Κυπριακό». Η πολιτική ηγεσία δεν είναι ένας εσμός... βλακών. Ούτε συρφετός... ηλιθίων. Δεν έχουν άλλοθι. Και αντιλαμβάνονται και κατανοούν τους εφιαλτικούς κινδύνους.

Για λόγους ακατανόητους αρνούνται ν' αλλάξουν στρατηγική αντιμετώπισης του τουρκικού θηρίου, επειδή είναι πιο βολικό να ασκούνται στον κατευνασμό, στα «ήρεμα νερά» και σε γελοιώδεις εκκλήσεις για συνομιλίες. Ναι, προέχει και επιβάλλεται να σχηματισθεί και να οργανωθεί τάχιστα μια συντριπτική αντιδιζωνική πλειοψηφία, για να διασωθεί ξανά η Κυπριακή Δημοκρατία από ανεπαρκείς και επικίνδυνους πολιτικάντηδες. Είμαστε στο παρά ένα της τουρκοποίησης.

ΕΙΣΒΑΛΛΕΙ ΠΑΝΤΟΥ Ο ΕΡΝΤΟΓΑΝ ΚΑΙ Η ΕΕ ΧΟΡΕΥΕΙ ΣΤΟΝ ΡΥΘΜΟ ΤΟΥ ΤΑΜΠΟΥΡΛΟΥ ΤΟΥ

Τουρκικός γίγαντας με πολεμικές βιομηχανίες

Πωλεί όπλα σε όλες τις ηπείρους με εισπράξεις 7,2 δις δολαρίων, συμπαραγωγές και γεωπολιτικά κέρδη παγκοσμίων διαστάσεων

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών
Σχέσεων

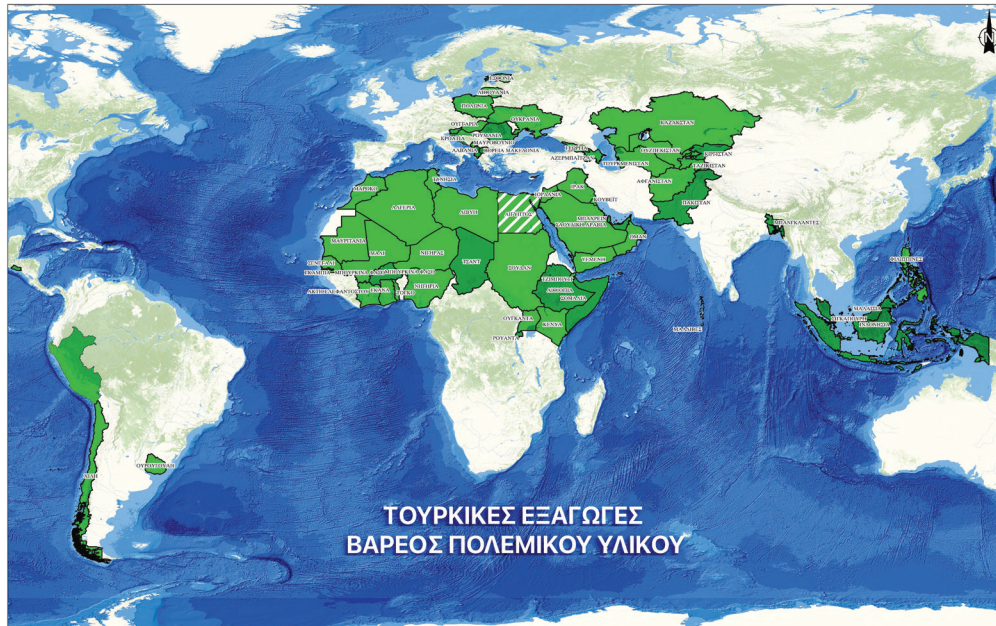
Όταν ο Ταγίπ Ερντογάν αναφέρεται στην Τουρκία εκτός των τειχών, δηλαδή της κρατικής της επικράτειας, ξέρει τι λέει. Δεν είναι μόνο οι στρατιωτικές Βάσεις που διαθέτει στην Αλβανία, στη Λιβύη, στη Σομαλία και στο Κατάρ ή ο έλεγχος των τουρκογενών κρατών, αλλά είναι και η πολεμική του βιομηχανία, που κάνει άλματα για να κατακλύσει τον κόσμο. Γιγαντώνεται.

Εργαλείο διπλωματίας και ισχύος

Αυτή του η πολεμική βιομηχανία συνιστά στρατηγικό, διπλωματικό και οικονομικό, καθώς και τεχνολογικό γεωπολιτικό εργαλείο, του οποίου η σημασία αποτυπώνεται σήμερα στο SAFE και στον σχετικό κανονισμό, που έχει ψηφιστεί επί τη βάση του άρθρου 122 της Συνθήκης της Λειτουργίας της ΕΕ, κατά τρόπον ώστε να δύναται η Τουρκία, υπό προϋποθέσεις, να λαμβάνει μέρος στην απορρόφηση των 150 δις ευρώ ετησίως από συμπαραγωγές οπλικών συστημάτων. Όταν αναφερόμαστε σε Τουρκία, εννοούμε: 1. Τη γεωπολιτική της θέση και τον στρατό της, ο οποίος θεωρείται και ετοιμοπόλεμος, αλλά και την ίδια τη χώρα ως σημαντικό παράγοντα ανάσχεσης τόσο για το NATO όσο και για την ΕΕ έναντι της ρωσικής απειλής. 2. Τις πολεμικές βιομηχανίες εντός της χώρας, αυτές που έχουν ήδη προχωρήσει σε συμφωνίες με ευρωπαϊκές βιομηχανίες για συμπαραγωγές, αυτές που έχουν αγοράσει ευρωπαϊκές εταιρείες και εκείνες που ενδεχομένως να ιδρυθούν στην ΕΕ με τουρκικά κεφάλαια και άλλα ευρωπαϊκά.

Γεωπολιτικά και άλλα κέρδη

Η εισβολή των τουρκικών πολεμικών βιομηχανιών δεν είναι μόνο μέσω του αμφίσημου χαρακτήρα του SAFE. Έχει παγκόσμιο χαρακτήρα. Η Τουρκία εξαγει σε 180 χώρες, οι απολαβές της για

Χάρτης που δείχνει σε ποιες χώρες η Τουρκία πωλεί βαρύ πολεμικό υλικό, από μη επανδρωμένα, έως και τεθωρακισμένα οχήματα, καθώς και πυροβόλα.

το 2024 έχουν φτάσει τα 7,2 δις δολάρια και κατέχει την 11η θέση παγκοσμίως. Οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας είναι απεξαρτημένες σε ποσοστό, κατ' ελάχιστον, της τάξης του 70%. Την τελευταία πενταετία η Αγκυρα μείωσε τις εισαγωγές της κατά 33%. Αυτό το γεγονός, σε συνδυασμό με την αύξηση των εξαγωγών της κατά 29% το τελευταίο έτος και μόνο, δείχνει την αλματώδη πορεία της τουρκικής πολεμικής βιομηχανίας, που έχει, εκτός των άλλων, τις εξής θετικές επιπτώσεις: Α) Οικονομικά οφέλη. Μείωση εισαγωγών, αύξηση εξαγωγών. Β) Αύξηση του δείκτη αμυντικής αυτοδυναμίας και της ανεξαρτησίας του κράτους. Γ) Ενίσχυση του ρόλου της Τουρκίας και της αξιοπιστίας της διεθνώς. Εντός και εκτός NATO, καθώς και πέραν της Ευρώπης σε όλες τις ηπείρους. Δ) Συνεργασίες και δημιουργία

δεσμών βιομηχανικής και τεχνολογικής αλληλεξάρτησης, που αποτυπώνονται επί της πολιτικής στάσης άλλων κρατών και δη της ΕΕ έναντι της Τουρκίας με θετικό τρόπο, ανεξαρτήτως του χαμηλού δημοκρατικού δείκτη της χώρας και του αντίστοιχου αυξημένου δείκτη της ιμπεριαλιστικής της πολιτικής. Ε) Γεωπολιτικά και γεωστρατηγικά οφέλη, που εκτείνονται πέραν της Γαλάζιας Πατρίδας.

Οι κορυφαίες τουρκικές αμυντικές εταιρείες το 2024 ήταν:

- Baykar: 1,8 δις δολάρια.
- TUSAŞ Aviation: 750 εκατ. δολάρια.
- ASFAT: 644 εκατ. δολάρια.
- MKE: 610 εκατ. δολάρια.
- Arca Defense: 600 εκατ. δολάρια.

Καλύπτει όλες τις ηπείρους

Οι αγοραστές των τουρκι-

κών αμυντικών προϊόντων για το 2024 ήταν η Ευρώπη και οι ΗΠΑ, αλλά και χώρες της Ασίας και της Αφρικής.

• Ευρώπη: 27% (περίπου 1,93 δις δολάρια), με χώρες όπως η Πολωνία, η Ρουμανία, η Κροατία, η Αλβανία και η Πορτογαλία, οι οποίες αγοράζουν UAVs (Bayraktar TB2), ελικόπτερα (T129 ATAK), πλοία και άλλα οπλικά συστήματα.

• ΗΠΑ: 25% (1,79 δις δολάρια), που αφορά συνεργασίες για πα-

ραγωγή πυρομαχικών (Repkon) και προώθηση UAVs της Baykar.

• Ασία: Σημαντικές πωλήσεις σε Πακιστάν (T129 ATAK και συνεργασία στο μαχητικό KAAAN), Ιράκ, Ινδονησία, Φιλιππίνες και Κατάρ.

• Αφρική: Πωλήσεις UAVs και άλλων οπλικών συστημάτων σε χώρες όπως η Νιγηρία, ο Νίγηρας, το Μάλι, η Τυνησία και η Σομαλία.

Ως προς την Ευρώπη υπάρχουν οι εξής λεπτομέρειες: Οι παραγγελίες της Ρουμανίας αγγίζουν τα 321 εκατομμύρια δολάρια και της Κροατίας τα 67 εκατομμύρια δολάρια. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι προς την Αλβανία έχουν παραχωρηθεί τα drones YHA-III, τύπου καμικάζι.

Συμφωνίες με χώρες της Ευρώπης

Πέραν τούτων, είναι σημαντικό να εξεταστούν οι συμφωνίες που καθορίζουν και τη στάση των εταίρων μας όταν λαμβάνονται οι αποφάσεις εντός της ΕΕ είτε για το SAFE είτε για άλλα συναφή ζητήματα της νέας αρχιτεκτονικής για την άμυνα και την ασφάλεια σε δυο επίπεδα. Το πρώτο είναι τι πωλούν οι Ευρωπαίοι εταίροι μας στην Αγκυρα. Το δεύτερο είναι οι συνεργασίες με κράτη μέλη της ΕΕ και τι όπλα πωλεί η Τουρκία στην Ευρώπη. Επί των συμφωνιών και συμπαραγωγών μπορούν να

Κύριοι Προμηθευτές Στρατιωτικού Εξοπλισμού στην Τουρκία (2020-2024)

Χώρα	Ποσοστό επί των τουρκικών εισαγωγών (%)	Κύρια Προϊόντα / Συνεργασίες
Ισπανία	34%	Φρεγάτες, πλοία υποστήριξης, συμμετοχή στο πρόγραμμα Eurofighter Typhoon
Ιταλία	24%	Ελικόπτερα T129 ATAK, συνεργασία με Leonardo στο Eurofighter
Γερμανία	19%	Υποβρύχια Type 214, κινητήρες MTU, συμμετοχή στο Eurofighter

Οι καλύτεροι πελάτες

Εκτός από την Ευρώπη, οι 10 καλύτεροι πελάτες της Τουρκίας την περίοδο 2020-2024 είναι με βάση τα επίσημα στοιχεία:

Κατάταξη	Χώρα	Ποσοστό επί των τουρκικών εξαγωγών (%)
1	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	18%
2	Πακιστάν	10%
3	Κατάρ	9,9%
4	Σαουδική Αραβία	9%
5	Ουκρανία	8%
6	Αζερμπαϊτζάν	7%
7	Μπανγκλαντές	6%
8	Πολωνία	5%
9	Νιγηρία	4%
10	Ινδονησία	3%

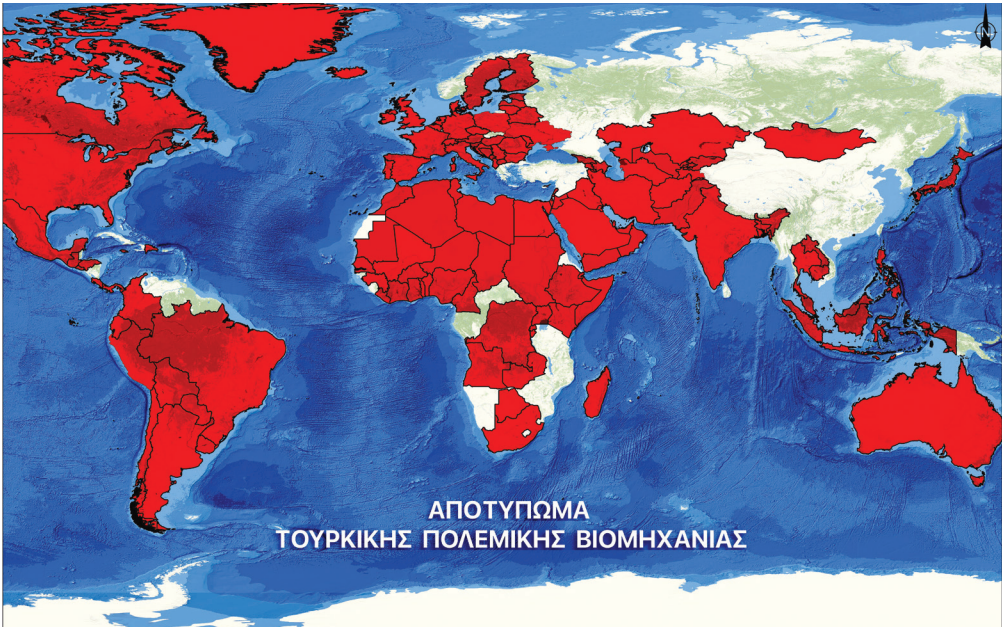
Εξαγωγές της Τουρκίας ανά ήπειρο και χώρα (2024)

Ηπειρος	Χώρα	Προϊόντα/Εξοπλισμός
Ευρώπη	Πολωνία	24 Bayraktar TB2
	Ρουμανία	18 Bayraktar TB2
	Κροατία	6 Bayraktar TB2
	Αλβανία	TB2 και καμικάζι drones (YHA-III)
	Πορτογαλία	2 πλοία ανεφοδιασμού
Ασία	Πακιστάν	30 T129 ATAK, συνεργασία KAAAN
	Ιράκ	8 TB2, 12 T129 ATAK
	Ινδονησία	12 Anka UAVs (ημισυναρμολογημένη τοπική)
	Φιλιππίνες	6 T129 ATAK
	Κατάρ	UAVs και οπλικά συστήματα
Αφρική	Νιγηρία	43 Bayraktar TB2
	Νίγηρας	6 Bayraktar TB2
	Μάλι	6 Bayraktar TB2
	Τυνησία	5 Anka-S UAVs
	Σομαλία	3 T129 ATAK

επισημανθούν τα ακόλουθα:

- Σε ό,τι αφορά την Ιταλία: 1. Συνεργάζεται με την Τουρκία σε επίπεδο των εταιρειών Baykar και Leonardo. Η τουρκική Baykar, που φτιάχνει τα drones Bayraktar, συνήψε στρατηγική συνεργασία με την ιταλική Leonardo για τη συμπαραγωγή μη επανδρωμένων αεροσκαφών (UAVs). Ποιος είναι ο στόχος αυτής της συνεργασίας; Η ενίσχυση της ευρωπαϊκής παραγωγής drones προκειμένου να καλυφθούν οι αυξανόμενες ανάγκες και δη η ζήτηση που υπάρχει στην ευρωπαϊκή αγορά. 2. Η τουρκική Baykar αγόρασε την ιταλική Piaggio Aerospace, ενισχύοντας την παρουσία της στην ευρωπαϊκή αεροδιαστημική βιομηχανία

- Σε ό,τι αφορά την Ισπανία, υπάρχει συμφωνία μεταξύ της τουρκικής ΤΑΙ και των Ισπανικών Ενόπλων Δυνάμεων. Πιο συγκεκριμένα, η Turkish Aerospace Industries (ΤΑΙ) συνεργάζεται με την Ισπανία για τη χρήση του εκπαιδευτικού αεροσκάφους H&RJET στο κέντρο εκπαίδευσης πιλότων του NATO στην Badajoz. Μια τέτοια συνεργασία ενισχύει τους δεσμούς στον τομέα της αεροπορικής εκπαίδευσης και τεχνολογίας.
- Σε ό,τι αφορά τη Φινλανδία, η χώρα αυτή υπέγραψε λίαν προσφάτως, στις 2 Ιουνίου, συμφωνία Αμυντικής Συνεργασίας με την Τουρκία. Πρόκειται για μνημόνιο συνεργασίας και συμπαραγωγής στον αμυντικό τομέα, που σχετίζεται με την τεχνολογία και την ανάπτυξη ικανοτήτων. Οι δυο χώρες πιστεύουν ότι η συμφωνία αυτή βοηθά το NATO, αλλά και την εμβάθυνση των σχέσεων της Τουρκίας με την ΕΕ στον τομέα της

Χάρτης που αποτυπώνει πού πωλεί η Τουρκία στρατιωτικό υλικό, ανεξαρτήτως ποιότητας, από βίδες έως τυφέκια και πυραύλους. Κοκκινίζει ο πλανήτης.

πολεμικής βιομηχανίας και στη νέα αρχιτεκτονική και ασφάλεια.

- Σε ό,τι αφορά την Πολωνία, υπάρχει διαπραγμάτευση που βρίσκεται σε εξέλιξη με την τουρκική κρατική εταιρεία ΜΚΕ, για τη δημιουργία κοινοπραξίας και συμπαραγωγής πυρομαχικών και δη οβίδων για πυροβόλα 155 χιλιοστών. Σημαντικό ρόλο προς αυτήν την κατεύθυνση διαδραματίζει η Γαλλία, η οποία είχε καλέσει την Τουρκία να συμμετάσχει.
- Σε ό,τι αφορά τη Γερμανία, η χώρα αυτή έχει προχωρήσει σε συνεργασία με την τουρκική εταιρεία Repkon, για την παραγωγή πυρομαχικών, ενισχύοντας την ευρωπαϊκή αμυντική εφοδιαστική αλυσίδα. Οι σχέσεις των δυο χωρών είναι πολύ πιο στενές στην

παροχή τεχνογνωσίας και ποιοτικής αναβάθμισης των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων.

- Σε ό,τι αφορά τη Βρετανία, η χώρα αυτή έχει συνεργασία με την τουρκική FNSS, που κατασκευάζει τεθωρακισμένα οχήματα και υπάρχει συναφής κοινοπραξία με την BAE Systems. Η τελευταία διαθέτει το 49% των μετοχών. Είναι πρόδηλον ότι μια τέτοια συνεργασία ενισχύει τους δεσμούς των δυο χωρών εντός NATO και τους επιτρέπει να ενισχύουν την ανταγωνιστικότητά τους εντός και εκτός της ευρωπαϊκής αγοράς, παρότι ούτε η μία ούτε η άλλη είναι κράτη μέλη της ΕΕ, αλλά εκ της φύσεως και της ισχύος τους θεωρούνται αναγκαίες για τη νέα αρχιτεκτονική της Ένωσης και της Ευρώπης

γενικότερα.

- Σε ό,τι αφορά τη Γαλλία, υπάρχει συνεργασία μεταξύ της Turkish Aerospace Industries (ΤΑΙ) και της Eurocopter (Airbus Helicopters), με στόχο τη συμπαραγωγή ελικοπτέρων Cougar εντός της Τουρκίας μέσω της κοινοπραξίας EUROTAL. Αυτή η συνεργασία ενίσχυσε την τουρκική αεροδιαστημική βιομηχανία και προώθησε την τεχνολογική ανταλλαγή.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία

Σημαντική είναι η πολιτική της Τουρκίας και στον πόλεμο της Ουκρανίας, που κρατά και τα δυο σχοινιά. Είναι χώρα του NATO αλλά, έχει καλές σχέσεις με τη Μόσχα και δη οικονομικές και εμπορικές, την ώρα που η ΕΕ επιβάλλει εμπάργκο και άλλες

κυρώσεις. Ταυτοχρόνως πωλεί διάφορα οπλικά συστήματα στην Ουκρανία. Οι συνολικές εισπράξεις για την Άγκυρα φτάνουν, σύμφωνα με εκτιμήσεις, τα 350 με 400 εκ. δολάρια. Εκτός όμως του οικονομικού σκέλους, ο Ταγίπ Ερντογάν, με την πολιτική του, έχει εμφανιστεί ως ειρηνοποιός, αφού η Κωνσταντινούπολη έχει καταστεί το κέντρο των συνομιλιών για ειρήνευση και τερματισμό του πολέμου.

Ανοχύρωτη πολιτεία και αφύπνιση

Η Τουρκία προχωρεί και έχει ήδη εμπεδωθεί ως περιφερειακή δύναμη. Μέσω των στρατιωτικών Βάσεων που διαθέτει εκτός των εδαφών της και της πολεμικής της βιομηχανίας επιδιώκει να θεμελιωθεί ως παγκόσμια υπερδύναμη, αλλάζοντας συνεχώς τους δείκτες ισχύος. Δεν είναι τυχαίο ότι οι εταίροι μας την θεωρούν αναγκαία. Ο Ερντογάν το επιδίωξε, το οικοδόμησε και το οικοδομεί, σε αντίθεση με την Κύπρο και την Ελλάδα, που υιοθέτησαν τον εξευμενισμό. Κυρίως η Λευκωσία αφέθηκε στο έλεος της ανοχύρωτης πολιτείας. Η δε Ελλάδα, τώρα που άρχισε να βρέχει επενδυτικά δάνεια μέσω του SAFE της ΕΕ, θυμήθηκε την ανάγκη της εθνικής και ιδιωτικής πολεμικής βιομηχανίας ως εργαλείου ισχύος, αποτροπής και αύξησης της εθνικής κυριαρχίας και απεξάρτησης από ξένα βαρίδια. Ας ελπίσουμε ότι ο τουρκικός γίγαντας, που βαρά τα ταμπούρλα του εντός και εκτός τουρκικών συνόρων, εντός και εκτός της Γαλάζιας Πατρίδας, θα αφυπνίσει και τους ημετέρους. Προτού να είναι αργά. Ήδη έχουν πιαστεί στον ύπνο...

Στρατιωτικό υλικό από την Τουρκία στην Ουκρανία

Κατηγορία	Περιγραφή / Σύστημα	Χρονιά Παράδοσης	Ποσότητα / Σημειώσεις
Μη επανδρωμένα αεροσκάφη (UAVs)	Bayraktar TB2	2019 – 2024	12 αρχικά, >30 μετά το 2022 (μερικά δωρεάν)
	Mini-Bayraktar	2022 – 2024	30
Συστήματα ηλεκτρονικού πολέμου A/A πυραυλικά συστήματα	EW συστήματα για TB2	2022 – 2024	Άγνωστος αριθμός
	Sungur MANPADS	2022 – 2024	Άγνωστος αριθμός
Θωρακισμένα οχήματα	Kirpi MRAP	2022 – 2024	Άγνωστος αριθμός
Πυροβόλα	T-155 Firtina (155mm)	2022 – 2024	Άγνωστος αριθμός
Πύραυλοι	TLRG-230	2022 – 2024	Άγνωστος αριθμός
Ναυτικά σκάφη	2 κορβέτες κλάσης Ada	2023 (1η παράδοση)	Συνολικά 2
Αναβαθμίσεις / Εξοπλισμός	Συστήματα για Mi-8 ελικόπτερα	2022 – 2024	Άγνωστος αριθμός
Σύνολο ετήσιων εξαγωγών	-	2022 – 2024	-

Κυριότερα πολεμικά συστήματα που φτιάχνει η Τουρκία και οι αγορές τους:			
Κατηγορία	Σύστημα	Περιγραφή / Χρήση	Κύριες αγορές / χώρες
UAVs / Drones	Bayraktar TB2	Μεσαίου ύψους, οπλισμένο UAV	Ουκρανία, Κατάρ, Πολωνία, Σαουδική Αραβία
	Bayraktar Akinci	Βαρύτερο UAV, μεγαλύτερο φορτίο και εμβέλεια	Πακιστάν, Αζερμπαϊτζάν, Σαουδική Αραβία
	TAI Anka & Aksungur	UAVs για παρακολούθηση και επιθέσεις	Τυνησία, Μαρόκο, Καζακστάν
	Bayraktar Kizilelma	Μαχητικό UAV (υπό ανάπτυξη, stealth)	- (μελλοντικές εξαγωγές)
Πύραυλοι / Πυραυλικά	SOM	Πύραυλος cruise, 250+ χλμ. εμβέλεια	Τουρκία (Πολεμική Αεροπορία)
	Atmaca	Αντιπλοϊκός πύραυλος	Ινδονησία, Ουκρανία

Bora & Tayfun		Βαλλιστικοί πύραυλοι (έως 800 χλμ.)	- (υπό ανάπτυξη)
Θωρακισμένα Οχήματα	Hisar-A/O/Siper	Αντιαεροπορικά συστήματα μικρού-μεγάλου βεληνεκούς	Ινδονησία, Κατάρ, Τυνησία
	BMC Kirpi & Vuran	Θωρακισμένα οχήματα μεταφοράς προσωπικού	Ουκρανία, Σαουδική Αραβία, ΗΑΕ
	Otokar Cobra II, Arma, Tulpar	Τεθωρακισμένα οχήματα για διάφορες αποστολές	Τυνησία, Ρουμανία, Ουκρανία
Ναυτικά Συστήματα	FNSS Pars & ZAHA	Αμφίβια τεθωρακισμένα	Μαλαισία, Ινδονησία
	Κορβέτες κλάσης Ada	Αντιυποβρυχιακά πλοία με προηγμένα συστήματα	Ουκρανία, Πακιστάν, Μαλαισία
	Φρεγάτες κλάσης Istanbul	Νεότερης γενιάς φρεγάτες	Τουρκία (μελλοντικές εξαγωγές)
Αεροπορικά Συστήματα	TCG Anadolu	Αμφίβιο / αεροπλανοφόρο UAV	Τουρκία (πιθανές εξαγωγές)
	TF Kaan	Μαχητικό 5ης γενιάς stealth	Τουρκία (μελλοντικές εξαγωγές)
	T129 ATAK & T929 ATAK II	Επιθετικά ελικόπτερα	Πακιστάν, Φιλιππίνες
Ηλεκτρονικά & Άλλα Συστήματα	Hürjet & Hürkuş	Εκπαιδευτικά και ελαφρά επιθετικά αεροσκάφη	Τσαντ, Νίγηρας
	Aselsan GÖKDENİZ	Ναυτικό CIWS (σύστημα εγγύς άμυνας)	Πακιστάν, Τουρκία
	KORAL	Σύστημα ηλεκτρονικού πολέμου	Σαουδική Αραβία, Κατάρ
	Sungur MANPADS	Φορητό αντιαεροπορικό σύστημα	Ουκρανία, Τυνησία

ΜΑΡΙΟΣ
ΠΟΥΛΑΚΟΣ

Το πρόσφατο απαράδεκτο γεγονός της κυκλοφορίας του βιβλίου «Στες πέτρες», που διαστρεβλώνει την Ιστορία της Κύπρου, φέρει δυστυχώς τη σφραγίδα και χρηματοδότηση του Υφυπουργείου Πολιτισμού. Αν και δόθηκε άμεσα εντολή απόδοσής του, εντούτοις η ζημία έγινε. Το βιβλίο, γραμμένο σε μια επιτηδευμένη «κυπριακή» διάλεκτο, βρίθει ιστορικών διαστρεβλώσεων για το Κυπριακό και κυκλοφόρησε στο πλαίσιο της 19ης Διεθνούς Έκθεσης Αρχιτεκτονικής Μπιενάλε και ποιος ξέρει πόσοι το είδαν. Το περιστατικό αυτό επαναφέρει στο προσκήνιο ένα μείζον ζήτημα, το οποίο άπτεται του γενικότερου προβληματισμού που αφορά τους φορείς και συντελεστές οι οποίοι προωθούν τον «πολιτισμό» διαχρονικά στον ελληνικό χώρο, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου.

Είναι κοινό μυστικό πως ο χώρος του Πολιτισμού ποδηγετείται από την Αριστερά. Η πλειοψηφία των συντελεστών του βιβλίου, αν όχι όλοι, είναι αριστερών πεποιθήσεων. Δεν είναι τυχαίο πως το ΑΚΕΛ έσπευσε να «χαϊδέψει» τους «καλλιτέχνες», στρέφοντας τη συζήτηση αλλού, με σκοπό να ικανοποιήσει τους ψηφοφόρους του. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη δικαιολογημένη δημόσια οργή και κατακραυγή, στην ανακοίνωση κάνει λόγο για «ορισμένες προβληματικές» αναφορές στο βιβλίο, εντούτοις ισχυρίζεται πως «οι συμμετοχές των Κυπρίων δημιουργών δεν μπορεί να εγκρίνονται με κριτήριο αν συνάδουν πολιτικά με τις θέσεις της Κυβέρνησης ή όποιου κόμματος, αλλά με κριτήρια καλλιτεχνικά». Βάπτισαν στην πραγματικότητα την ιστορική διαστρέβλωση, με χρήματα των φορολογουμένων, σε «ανθρωποφαγία καλλιτεχνών».

Επί της ουσίας, η κυριαρχία της Αριστεράς στον χώρο του Πολιτισμού είναι ένα φαινόμενο που παρατηρείται σε πολλές Δυτικές κοινωνίες. Αυτό μπορεί να αποδοθεί σε διάφορους ιστορικούς, κοινωνιολογικούς και ιδεολογικούς παράγοντες, τους οποίους θα αναλύσουμε πιο κάτω.

Ιστορικό πλαίσιο

Από τον 20όν αιώνα, οι αριστερές ιδεολογίες, ιδιαίτερα ο Μαρξισμός και οι παραφυάδες του, συνδέθηκαν στενά με την κριτική της καπιταλιστικής κοινωνίας, της εξουσίας και της κοινωνικής ανισότητας. Αυτή η κριτική βρήκε πρόσφορο έδαφος σε καλλιτεχνικούς και διανοητικούς κύκλους, που είχαν και έχουν ως αυτοσκοπό την αμφισβήτηση αυτού που θεωρούν

Φωτογραφία
από την έκθεση
Μπιενάλε.

«Στες Πέτρες»: Όταν οι «καλλιτέχνες» αποδομούν την Ιστορία

Η Ιδεολογική Ηγεμονία της Αριστεράς
στον Πολιτισμό και η «Ατάλαντη» Δεξιά

κατεστημένο και την αποδόμηση της εθνικής ταυτότητας.

Κινήματα για κοινωνικά δικαιώματα, ο περιβόητος Μάης του '68, και οι φοιτητικές εξεγέρσεις, όπως το Πολυτεχνείο, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην εδραίωση, εξάπλωση και κυριαρχία της Αριστεράς. Η Αριστερά αξιοποίησε την αφήγηση της καταστολής, της εξορίας, των διώξεων, ειδικά σε χώρες με αυταρχικά-δικτατορικά καθεστώτα (π.χ. Ελλάδα, Ισπανία, Λατινική Αμερική), και έτσι απέκτησε έναν ηθικό συμβολισμό, που συνδέθηκε στενά με την τέχνη της εποχής.

Οι ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες στα πανεπιστήμια εμβολιάστηκαν σε μεγάλο βαθμό απ' όλες τις μαρξιστικές αποχρώσεις. Όσοι σπούδασαν στην Ελλάδα αλλά και στην Κύπρο τις τελευταίες δεκαετίες, κατανοούν ότι η πλειοψηφία των συστημικών καθηγητών έκαναν ακαδημαϊκή καριέρα με κρατικά χρήματα, υπηρετώντας αυτές τις ιδέες. Συνεπώς, πολλοί άνθρωποι του Πολιτισμού σπούδασαν σε τέτοια περιβάλλοντα και διαμόρφωσαν την κοσμοθεωρία τους μέσα σε αυτά.

Οι «σωτήρες» των καταπιεσμένων

Η Αριστερά προωθεί, μεταξύ άλλων, ιδέες όπως η κοινωνική δικαιοσύνη, η ισότητα και η αλληλεγγύη. Οι ιδέες αυτές, προερχόμενες από ένα πνεύμα γαλλικής διαφώτισης, συνάδουν με το ήθος ορισμένων καλλιτεχνών, που αυτοχρίστηκαν «Σωτήρες» των καταπιεσμένων και «Ιππότες» της

κοινωνικής αλλαγής. Πιστεύουν ενδόμυχα ότι κρατούν το λάβαρο της ηθικής υπεροχής και ως «περιούσια ομάδα» της κοινωνίας υψώνουν τα πολύχρωμα λάβαρα της δικαιοσύνης, όπως αυτοί την αντιλαμβάνονται, και φωνάζουν από τις καλλιτεχνικές τους επάλξεις.

Το οξύμωρο των οικονομικών συνθηκών

Θα ανέμενε κανείς πως όλοι οι καλλιτέχνες συχνά εργάζονται μέσα σε επισφαλείς συνθήκες, με χαμηλές αποδοχές και περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Εντούτοις υπάρχει εντός των καλλιτεχνών στην Κύπρο μια ομάδα που καρπώνεται μονοπωλιακά τις κρατικές χρηματοδοτήσεις από διάφορα προγράμματα του Υφυπουργείου Πολιτισμού. Επομένως, από τη μια είναι δεκτικοί σε μια ιδεολογία που επικρίνει τον καπιταλισμό, αλλά δεν έχουν κανένα πρόβλημα να προωθούν την κρατική υποστήριξη για τον Πολιτισμό.

Η «ατάλαντη» Δεξιά

Κάτι που πρέπει να πιστωθεί στην Αριστερά είναι πως έχει επεν-

δύσει συστηματικά στον Πολιτισμό ως μέσο διάδοσης ιδεών, μέσω θεσμών, επιχορηγήσεων και δικτύων. Αυτό της παρείχε τη δυνατότητα ν' αποκτήσει συγκριτικό πλεονέκτημα στη διαμόρφωση της πολιτιστικής ατζέντας σε σχέση με άλλες ιδεολογίες. Σε αντίθεση με τη Δεξιά, η Αριστερά εδώ και δεκαετίες επένδυσε στη «μάχη των ιδεών» και μέσα από έργα τέχνης, βιβλία, ταινίες, τραγούδια, μονοπώλησε τις αφηγήσεις κοινωνικής αδικίας, αγώνα, αντίστασης, που άγγιξαν τις ευαίσθητες μεγάλης μερίδας του λαού.

Οι δεξιές πολιτικές δυνάμεις και στην Κύπρο εστίασαν περισσότερο σε θέματα που έχουν να κάνουν με τη διοίκηση, την οικονομία, την ασφάλεια και λιγότερο την πολιτισμική παραγωγή και τις τέχνες. Σε αρκετές περιπτώσεις αντιμετώπισαν την τέχνη με καχυποψία, γεγονός που απορρέει από άγνοια και ανικανότητα να προβάλει κάτι αξιόλογο ως καλλιτεχνικό έργο.

Η Αριστερά δίνει διαχρονικά έμφαση στην επανάσταση και την αλλαγή, κάτι που ταιριάζει φυσικά με αυτήν τη νοοτροπία, σε αντίθεση με πιο συντηρητικές

ή φιλελεύθερες ιδεολογίες, που μπορεί να θεωρούνται συνήθως οπισθοδρομικές

Η ανάγκη για νέα πολιτισμική στρατηγική

Εν κατακλείδι, το περιστατικό με το βιβλίο «Στες Πέτρες» δεν αποτελεί μόνο ένα πολιτιστικό ατόπημα, αλλά μιαν αντανάκλαση βαθύτερων παθογενειών που διαχρονικά ταλανίζουν τον χώρο του Πολιτισμού στην Κύπρο και ευρύτερα στον ελληνικό χώρο. Η μονομερής ιδεολογική κυριαρχία της Αριστεράς στον καλλιτεχνικό και ακαδημαϊκό χώρο δεν είναι αποτέλεσμα δημιουργικής υπεροχής, αλλά συστηματικής και οργανωμένης παρουσίας σε θεσμούς, δίκτυα και πηγές χρηματοδότησης. Αυτό το «κέρδισαν» με την παραγωγή έργου, σε αντίθεση με τη Δεξιά, η οποία παραμένει απλώς θεατής. Όσο οι κρατικοί φορείς σιωπούν απέναντι σε αυτήν την ιδεολογική ηγεμονία, τόσο θα εντείνονται παρόμοια φαινόμενα: έργα που διαστρεβλώνουν την Ιστορία, αλλοιώνουν την εθνική συνείδηση και παρουσιάζονται ως «καλλιτεχνικές παρεμβάσεις».

Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, η ανάγκη για μια νέα πολιτιστική στρατηγική, απαλλαγμένη από κομματικές παρωπίδες και ιδεολογικούς προσπλητισμούς, είναι επιτακτική. Χρέος όλων μας είναι να διασφαλίσουμε ότι οι μελλοντικές πολιτιστικές παραγωγές θα σεβονται την ιστορική αλήθεια, θα προάγουν τον πνευματικό πλούτο του τόπου και θα ενώνουν, όχι να διχάζουν.

“

Χρέος όλων μας είναι να διασφαλίσουμε ότι οι μελλοντικές πολιτιστικές παραγωγές θα σεβονται την ιστορική αλήθεια, θα προάγουν τον πνευματικό πλούτο του τόπου και θα ενώνουν, όχι να διχάζουν

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Το φάντασμα της κινεζικής κρίσης

Στις ανεπτυγμένες Δυτικές οικονομίες, ετήσιοι ρυθμοί ανάπτυξης της τάξεως του 2-3% θεωρούνται θετικό και ικανοποιητικό αποτέλεσμα υγιούς οικονομικής δυναμικής και σταθερότητας. Αντιθέτως, αντίστοιχοι ρυθμοί ανάπτυξης στην Κίνα έρχονται σε αντίθεση με τις προσδοκίες και τον προγραμματισμό της οικονομίας της χώρας.

Αρκεί να σκεφτεί κανείς το εξής. Ένας άνθρωπος με ετήσιο εισόδημα τα 50.000 ευρώ, μπορεί να σχεδιάσει τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό του υπολογίζοντας αυξήσεις του 10% στον μισθό κάθε χρόνο, αναλαμβάνοντας δάνεια, αποκτώντας παιδιά και γενικά προγραμματίζοντας δαπάνες περισσότερες του κανονικού, με τη βεβαιότητα ότι το εισόδημά του θα αυξανόταν αρκετά ώστε να τις καλύψει. Αν και η σύγκριση του προσωπικού εισοδήματος με το ετήσιο ΑΕΠ μιας χώρας δεν είναι απόλυτα ακριβής, κάτι τέτοιο έχει συμβεί στην Κίνα.

Οι ρυθμοί ανάπτυξης του οικονομικού θαύματος της Κίνας από τη δεκαετία του 90 μέχρι και το 2010 επηρέασαν από επενδυτικές αποφάσεις του κράτους μέχρι και κοινωνικές συμπεριφορές. Η διαφορά ανάμεσα σε έναν ρυθμό ανάπτυξης 5% και έναν ρυθμό

ανάπτυξης του 10% ετησίως σε ορίζοντα μίας δεκαετίας οδηγεί σε σχεδόν διπλάσιο τελικό αποτέλεσμα παραγωγής. Ένα ετήσιο ΑΕΠ, ύψους 1 τρισ. Δολαρίων, θα ανέλθει σε περίπου 1,65 τρισ. δολάρια με ρυθμό ανάπτυξης 5%, ενώ θα φθάσει τα 2,71 τρισ. δολάρια με ρυθμό ανάπτυξης 10%. Οι προσδοκίες υψηλής ανάπτυξης στην Κίνα, λοιπόν, η οποία έβλεπε επί δεκαετίες την οικονομία της να επεκτείνεται με ρυθμούς που ξεπερνούσαν κατά πολύ τον μέσο όρο των δυτικών οικονομιών, είχαν γίνει η βάση για να δομηθεί πάνω σε αυτήν η κινεζική οικονομία.

Τεράστια αναπτυξιακά έργα χρηματοδοτήθηκαν από τις τοπικές κυβερνήσεις της χώρας, από ουρανοξύστες μέχρι αυτοκινητοδρόμους και σιδηροδρομικά δίκτυα, με την προσδοκία ότι οι νέες υποδομές και τα φιλόδοξα αστικά σχέδια θα γέμιζαν σταδιακά με ανθρώπους και επιχειρήσεις. Αυτός ο τρόπος σχεδιασμού όμως σήμαινε ότι ακόμη και μια μικρή μείωση στον ρυθμό ανάπτυξης θα μπορούσε να κάνει ζημιά, στο σημείο που μια ολόκληρη πόλη, η οποία χτίστηκε και αναμενόταν ότι θα γεμίσει, θα έμενε άδεια.

Η υπερβολικά αισιόδοξη οι-

Κι αν η Κίνα όντως «πέσει», τότε το σοκ θα είναι παγκόσμιο αν αναλογιστεί κάποιος ότι η χώρα από μόνη της αποτελεί άνω του 18% του παγκόσμιου ΑΕΠ, που την καθιστά βασικό πυλώνα, τόσο στο διεθνές εμπόριο όσο και στις εφοδιαστικές αλυσίδες και την κατανάλωση πρώτων υλών

νομική πολιτική δεν συνιστά κρίση από μόνη της, όμως στην περίπτωση της Κίνας χρειάζεται να συνυπολογιστεί το στοιχείο του αυξανόμενου χρέους, όπου και βρίσκεται ο πραγματικός κίνδυνος. Η Κίνα μπορεί να έχει τα πιο πολλά συναλλαγματικά αποθέματα στον κόσμο, ωστόσο, τα τελευταία χρόνια

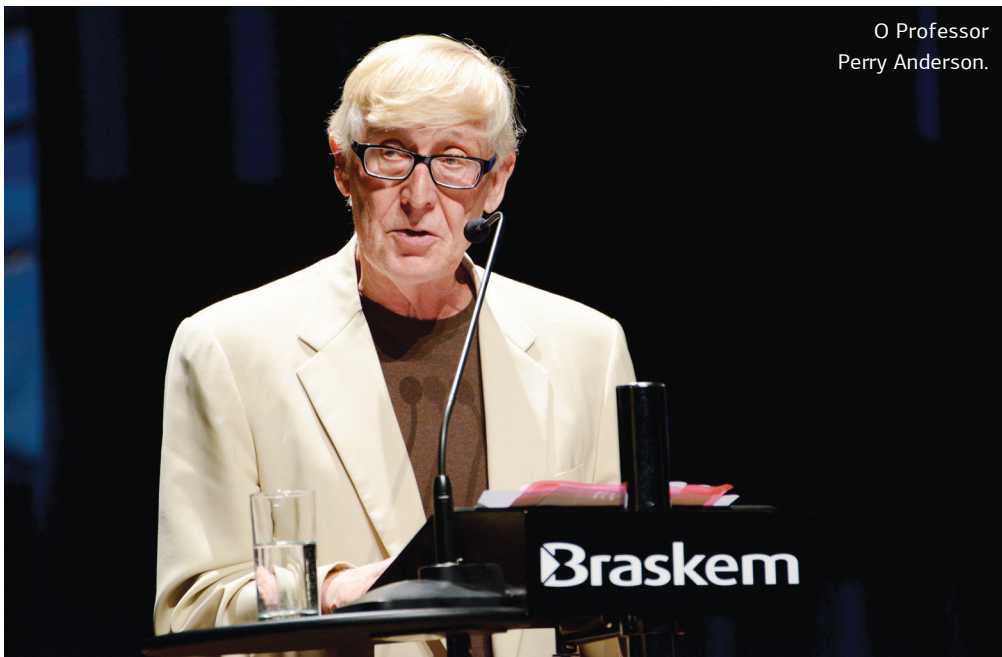
βλέπει το χρέος της να αυξάνεται με ανησυχητικούς ρυθμούς και μάλιστα με αριθμούς, που, σύμφωνα με αναφορές, δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική κατάσταση. Το ακριβές μέγεθος του χρέους των τοπικών κυβερνήσεων της Κίνας είναι δύσκολο να προσδιοριστεί, αφού οι διάφορες επαρχίες χρη-

σιμοποιούν διαφορετικά συστήματα καταγραφής και μεθόδους που συχνά στερούνται διαφάνειας. Η αποπληρωμή του χρέους τώρα στηρίζεται στην αισιοδοξία ότι η Κίνα θα μπορεί να επιτυγχάνει τους ρυθμούς ανάπτυξης που προαναφέρθηκαν. Όμως, η επιβράδυνση της κινεζικής ανάπτυξης απειλεί να το καταστήσει μη βιώσιμο.

Αυτό που δεν καταλαβαίνουν αρκετοί, ιδιαίτερα όσοι εκ των Δυτικών που για τους δικούς τους λόγους εύχονται τα χειρότερα για την Κίνα ως γεωπολιτικό αντίπαλο, είναι ότι η χώρα παραμένει μία από τις πιο σημαντικές οικονομίες του πλανήτη. Κι αν η Κίνα όντως «πέσει», τότε το σοκ θα είναι παγκόσμιο αν αναλογιστεί κάποιος ότι η χώρα από μόνη της αποτελεί άνω του 18% του παγκόσμιου ΑΕΠ, που την καθιστά βασικό πυλώνα, τόσο στο διεθνές εμπόριο όσο και στις εφοδιαστικές αλυσίδες και την κατανάλωση πρώτων υλών. Η κατάρρευση μιας τέτοιας οικονομίας θα προκαλούσε νόμιμο επιπτώσεων, από την Ευρώπη έως την Αφρική και τις ΗΠΑ, με επιπτώσεις σε τιμές, παραγωγή και θέσεις εργασίας. Με άλλα λόγια, αν η Κίνα καταρρεύσει, το τίμημα θα το πληρώσουμε όλοι μας.

Πέρι Άντερσον για 17η Ιουλίου 1974

Όταν σφράγισαν τη μοίρα της Κύπρου...

Ο Professor Perry Anderson.

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

ιάβασα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον το άρθρο του κ. Μανώλη Κοττάκη, αρχιουινάκτη της «ΕΣΤΙΑΣ» Αθηνών, 29.5.2025, «Η ύπουλη κυριαρχία: Δουλεία με “αξιοπρέπεια” - Το κλειδί για τον Ελληνισμό στα χρόνια που έρχονται είναι οι δυνατές ηγεσίες. Θεωρητικά σήμερα δεν υπάρχουν, γι’ αυτό και τις ψάχνουμε...».

Το έγγραφο καθώς επισκεφθήκε την Κύπρο για να συμπαρουσιάσει το τελευταίο βιβλίο του κ. Κώστα Ν. Χατζηκωστή «Ξυπνάτε Έλληνες».

Λέω με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, επειδή ο κ. Κοττάκης είναι από τους λίγους, εξ Αθηνών, που αναγνωρίζουν την αλήθεια του κυπριακού μας δράματος, ότι δηλαδή είναι οι Βρετανοί που φταίνε γενικά για τη μοίρα της Κύπρου...

Έγραψε, μεταξύ άλλων, ο κ. Μ. Κοττάκης για το βιβλίο του Πέρι Άντερσον ότι σε 100 σελίδες τα λέει ξεκάθαρα, πώς φθάσαμε στο σήμερα. «Χάρη σε δικά μας λάθη, βεβαίως, αλλά, as μην έχουμε αυταπάτες, κυρίως σε λάθη των άλλων: Ό,τι συμβαίνει στο νησί έχει σχεδιαστεί από άλλους, έχει εκτελεστεί από άλλους και παρακολουθείται μέχρι σήμερα από άλλους...». Η πρώτη ιδέα για την εισβολή και διχοτόμηση στους Τούρκους τη δεκαετία του '50 ήταν βρετανική...

Παραθέτω ακριβώς πώς και έγραψε ο Άντερσον για τη μαύρη 17η Ιουλίου

1974. Όταν οι Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και Μπουλέντ Ειζεβί, ο ένας μετά τον άλλο, «συνεννοήθηκαν» με τη βρετανική σοσιαλιστική ηγεσία με Πρωθυπουργό τον Χάρολντ Γουίλσον (Harold Wilson) και Υπ. Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας τον Τζέιμς Κάλαχαν (James Callaghan) για τα βήματά τους... Αντιγράφω από το τελευταίο μου βιβλίο «Διζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019»:

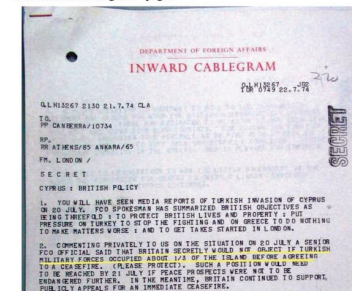
«Perry Anderson: Η συνάντηση των Σοσιαλο-δημοκρατών που σφράγισε τη μοίρα της νήσου

»Ακόμα μια μαρτυρία για τις ευθύνες της Εργατικής βρετανικής κυβέρνησης Wilson/Callaghan από τον Βρετανό ιστορικό και πολιτικό αναλυτή, Professor Ιστορίας και

κατηγορηματικά τις ευθύνες για τις τουρκικές εισβολές το 1974 στη βρετανική κυβέρνηση. Για τη δύναμη που είχε η Βρετανία και μπορούσε με μεγάλη ευκολία να φράξει κάθε εισβολή στο νησί, τεκμηριώνουν και οι χάρτες που ήδη βρήκε η συγγραφέας και έχουν περιληφθεί (στο βιβλίο) αριθμώντας

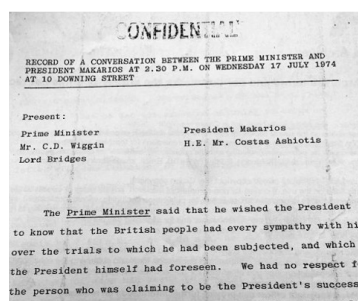
Η Βρετανία είχε πολεμικά πλοία πλησίον των ακτών, και μπορούσε να σταματήσει μια μονομερή τουρκική εισβολή με εξίσου ευκολία. Και πάλι, το Λονδίνο δεν έκανε τίποτα. Το αποτέλεσμα ήταν η καταστροφή της Κύπρου μέχρι σήμερα...

The Australian Telegram - page 1

Το έγγραφο Αυστραλίας που φανέρωσε τη βρετανική πολιτική, η Τουρκία να πάρει το 1/3 του νησιού!

Σοσιολογίας στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια και που τοποθετείται στη Νέα Αριστερά, Francis Rory Peregrine «Perry» Anderson. Σε ιστορική έρευνά του για την Κύπρο «Η διαίρεση της Κύπρου» (The Division of Cyprus by Perry Anderson), που επανακυκλοφόρησε στις 23 Δεκεμβρίου 2016, στις σελίδες 18 και 19 επιρρίπτει

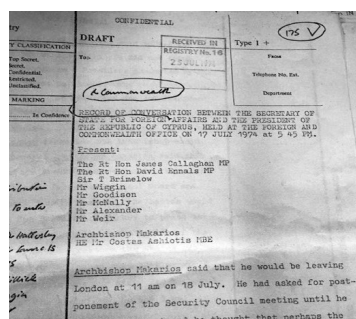

Πρακτικά συνάντησης Μακαρίου/Γουίλσον, 17.7.1974, 2.30 μ.μ.

τα πλοία της Αυτού Μεγαλειότητας σε κλοιό περίξ της Κύπρου, αλλά όχι για να την σώσουν... Έγραψε επιγραμματικά ο καθηγητής για την συνάντηση του Τούρκου πρωθυπουργού και της πολυπληθούς συνοδείας του στο 10 Downing Street στις 17 Ιουλίου 1974 και για τη σοσιαλο-δημοκρατική αλληλεγγύη:

»... Το πραξικόπημα αναμφίβολα ήταν παραβίαση της Συνθήκης

Εγγυήσεως, και εντός 48 ωρών ο Τούρκος Πρωθυπουργός, Ecevit, βρέθηκε στην πόρτα της Downing Street, συνοδευόμενος από υπουργούς και στρατηγούς, απαιτώντας η Βρετανία μαζί με τη Τουρκία να δράσουν αμέσως να αντιστρέψουν τα πράγματα. Η συνάντηση που ακολούθησε, καθόρισε τη μοίρα της νήσου. Ήταν μια συνομιλία μεταξύ σοσιαλο-δημοκρατών: Wilson, Callaghan και Ecevit, συναδέλφων στη Σοσιαλιστική Διεθνή (Socialist International). Παρόλο που η Βρετανία όχι μόνο είχε έναν πυρήνα από καλώς εξοπλισμένο στράτευμα, αλλά και συντριπτική δύναμη αέρος στο

Πρακτικά συνάντησης Μακαρίου/Κάλαχαν, 17.7.1974, 5.45 μ.μ. Ο Μακάριος είπε στον Κάλαχαν ότι θα αναχωρήσει (για Νέα Υόρκη) 11 π.μ., 18 Ιουλίου 1974!

η Τουρκία άρπαξε τα δύο πέμπτα της νήσου...».

Η σοσιαλιστική κυβέρνηση του Λονδίνου είχε ήδη πάρει την απόφαση να μην ενεργήσει βάσει της Συνθήκης από τον Δεκέμβριο του 1963, που ανανεώθηκε το 1972 και εκτελέστηκε το 1974, όταν συμφώνησαν με τον Ειζεβί για ανάγκη αλλαγής του στάτους κβο της ΚΔ... δεσμεύοντας και τον αφελέστατο Μακάριο, που τους ήταν ευγνώμων για τη μεταφορά του εκτός Κύπρου. Και που είχε την ακατανόητη ψευδαίσθηση ότι ο... Ειζεβί θα πήγαινε να τον αποκαταστήσει ως Πρόεδρο όλων των Κυπρίων! Γι' αυτό και 48 ώρες μετά την εισβολή έτρεξε στον Χένρι Κίσινγκερ για βοήθεια...

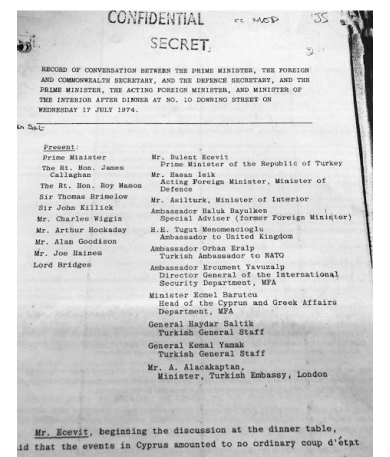
Το 1/3 του κυπριακού εδάφους

Στις 21 Ιουλίου 1974, υψηλόβαθμος του βρετανικού Φόρεϊν Όφис ενημέρωσε την Υπ. Αρμυσία της Αυστραλίας στο Λονδίνο ότι «μυστικά, η Βρετανία δεν θα είχε αντίρρηση οι Τούρκοι να καταλάμβαναν το 1/3 του νησιού»...

Οι Βρετανοί το είπαν πρώτοι... η συνεννόηση στις 17.7.1974 (βλέπε σειρά άρθρων της γράφουσας στη «Σημερινή», Ιούλιος-Αύγουστος 2023 «ΤΑ ΕΓΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΒΡΕΤΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ -Σχέδια Τούρκων και Βρετανών...»).

Σε αυτά και άλλα σοβαρά, όπως την ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗ συνάντηση Μακαρίου/Γουίλσον, 17 Ιουλίου 1974, στο 10 Downing Street με Ειζεβί, η Επιτροπή της Βουλής στο αναξίδοπιστο «πόρισμα» της δεν αναφέρθηκε!.. Έγραψα γι' αυτήν αναλυτικά στο προ-αναφερθέν βιβλίο μου και σε δεκάδες άρθρα μου αμέσως μετά την αποδέσμευση των εγγράφων για το 1974...

Τα έγγραφα τα είχαν στη Βουλή αλλά δεν χρησιμοποιήθηκαν... «Σοσιαλιστική αλληλεγγύη»; Ο Μαρίνος Σιζόπουλος (πρόεδρος

Πρακτικά συνάντησης με γεύμα Ειζεβί/Γουίλσον (μετά τον Μακάριο) στο 10 Downing Street, με την πολυπληθή συνοδεία του, 17.7.1974.

της Επιτροπής το 2011) προσπολήθηκε διά τηλεοράσεως πως δεν γνωρίζει ότι ο Μακάριος είδε τους Βρετανούς στις 17.7.1974!!!

Για τη συνάντηση Μακαρίου/Γουίλσον δέστε επίσης βιβλίο Κ. Ν. Χατζηκωστή «7 Προεδρικά Πορτραίτα».

Νέος θρίαμβος του Ελληνικού Στρατού

Η παράδοση των Βουλγάρων και η απελευθέρωση της Μακεδονίας

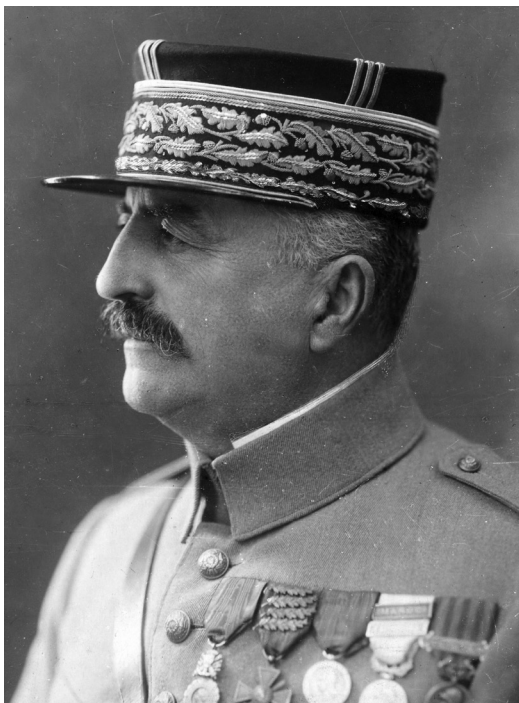
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Στο περασμένο σημείωμα είδαμε πώς ο Αρχιστράτηγος Γκυγιμά έπλεκε το εγκώμιο του Ελληνικού Στρατού για τον θρίαμβο που πέτυχε εναντίον του βουλγαρικού οχυρού «Σκρα Ντι Λέγκεν», το οποίο εθεωρείτο απόρρητο φρούριο, στις 17 Μαΐου 1918. Και πώς ο φιλέλληνας εκείνος Γάλλος στρατιωτικός ηγέτης, σε ομιλία του στο Παρίσι, όπου είχε ανακληθεί από το Ανατολικό Μέτωπο, για να το προστατεύσει από τα γερμανικά στρατεύματα, που το απειλούσαν, τόνιζε στο ακροατήριό του από στρατιωτικούς, πολιτικούς, κυβερνητικούς αξιωματούχους και διπλωμάτες τη σημασία που είχε για τους συμμάχους η ελληνική εκείνη νίκη, η οποία άνοιξε τον δρόμο της συντριβής των Γερμανο-βουλγάρων στο Μακεδονικό Μέτωπο.

Τον Γκυγιμά αντικατέστησε ο επίσης φιλέλληνας Γάλλος Αρχιστράτηγος, Φρανσέ Ντ' Εσπερέ, ο οποίος είχε επισκεφθεί πολύ πριν τη χώρα που πολύ αγαπούσε. Όπως θα πει ο μικρανιψιός του, Κριστιάν Ντ' Εσπερέ, πους είχε επισκεφθεί τη Θεσσαλονίκη, χρόνια αργότερα, για να παραστεί σε εκδηλώσεις της «Οργάνωσης Μνήμης του Ανατολικού Μετώπου»: «Ο θεός μου είχε επισκεφθεί την Ελλάδα πριν από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, επειδή ήθελε να δει τη χώρα που ήταν στον νότο της Γαλλίας και έκτοτε έτρεφε μεγάλη αγάπη για τη χώρα, αλλά και για τη Θεσσαλονίκη, την πόλη - αφετηρία της λαμπρότερης ίσως μακράς στρατιωτικής του σταδιοδρομίας».

Γνωστός είναι και ο θαυμασμός του Γάλλου Αρχιστράτηγου του Βαλκανικού Μετώπου για την ανδρεία των Ελλήνων, τους οποίους είχε την τύχη να παρακολουθεί από μακριά. Τώρα έτυχε να εξάρει και την ανδρεία τους, στις 15 Σεπτεμβρίου 1918. Είπε χαρακτηριστικά: «Ιδιαίτερος, διά τον Ελληνικόν Στρατόν, τονίζω τον ζήλο, την ανδρεία και την παροιμιώδη ορμή, που επέδειξε -μετά το Σκρα- κατά τον υπ' αυτού διαδραματισθέντα ρόλο, με ανδρεία στις όχθες του Σιρυμόνα και του Αξιού, μάχες», τις οποίες, όπως θα δούμε, τις έζησε από κοντά και κατύθυνε ως Αρχιστράτηγος των συμμαχικών στρατευμάτων.

Μόλις ανέλαβε καθήκοντα στις 15 Σεπτεμβρίου 1918, ο νέος Αρχι-

Ο Γάλλος στρατηγός Λουί Φρανσέ Ντ' Εσπερέ (Louis Franchet d'Espèrey), ο οποίος τον Σεπτέμβριο του 1918 κατέλαβε για λογαριασμό των συμμαχικών δυνάμεων την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Ακολούθησε η παράδοση της περιοχής στις Ελληνικές δυνάμεις.

στράτηγος άρχισε να επισκέπτεται τις διάφορες μονάδες και να μελετά τη μορφολογία των εδαφών, που επρόκειτο να καταλάβει. Αφού εκτίμησε την κατάσταση και ήταν πεπεισμένος πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η νίκη των στρατευμάτων του ήταν περισσότερο από σίγουρη, πρότεινε μια γενική επίθεση κατά του βουλγαρικού στρατού, αλλά η γαλλική κυβέρνηση αρνήθηκε να επιτρέψει μια τέτοια επίθεση. Περίμενε να συμφωνήσουν πρώτα και οι άλλες συμμαχικές χώρες, Αγγλία και Ιταλία, που είχαν στρατεύματα στο Βαλκανικό Μέτωπο. Όταν πληροφορήθηκε στρατηγός Γκυγιμά, που βρισκόταν τότε στο Λονδίνο, την απόφαση της γαλλικής κυβέρνησης, ως γνώστης των πραγμάτων στο Βαλκανικό Μέτωπο, ταξίδεψε εορτασμένα στη Ρώμη και προσπάθησε να πείσει την ιταλική κυβέρνηση να δεχθεί την πρόταση Ντ' Εσπερέ. Η ενέργεια αυτή του Γκυγιμά έπεισε τη Ρώμη να την δεχθεί, όπως έκανε στη συνέχεια και η Βρετανία.

Έτσι, ο Ντ' Εσπερέ άρχισε τις οργισμένες προετοιμασίες για τη γενική συμμαχική επίθεση εναντίον του γερμανο-βουλγαρικού στρατού. Διευθέτησε επαφές με όλα τα επιτελεία των μεγάλων μονάδων, συνομίλησε μαζί τους τις τελευταίες εκτιμήσεις και τους εξέφρασε την ακράδαντη πεποίθησή του, ότι η συμμαχική νίκη ήταν εξασφαλισμένη, διότι οι στρατιώτες που διοικεί είναι και καλά εκπαιδευμένοι και ανδρείοι και αποφασισμένοι να νικήσουν. Η ιστορική τηλεγραφική διαταγή για τη γενική επίθεση δόθηκε προς τον Αρχιστράτηγο από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό και Υπουργό Στρατιωτικών της Γαλλίας, Γεώργιο Κλεμανσό, στις 10 Σεπτεμβρίου 1918, και ανέφερε

κατά λέξη: «Ημουν, ήδη, σύμφωνος με τη βρετανική κυβέρνηση, οπότε σήμερα το πρωί έλαβα τη συγκατάθεση και της ιταλικής κυβέρνησης. Συνεπώς, έχετε την εντολή ν' αρχίσετε τις επιχειρήσεις, όταν θέλετε κρίνει τούτο σκόπιμο».

Ο Βενιζέλος ήταν περισσότερο από βέβαιος ότι, μετά τη μάχη του Σκρα, η συμμαχική γενική επίθεση εναντίον των Γερμανο-βουλγάρων ήταν αναπόφευκτη, έτσι δεν έπαψε ούτε στιγμή να προετοιμάζει ψυχολογικά τα στρατευμένα παιδιά

Ο Βενιζέλος ήταν περισσότερο από βέβαιος ότι, μετά τη μάχη του Σκρα, η συμμαχική γενική επίθεση εναντίον των Γερμανο-βουλγάρων ήταν αναπόφευκτη, έτσι δεν έπαψε ούτε στιγμή να προετοιμάζει ψυχολογικά τα στρατευμένα παιδιά της Ελλάδας.

της Ελλάδας. Επιθεωρούσε τις ελληνικές μονάδες που θα ελάμβαναν μέρος στη μεγάλη συμμαχική επίθεση. Μιλούσε με τους αξιωματικούς και τους στρατιώτες, τους έδινε θάρρος, τόνωνε το ηθικό τους και τους διαβεβαίωνε ότι, στις μάχες που θ' ακολουθούσαν, θα έγραφαν νέες σελίδες δόξας και ηρωισμού, όπως εκείνες του Σκρα. Και τους τόνιζε εμφανικά ότι σύντομα θα είχαν τη μεγάλη τιμή να είναι απελευθερωτές σκλαβωμένων αδελφών τους, που καταδυναστεύονταν από Βούλγαρους

και Τούρκους στη Μακεδονία και τη Θράκη.

Οι αντίπαλες δυνάμεις

Στο μακεδονικό μέτωπο οι Σύμμαχοι παρέτασαν 550 χιλιάδες άνδρες και οι αντίπαλοι 450 χιλιάδες. Ο εχθρός διέθετε συνολικά 282 Τάγματα, 1.850 πυροβόλα, 2.530 πολυβόλα και 80 αεροπλάνα και οι Σύμμαχοι 292 Τάγματα, 2.060 πυροβόλα, 2.680 πολυβόλα και 200 αεροπλάνα. Τελικά, η πρώτη ενέργεια των συμμαχικών στρατευμάτων άρχισε τέλη Αυγούστου 1918, όταν το Πρώτο Σώμα του Ελληνικού Στρατού, υπό τη διοίκηση του αντιστράτηγου Λεωνίδα Παρασκευόπουλου, επιχειρεί προωθητική κίνηση εναντίον των Βουλγάρων στην πεδιάδα του Σιρυμόνα. Η κυρίως ιστορική μάχη, κατά την οποία διασπάστηκε το μακεδονικό μέτωπο, έγινε στις 14 Σεπτεμβρίου 1918. Σ' αυτήν οι ελληνικές μεραρχίες πολεμούν στο πλευρό των Συμμάχων και γράφουν νέες σελίδες δόξας και ηρωισμού. Οι Γάλλοι, Σέρβοι και Βρετανοί συμπολεμιστές τους δεν αποκρύβουν το θαυμασμό τους για την ορμή των Ελλήνων, που ψηφίζουν τον θάνατο προελαύνοντας στη Μακεδονία. Ο Στρατηγός Δημήτρης Βακάς, πολεμιστής κι αυτός στις επικές εκείνες μάχες, θα γράψει αργότερα: «Στα μέρη εκείνα της Μακεδονίας εξελίχθηκαν εκείνες τις μέρες σκληρές άφθαστου ηρωισμού και γράφτηκαν σελίδες δόξας, μέχρι να επέλθει η διάσπαση του εχθρικού μετώπου. Οι σύμμαχοι στρατιωτικοί ηγέτες αυθόρμητα εκφράζουν τον θαυμασμό τους στους ηγέτες των μεγάλων ελληνικών μονάδων, που προήλθαν πάντοτε με προορισμό τη Μακεδονία και τη Θράκη. Όλοι μιλούν με θαυμασμό για τον ελληνικό στρατό».

Ο Αρχιστράτηγος Φρανσέ Ντ' Εσπερέ

Χαρακτηριστικό είναι το τηλεγράφημα του Αρχιστράτηγου Φρανσέ Ντ' Εσπερέ στον Πρωθυπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο, που παρακολουθούσε από την Αθήνα τις εξελίξεις του πολέμου και ιδιαίτερα τα επιτεύγματα του Ελληνικού Στρατού:

«Ελευθέριον Βενιζέλον, Πρωθυπουργόν Ελλάδος, Αθήνας.

»Καθ' ην στιγμήν η επιτυχία των επιθετικών επιχειρήσεων εις το Μέτωπον της Ανατολής στερεούται, θεωρώ καθήκον να σας εκφράσω όλην μου την ικανοποίησιν διὰ την λαμπράν διαγωγὴν των ελληνικών μονάδων, που μετέχουν της μάχης.

»Ιδιαίτερος η μεραρχία Σερρών, επιτεθείσα δυτικώς της Λίμνης Δοϊράνης, επί εδάφους πολύ δυσκόλου, καλύπτεται διὰ νέας δόξης, καταλαμβάνουσα

θέσεις εξαιρετικώς οχυράς και πεισιμόνως υπερασπιζόμενας και συλλαμβάνουσα συνεχώς πολυαρίθμους αιχμαλώτους.

»Μερικά από τας μονάδας αυτὰς νύξησαν ἐπὶ μάλλον την φήμην που απέκτησαν κατά την προ μηνών μάχην του Σκρά Ντι Λέγκεν.

»Από τας μονάδας που ἐφθασαν εσχάτως, το 35ο Σύνταγμα Πεζικού ἀπέδειξεν ἰδιαίτερος την ἀξίαν του και ἐκυρίευσεν κατοπιν ἄγριαν πάλης, με την βοήθειαν των γαλλικών μονάδων, τον σημαντικόν ὄγκον του Περούλι και το χωρίον Ζμπρόσκο.

»Γενικώς ὅλαι αι ελληνικαὶ μονάδες αι ἐμπλακείσαι συναγωνίζονται εις ἀντοχὴν και ορμὴν και εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θα δρέψουν συντόμως νέας δάφνας».

Επίσης, ο Αρχιστράτηγος Ντ' Εσπερέ, σ' επιστολή του στον διοικητή της Τρίτης Μεραρχίας, στρατηγό Νικόλα Τρικούπη, τόνιζε ανάμεσα σε άλλα: «Διαπίστωσα ότι η μεραρχία σας, μεταξύ των Ελληνικών Στρατευμάτων, είναι εκείνη που προχώρησε περισσότερο προς βορρά και εάν δεν επακολουθούσε η μοιραία ανακωχή του Αρχιστράτηγου Φος, θα μας συνόδευε στο Βερολίνο.

»Εκάματε πάντοτε το καθήκον σας, γι' αυτό και σας εκτιμήσαμε ὅλοι. Πιστεύσατε, στρατηγέ μου, στην καλύτερή μου ανάμνηση».

Στις 16 Σεπτεμβρίου οι Βούλγαροι αναγκάστηκαν να ζητήσουν ανακωχή, στις 26 σήκωσαν λευκή σημαία σε όλα τα μέτωπα και στις 28 του μήνα, επίσημοι πληρεξούσιοι του νηπιθέντα εχθρού, ο στρατηγός Λούκοφ διοικητής της δεύτερης Βουλγαρικής Στρατιάς, ο Υπουργός Οικονομικών Λούποφ και ο πρεσβευτής Ράδεφ, έφθασαν στη Θεσσαλονίκη. Στο Γενικό Στρατηγείο των Συμμάχων, εκεί μπροστά στον Αρχιστράτηγο Ντ' Εσπερέ, οι Βούλγαροι πληρεξούσιοι δηλώνουν με θράσος ότι «θα είναι ουδέτεροι στο μέλλον». Αλλά, παρατηρεί ο στρατηγός Βακάς: «Ο Γάλλος Αρχιστράτηγος δεν ήταν από εκείνους που ανέχονταν αυτού του είδους ευφυολογίες. "Πώς; Ουδέτεροι; Σεις δεν είστε ουδέτεροι. Δεν μπορεί να είστε ουδέτεροι. Είστε νηπιμένοι", τους απαντά ξερότατα. Και οι Βούλγαροι αναγκάζονται τότε να δεχθούν τους όρους που τους επέβαλε ο Φρανσέ Ντ' Εσπερέ. Και έτσι υπεγράφη η ανακωχή».

Στις 29 Σεπτεμβρίου υπεγράφη η συμφωνία για την κατάπαυση των επιχειρήσεων. Οι όροι που επιβλήθηκαν στη Βουλγαρία ήταν σαφώς αναγνώριση της θριαμβευτικής νίκης της Ελλάδας: 1ο Να εκκενώσει όλα τα ελληνικά και σερβικά εδάφη. 2ο Να αποστρατεύσει τον στρατό της. 3ο Να παραδώσει ὅλο της το υλικό στους συμμάχους. 4ο Να παραδώσει στην Ελλάδα το υλικό του Δ' Σώματος Στρατού, που πήρε κατά την κατάληψη της Ανατολικής Μακεδονίας. 5ο Να μην αφαιρεθεί από τις χώρες που εκκενώνονται, ούτε έμψυχο, ούτε άψυχο υλικό, ούτε ζώα, ούτε ζημιές να προξενηθούν. 6ο Να γίνει από μέρους της άμεση απελευθέρωση ομήρων, αιχμαλώτων κλπ.

Τέτοιο στρατό είχαν τότε οι Έλληνες.

Ινδία: Ο ήσυχος γίγαντας που διαμορφώνει τον νέο παγκόσμιο χάρτη

Οικονομική υπερδύναμη, πυρηνικό οπλοστάσιο, στρατιωτική ισχύς και γεωπολιτική σταθερότητα στην υπηρεσία ενός πολυπολικού κόσμου

ΚΡΙΣ ΜΙΧΑΗΛ

Η Ινδία βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος. Με πληθυσμό που ξεπερνά το

1,4 δισεκατομμύριο και με μια ταχέως αναπτυσσόμενη οικονομία, η χώρα της Νότιας Ασίας εξελίσσεται ταχύτατα από μια αναδυόμενη δύναμη σε πρωταγωνιστή της διεθνούς σκηνής. Αν και δεν απουσιάζουν οι εσωτερικές προκλήσεις, η Ινδία διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά μιας παγκόσμιας δύναμης: γεωπολιτική στρατηγική, οικονομική δυναμική, στρατιωτική επάρκεια και πολιτιστική επιρροή.

Το Νέο Δελχί αξιοποιεί με μαεστρία τη γεωστρατηγική του θέση, ελίσσεται ανάμεσα στους γεωπολιτικούς ανταγωνισμούς ΗΠΑ-Κίνας και παίζει ολόένα και πιο ενεργό ρόλο στην παγκόσμια αρχιτεκτονική ασφάλειας και ανάπτυξης. Με συμμαχίες όπως το QUAD και τους BRICS, η Ινδία αποτελεί θεμέλιο λίθο ενός αναδυόμενου πολυπολικού κόσμου. Παράλληλα, ενισχύει τις σχέσεις της με τις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου, μεταξύ των οποίων η Ελλάδα και η Κύπρος, αποτρέποντας με διακριτικότητα τις επεκτατικές βλέψεις της Τουρκίας στην ευρύτερη περιοχή.

Οικονομία - Ο ανερχόμενος τιτάνας της παγκόσμιας ανάπτυξης

Η Ινδία είναι σήμερα η 5η μεγαλύτερη οικονομία παγκοσμίως σε απόλυτους αριθμούς ΑΕΠ, και αναμένεται να ξεπεράσει την Ιαπωνία και τη Γερμανία έως το 2030, καταλαμβάνοντας την 3η θέση μετά τις ΗΠΑ και την Κίνα.

Το 2024, το ΑΕΠ της ξεπέρασε τα 3,9 τρισεκατομμύρια δολάρια, με ρυθμό ανάπτυξης άνω του 6,5%, εν μέσω παγκόσμιας οικονομικής αβεβαιότητας.

Η τεχνολογική καινοτομία αποτελεί βασικό μοχλό αυτής της ανά-

πτυξης. Η Ινδία διαθέτει ένα από τα πλέον εξελιγμένα οικοσυστήματα πληροφορικής και τεχνολογίας, με κολλοσσούς όπως Infosys, Wipro και Tata Consultancy Services.

Παράλληλα, αποτελεί παγκόσμιο κέντρο ανάπτυξης λογισμικού και υπηρεσιών cloud, ενώ οι ινδικές startups σε τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η φαρμακευτική και η πράσινη ενέργεια προσελκύουν δισεκατομμύρια σε ξένες επενδύσεις.

Η Ινδία καταλαμβάνει ένα κομβικό γεωστρατηγικό σημείο στην Ασία, με πρόσβαση στον Ινδικό Ωκεανό, γειτνίαση με την Κίνα και το Πακιστάν, και ιστορικούς δεσμούς με την Κεντρική Ασία, τη Μέση Ανατολή και τη Νοτιοανατολική Ασία

Πυρηνική δύναμη και στρατιωτική ισχύς με παγκόσμια επιρροή

Η Ινδία ανήκει σε έναν κλειστό κύκλο χωρών με αναγνωρισμένο πυρηνικό οπλοστάσιο. Το δόγμα της "No First Use", δηλαδή ότι δεν θα κάνει πρώτη χρήση πυρηνικών,

την τοποθετεί ως υπεύθυνη δύναμη στον χώρο της στρατηγικής αποτροπής. Ο στρατός της αριθμεί πάνω από 1,4 εκατομμύριο ενεργούς στρατιώτες, ενώ διαθέτει αεροπορία, ναυτικό και στρατηγικές δυνάμεις ικανές ν' ανταποκριθούν σε κάθε είδους απειλή.

Η Ινδία συμμετέχει ενεργά σε διεθνείς ασκήσεις, έχει συνάψει συμφωνίες αμυνικής συνεργασίας με τις ΗΠΑ, τη Γαλλία, το Ισραήλ και πρόσφατα με την Ελλάδα, αποδεικνύοντας τη βούλησή της να διαδραματίσει σταθεροποιητικό ρόλο στις γεωπολιτικά εύθραυστες περιοχές.

Γεωστρατηγικός ρόλος στην Ασία και τον Ινδο-Ειρηνικό

Η Ινδία καταλαμβάνει ένα κομβικό γεωστρατηγικό σημείο στην Ασία, με πρόσβαση στον Ινδικό Ωκεανό, γειτνίαση με την Κίνα και το Πακιστάν, και ιστορικούς δεσμούς με την Κεντρική Ασία, τη Μέση Ανατολή και τη Νοτιοανατολική Ασία. Η γεωπολιτική της σημασία εντείνεται από το γεγονός ότι ελέγχει κρίσιμα θαλάσσια περάσματα, όπως τον Κόλπο της Βεγγάλης και τα Στενά του Μαλάκκα - διαδρομές που διακινούν πάνω από το 60% του παγκόσμιου εμπορίου.

Στο πλαίσιο του στρατηγικού ανταγωνισμού ΗΠΑ-Κίνας, η Ινδία εμφανίζεται ως πυλώνας ισορροπίας και αποτροπής. Συμμετέχει ενεργά στην πρωτοβουλία QUAD (Quadrilateral Security Dialogue),

μία άτυπη στρατηγική συμμαχία μεταξύ ΗΠΑ, Αυστραλίας, Ιαπωνίας και Ινδίας, που στοχεύει στην εδραίωση ενός ελεύθερου και ανοικτού Ινδο-Ειρηνικού. Η Ινδία συμβάλλει τόσο με στρατιωτική παρουσία (ναυτικές περιπολίες, κοινές ασκήσεις) όσο και με διπλωματικές πρωτοβουλίες για τη μείωση των εντάσεων στην περιοχή.

Επιπλέον, η Ινδία ενισχύει τον ρόλο της ως διπλωματικού μεσοσταθμού και διαμεσολαβητή στις κρίσεις της Νότιας Ασίας, επιδιώκοντας σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή. Οι σχέσεις της με το Ιράν, το Αφγανιστάν και τη Σρι Λάνκα είναι στρατηγικής σημασίας, με το Νέο Δελχί να επενδύει σε λιμάνια, υποδομές και ενεργειακούς αγωγούς που θα διαφοροποιήσουν τις πηγές της ενεργειακής του ασφάλειας και θα αποδυναμώσουν την εξάρτηση από τα θαλάσσια δρομολόγια που επηρεάζει η Κίνα.

Παράλληλα, η Ινδία επενδύει σε στρατιωτικές βάσεις και λιμενικές εγκαταστάσεις σε συνεργασία με κράτη όπως οι Σεϋχέλλες, το Ομάν και η Ινδονησία, δημιουργώντας ένα "στρατηγικό δίκτυο ελέγχου" στον Ινδικό Ωκεανό - γνωστό και ως "String of Pearls". Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στην ανάσχεση της επιρροής της Κίνας, η οποία μέσω της πρωτοβουλίας "Belt and Road Initiative" επιχειρεί να εδραιωθεί γεωοικονομικά στην Ασία και την Αφρική.

Η Ινδία εμφανίζεται έτσι ως στρατηγικός κόμβος του νέου

πολυπολικού κόσμου, που δεν επιλέγει τυφλά στρατόπεδα, αλλά διαμορφώνει ισορροπίες μεταξύ Ανατολής και Δύσης, διατηρώντας συνεργασίες τόσο με τη Μόσχα όσο και με την Ουάσινγκτον. Πρόκειται για μια «στρατηγική αυτονομία» που της επιτρέπει να ενισχύει τη διεθνή της θέση χωρίς να αποξενώνεται από καμία μεγάλη δύναμη.

Η Ινδία ως αντίβαρο στην τουρκική επέκταση προς Ανατολάς

Ένας λιγότερο προβλεπόμενος, αλλά εξαιρετικά σημαντικός ρόλος της Ινδίας είναι η άτυπη ανάσχεση της τουρκικής επιρροής στην Κεντρική και Νότια Ασία. Η Τουρκία, μέσω του Οργανισμού Τουρκικών Κρατών και των προσπαθειών στρατιωτικής και πολιτιστικής διείσδυσης σε περιοχές όπως το Αφγανιστάν και το Πακιστάν, επιχειρεί να αποκτήσει λόγο σε ένα νέο γεωπολιτικό "βάθος".

Η Ινδία, με ιστορικούς δεσμούς στην περιοχή, καθώς και με τη συνεχή στρατιωτική, οικονομική και πολιτιστική της παρουσία, λειτουργεί ως αποτρεπτικός παράγοντας. Ενισχύει τις σχέσεις με κράτη της Κεντρικής Ασίας και χρησιμοποιεί "ήπια ισχύ" μέσω της κουλτούρας, της τεχνολογίας και της εκπαίδευσης, για να παγιώσει τη θέση της στην περιοχή.

Πολιτικές και στρατιωτικές σχέσεις με την Ελλάδα και την Κύπρο

Η τελευταία δεκαετία σηματοδότησε μια θεαμακή προσέγγιση μεταξύ της Ινδίας και της Ελλάδας. Οι διμερείς σχέσεις ενισχύθηκαν σημαντικά με επίσημες επισκέψεις, στρατιωτικές ασκήσεις και συμφωνίες σε τομείς όπως η άμυνα, η ναυτιλία και η τεχνολογία.

Το 2023, ο Πρωθυπουργός Ναρέντρα Μόντι επισκέφθηκε την Αθήνα - η πρώτη επίσκεψη Ινδού πρωθυπουργού μετά από τέσσερις δεκαετίες - θέτοντας τα θεμέλια για στρατηγική συνεργασία.

Η Ινδία εκφράζει σαφώς τη στήριξή της στην εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναγνωρίζοντας τα ψηφίσματα του ΟΗΕ για το Κυπριακό.

Οι πολιτιστικοί δεσμοί μεταξύ των δύο λαών είναι μακρόχρονοι, ενώ το ενδιαφέρον των Ινδών επενδυτών για την Κύπρο αυξάνεται,

ιδιαίτερα στους τομείς της εκπαίδευσης, της πληροφορικής και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Προκλήσεις και προοπτικές

Παρά την αδιαμφισβήτητη πορεία ανόδου, η Ινδία αντιμετωπίζει σειρά προκλήσεων που ενδέχεται να επιβραδύνουν ή και να αναστείλουν τη δυναμική της, εάν δεν αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά.

Πρώτον, η κοινωνική ανισότητα παραμένει υψηλή. Αν και η μεσαία τάξη έχει διευρυνθεί σημαντικά, εκατομμύρια Ινδοί εξακολουθούν να ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή ακραίας φτώχειας. Το χάσμα μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών είναι αισθητό, ενώ η πρόσβαση σε ποιοτική υγειονομική περίθαλψη και εκπαίδευση δεν είναι παντού δεδομένη. Οι προκλήσεις αυτές ενισχύονται από την ταχεία αστικοποίηση και την πίεση στις υποδομές, ιδιαίτερα σε μητροπολιτικά κέντρα όπως η Μουμπάι και το Νέο Δελχί.

Δεύτερον, η δημογραφική έκρηξη, ενώ αποτελεί πλεονέκτημα, ενέχει και κινδύνους. Η Ινδία διαθέτει τον νεότερο πληθυσμό στον κόσμο, με μέση ηλικία τα 28 έτη.

Αυτή η «δημογραφική δύναμη» μπορεί να μετατραπεί σε οικονομικό άλμα, εφόσον υπάρξουν επενδύσεις στην εκπαίδευση, στην καινοτομία και στη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Ειδικά, ενδέχεται να μετατραπεί σε δημογραφικό βάρος, οδηγώντας σε ανεργία, κοινωνική αποσταθεροποίηση και ενίσχυση λαϊκιστικών τάσεων.

Τρίτον, η ενεργειακή εξάρτηση της Ινδίας από εισαγωγές αποτελεί μόνιμη στρατηγική αδυναμία. Παρότι η χώρα επενδύει πλέον έντονα σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και φιλοδοξεί να καταστεί παγκόσμιος ηγέτης στην πράσινη μετάβαση, εξακολουθεί να εξαρτάται από εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου σε ποσοστό άνω του 80% των αναγκών της.

Η μεταβολή των διεθνών τμηών ή η γεωπολιτική ένταση στην περιοχή του Περσικού Κόλπου θα μπορούσαν να πλήξουν σοβαρά την οικονομική της σταθερότητα.

Τέταρτον, η εσωτερική θρησκευτική και εθνοτική πολυμορφία αποτελεί μια διαχρονική πρόκληση για τη συνοχή του ινδικού κράτους.

Αν και η δημοκρατία στην Ινδία έχει καταφέρει να διαχειρίζεται συγκρούσεις χωρίς ευρείας κλί-

μακας αστάθεια, δεν λείπουν οι περιπτώσεις βίας, πόλωσης και εντάσεων μεταξύ θρησκευτικών ή γλωσσικών κοινοτήτων.

Ωστόσο, παρά τις προκλήσεις αυτές, η Ινδία παραμένει μια λειτουργική και σταθερή δημοκρατία, με ελεύθερο Τύπο, ανεξάρτητες αρχές και ισχυρή κοινωνία πολιτών. Ο θεσμικός της πλούτος, η ανθεκτικότητα της οικονομίας της και το υψηλό επίπεδο ανθρώπινου κεφαλαίου της επιτρέπουν να αντιμετωπίζει με επιτυχία κρίσεις είτε πρόκειται για την πανδημία είτε για οικονομικές επιβραδύνσεις είτε για εθνικές φυσικές καταστροφές.

Η τεράστια Ινδική Διασπορά, που αριθμεί πάνω από 32 εκατομμύρια ανθρώπους παγκοσμίως, λειτουργεί επίσης ως στρατηγικό πλεονέκτημα. Οι Ινδοί στο εξωτερικό διατηρούν ισχυρούς δεσμούς με την πατρίδα τους και δραστηριοποιούνται σε υψηλόβαθμες θέσεις πολιτικής, επιστήμης και επιχειρηματικότητας – από τη Silicon Valley μέχρι το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τέλος, η προσήλωση της Ινδίας στη στρατηγική αυτονομία και πολυδιάστατη διπλωματία, την καθιστούν αξιόπιστο εταίρο και ισχυρό παίκτη στον νέο γεωπολιτικό χώρο. Αν συνεχίσει σε αυτήν την πορεία – επενδύοντας στην καινοτομία, στην κοινωνική συνοχή και στη διεθνή συνεργασία – η Ινδία του 21ου αιώνα μπορεί να εξελιχθεί σε ηγετική δύναμη που θα καθορίσει το μέλλον της διεθνούς κοινότητας.

Συμπεράσματα - Η Ινδία ως πυλώνας σταθερότητας σε έναν ασταθή κόσμο

Η Ινδία του 21ου αιώνα δεν είναι πλέον μια σιωπηλή δύναμη που παρατηρεί τις εξελίξεις από το περιθώριο. Είναι πλέον συνδιαμορφωτής. Με ισχυρή οικονομία, αυξανόμενη στρατιωτική επιρροή, γεωστρατηγική διορατικότητα και προσήλωση στη δημοκρατική διακυβέρνηση, η Ινδία μετατρέπεται σε θεμέλιο λίθο της διεθνούς ισορροπίας.

Η Ελλάδα και η Κύπρος αναγνωρίζουν αυτόν τον ρόλο και οικοδομούν πάνω σε μια στρατηγική συνεργασία που μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω. Μέσα από τη συνεργασία με την Ινδία, οι χώρες της Ανατολικής Μεσογείου αποκτούν έναν αξιόπιστο εταίρο, με κοινές αξίες και σταθερή προσήλωση στο διεθνές δίκαιο.

ΑΠΟΨΗ **ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΥ***

Το Πρόγραμμα SAFE και τα νομικά ερείσματα της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι της τουρκικής συμμετοχής

Η ένταξη της Τουρκίας στο πρόγραμμα SAFE (Supporting Arms and Defence through Finance) της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά μία εξελισσόμενη απειλή για τα κυπριακά εθνικά συμφέροντα εντός του ευρωπαϊκού πλαισίου. Η Κυπριακή Δημοκρατία καλείται να διαχειριστεί νομικά και πολιτικά την προοπτική τουρκικής συμμετοχής, αξιοποιώντας το υφιστάμενο νομικό οπλοστάσιο της ΕΕ. Η έγκριση του προγράμματος SAFE υλοποιήθηκε βάσει του άρθρου 122 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο δεν απαιτεί ομοφωνία αλλά ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο. Έτσι, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν διαθέτει δικαίωμα βέτο κατά το στάδιο έγκρισης του κανονισμού. Αντιθέτως, σε ζητήματα που αφορούν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών με τρίτες χώρες, ενεργοποιείται το άρθρο 212 ΣΛΕΕ, το οποίο απαιτεί ομοφωνία. Συνεπώς, η Κύπρος δύναται να ασκήσει βέτο σε οποιαδήποτε συμφωνία επιτρέπει την τουρκική συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Ο κανονισμός SAFE εμπεριέχει διατάξεις που αποκλείουν τη συμμετοχή τρίτων χωρών, εφόσον αυτές απειλούν την ασφάλεια ή τα συμφέροντα κρατών-μελών ή της ίδιας της ΕΕ. Η ύπαρξη τουρκικών στρατιωτικών δυνάμεων στο βόρειο τμήμα της Κύπρου, καθώς και οι παραβιάσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, θεμελιώνουν επαρκή επιχειρήματα για την επίκληση των εν λόγω διατάξεων εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επιπλέον, ο κανονισμός ορίζει ότι οι τρίτες χώρες οφείλουν να τηρούν το διεθνές δίκαιο, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ευρωπαϊκές αξίες. Η τουρκική συμπεριφορά στο Κυπριακό και σε άλλα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής δημιουργεί θεμελιώδεις αμφιβολίες ως προς τη συμμόρφωση με τα κριτήρια αυτά.

Πιστεύω ότι η βέλτιστη στρατηγική για τη Λευκωσία έγκειται στην αξιοποίηση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, με έμφαση στην αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων αποκλεισμού και στην οικοδόμηση συμμαχιών με άλλα κράτη-μέλη που διατηρούν επιφυλάξεις έναντι της Τουρκίας. Η διεύρυνση του ζητήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο δύναται να περιορίσει το πολιτικό κόστος για την Κυπριακή Δημοκρατία, μετατρέποντας το ζήτημα

από διμερές σε πανευρωπαϊκό. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει εκφράσει ενστάσεις ως προς την παράκαμψή του κατά την υιοθέτηση του SAFE. Η νομική αυτή αμφισβήτηση προσφέρει πρόσθετα ερείσματα στην Κυπριακή Δημοκρατία για ενδεχόμενη καθυστέρηση ή επαναδιαπραγμάτευση της συμμετοχής τρίτων χωρών στο πρόγραμμα. Συνοψίζοντας, η Κυπριακή Δημοκρατία διαθέτει τεκμηριωμένα νομικά επιχειρήματα για την αποτροπή της τουρκικής συμμετοχής στο πρόγραμμα SAFE. Η επιτυχία της στρατηγικής αυτής θα εξαρτηθεί από την αποτελεσματική συνδυαστική αξιοποίηση του νομικού πλαισίου με τη διπλωματική δράση και τη διατήρηση της ευρωπαϊκής ενότητας στον τομέα της άμυνας.

Η Κύπρος διαθέτει ισχυρά νομικά εργαλεία και σημαντικά διπλωματικά μέσα για να ενισχύσει και να τεκμηριώσει την άρνησή της σε περίπτωση τουρκικής συμμετοχής στο SAFE. Το κλειδί είναι η σταθερή επιμονή στη νομική βάση και η ενεργός διπλωματική κινητοποίηση σε όλα τα επίπεδα και αυτό προϋποθέτει πολιτική βούληση

• Επίκληση του άρθρου 212 ΣΛΕΕ: Η Κύπρος έχει ήδη καταθέσει διευκρινιστική δήλωση στο Συμβούλιο, απαιτώντας ως νομική βάση για κάθε διμερή ή πολυμερή συμφωνία με τρίτες χώρες (όπως η Τουρκία) το άρθρο 212 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ, το οποίο απαιτεί ομοφωνία.

• Αυτό της δίνει τη δυνατότητα να μπλοκάρει νομικά τη συμμετοχή της Τουρκίας αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις.

• Επίκληση των κριτηρίων επιλεξιμότητας: Ο κανονισμός SAFE προβλέπει ότι δεν μπορεί να συμμετάσχει τρίτη χώρα ή οντότητα που αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ ή κράτους-μέλους.

• Η Κύπρος μπορεί να επικαλεστεί επίσημα ότι η Τουρκία, λόγω της στάσης της στο

Κυπριακό και του casus belli, δεν πληροί τα κριτήρια.

• Προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο: Αν η συμμετοχή της Τουρκίας προχωρήσει χωρίς να τηρηθούν οι παραπάνω νομικές ασφαλιστικές δικλίδες, η Κύπρος μπορεί να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, επικαλούμενη παράβαση των ευρωπαϊκών συνθηκών και των δικών της συμφερόντων.

• Η Κύπρος μπορεί να ενισχύσει τη θέση της οικοδομώντας συμμαχίες με χώρες που έχουν παρόμοιες ανησυχίες για τη συμπεριφορά της Τουρκίας, όπως η Γαλλία, αλλά και με χώρες που δίνουν έμφαση στην τήρηση του διεθνούς δικαίου και των ευρωπαϊκών αξιών.

• Μπορεί να αναδείξει σε ευρωπαϊκό επίπεδο τα ζητήματα που παραμένουν άλυτα με την Τουρκία (όπως το casus belli, η κατοχή κυπριακού εδάφους, οι παραβιάσεις στην ΑΟΖ, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων), ζητώντας να τεθούν ως όροι για οποιαδήποτε συμμετοχή της Τουρκίας στο SAFE.

• Η Κύπρος μπορεί ν' αξιοποιήσει το παράδειγμα άλλων κρατών-μελών που έχουν συνδέσει τη συναίνεσή τους σε ευρωπαϊκές συμφωνίες με την επίλυση διμερών διαφορών (π.χ. Γαλλία-Ηνωμένο Βασίλειο για την αλιεία).

• Έτσι, μπορεί να διαπραγματευτεί ανταλλάγματα ή να απαιτήσει συγκεκριμένες δεσμεύσεις από την Τουρκία ή την ΕΕ.

• Επικοινωνιακή πίεση και ανάδειξη του ζητήματος: Η Κύπρος μπορεί να αξιοποιήσει τα ευρωπαϊκά και διεθνή μέσα ενημέρωσης, καθώς και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για να ενισχύσει το πολιτικό κόστος μιας ενδεχόμενης συμμετοχής της Τουρκίας χωρίς επίλυση των κυπριακών ζητημάτων.

• Η Κύπρος διαθέτει ισχυρά νομικά εργαλεία (δικαίωμα βέτο σε διμερείς συμφωνίες, επίκληση κριτηρίων επιλεξιμότητας, προσφυγή στο Δικαστήριο) και σημαντικά διπλωματικά μέσα (συμμαχίες, ανάδειξη διμερών διαφορών, διαπραγματευτική τακτική, επικοινωνιακή πίεση) για να ενισχύσει και να τεκμηριώσει την άρνησή της σε περίπτωση τουρκικής συμμετοχής στο SAFE. Το κλειδί είναι η σταθερή επιμονή στη νομική βάση και η ενεργός διπλωματική κινητοποίηση σε όλα τα επίπεδα και αυτό προϋποθέτει πολιτική βούληση.

**Απόφοιτος Πολιτικών Επιστημών, Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας από τη Γερμανία*

Επιθέσεις σκύλων: Τα ψυχολογικά τραύματα και οι «αόρατοι» νόμοι

Αντιδράσεις, παραλείψεις και μια σιωπηλή ψυχολογική κρίση πίσω από την υπόθεση επίθεσης σκύλων στη Λεμεσό

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Το ζήτημα της συνύπαρξης ανθρώπων και ζώων επανέρχεται στο προσκήνιο με αφορμή το ανησυχητικό περιστατικό που σημειώθηκε στη Λεμεσό την περασμένη εβδομάδα, όταν τρεις σκύλοι επιτέθηκαν σε 25χρονη οικιακή βοηθό και δύο μικρά παιδιά, ηλικίας 3 και 6 χρονών, προκαλώντας τους τραυματισμούς. Η υπόθεση, που διερευνάται από την Αστυνομία, προκάλεσε αναστάτωση και ποικίλες αντιδράσεις, όχι μόνο για την ευθύνη των ιδιοκτητών αλλά και για την τύχη των ίδιων των ζώων.

Οι τρεις σκύλοι φέρονται να δραπετεύσαν από περιφραγμένο χώρο χωρίς να φέρουν σήμανση ή άδεια κατοχής. Το περιστατικό έφερε στη δημοσιότητα ένα τεράστιο κενό, που υπάρχει τόσο στη νομοθεσία όσο και στην εφαρμογή της. Προκύπτουν ερωτήματα, όπως πόσοι σκύλοι κυκλοφορούν χωρίς τσιπ ή χωρίς καταγραφή και κατά πόσον οι ιδιοκτήτες ανυπακούουν την ευθύνη που συνεπάγεται η κατοχή ενός ζώου.

Από τη μια, βλέπουμε φωνές που ζητούν την άμεση ευθανασία των σκύλων. Από την άλλη, φιλοζωικές οργανώσεις και πολίτες τονίζουν πως τα ζώα δεν φταίνε. Την ίδια στιγμή, η ψυχολογική διάσταση της υπόθεσης παραμένει στο περιθώριο, καθώς ένα παιδί που βιώνει μια επίθεση, δεν τραυματίζεται μόνο στο σώμα αλλά και στην ψυχή.

Συγκεκριμένα, η Δανάη Καζά, εθελόντρια της οργάνωσης Rights for Animals Rescue Cyprus, σε δηλώσεις της στη «Σημερινή», εξέφρασε τη βαθιά της απογοήτευση για την αδράνεια των αρμόδιων Αρχών αλλά και για την ανευθυνότητα ορισμένων ιδιοκτητών. Όπως δήλωσε χαρακτηριστικά, «οι σκύλοι είναι εκτεθειμένοι στο έλεος της απραξίας».

Τόνισε, μάλιστα, πως πρέπει να γίνονται επιτόπιοι έλεγχοι, καθώς τα ζώα συχνά κυκλοφορούν χωρίς καταχώρηση, χωρίς microchip και χωρίς να έχουν περάσει από κανέναν έλεγχο από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Αναφερόμενη στο ενδεχόμενο ευθανασίας των τριών σκύλων, η κ. Καζά υπογράμμισε ότι η επιθετικότητα είναι το μόνο νομικά θεμελιωμένο κριτήριο για κάτι τέτοιο και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να βασίζεται σε υποθέσεις ή εξωτερικά χαρακτηριστικά των ζώων. «Ήταν προειδοποιητική κίνηση. Αν ήθελαν πραγματικά να σκοτώσουν, θα το είχαν κάνει μέσα σε λίγα λεπτά. Δεν υπήρξε τέτοια πρόθεση, είμαι

“

«Ένα παιδί που δέχεται επίθεση, κουβαλά σκιές που μεγαλώνουν μαζί του»

σίγουρη», ανέφερε με έμφαση.

Παράλληλα, επισήμανε πως η αξιολόγηση της συμπεριφοράς των ζώων δεν είναι δουλειά των κτηνιάτρων, αλλά δουλειά κάποιου θετικού εκπαιδευτή. «Δεν μπορεί κανείς να αποφασίζει για την τύχη ενός ζώου στη βάση εντυπώσεων ή γενικών απόψεων. Η εκτίμηση της επιθετικότητας πρέπει να γίνεται επιστημονικά

και όχι αυθαίρετα», δήλωσε.

«Η αναγνώριση της φυλής βασίζεται μόνο σε επίσημες πιστοποιήσεις από εγκεκριμένους εκτροφείς, κάτι που, όπως επιβεβαιώνεται, δεν υφίσταται στην υπό συζήτηση περίπτωση. Δεν μπορούμε να θανατώνουμε υγιή ζώα επειδή κάποιος δεν έκανε τη δουλειά τους», κατέληξε η κ. Καζά.

«Αν οι Αρχές ήθελαν πραγματικά να εφαρμόσουν τον νόμο, θα μπορούσαν να προχωρούν σε τακτικούς και στοχευμένους ελέγχους και βαριές ποινές. Δεν το κάνουν και τελικά το τίμημα το πληρώνουν τα ίδια τα ζώα», σημείωσε χαρακτηριστικά.

«Σε αυτό το πλαίσιο, το περιστατικό της Λεμεσού αναδεικνύει ένα μεγαλύτερο πρόβλημα, την απουσία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού που να προστατεύει τόσο τα δικαιώματα των ζώων όσο και την ασφάλεια των πολιτών», είπε καταλυτικά.

Η ψυχολογική διάσταση

Η ψυχολογική διάσταση δεν είναι αμελητέα. Ένα παιδί που δέχεται επίθεση από σκύλο δεν τραυματίζεται μόνο σωματικά· το σοκ και ο φόβος που βιώνει μπορεί να αφήσουν βαθιά ψυχικά αποτυ-

πώματα. Το ίδιο ισχύει και για έναν ενήλικα, ιδιαίτερα όταν αισθάνεται ανίσχυρος ή υπεύθυνος για την προστασία άλλων. Αναζητώντας απαντήσεις για το πώς παρέχεται ψυχολογική υποστήριξη σε τέτοιες περιπτώσεις, εξετάζουμε αν υπάρχει θεσμοθετημένος μηχανισμός παρέμβασης, ενώ παράλληλα μας απασχολεί με ποιον τρόπο μπορεί ένα παιδί να βοηθηθεί ουσιαστικά, ώστε να μην μεταφέρει τον φόβο

αυτό στην ενήλικη ζωή του.

Για να εξετάσουμε την ανθρώπινη πλευρά αυτού του πολυδιάστατου ζητήματος, συνομιλήσαμε με την ψυχολόγο και προσωποκεντρική ψυχοθεραπεύτρια, Ράνια Μιχαηλίδου, η οποία απαντά σε κρίσιμα ερωτήματα:

Ποιες μπορεί να είναι οι άμεσες και μακροπρόθεσμες ψυχολογικές επιπτώσεις για ένα παιδί που δέχεται επίθεση από σκύλο;

Οι άμεσες επιπτώσεις που πιθανόν να υπάρχουν σ' ένα παιδί μετά από τέτοια επίθεση είναι αρχικά ο φόβος. Αυτό φαίνεται αρκετές φορές στον χώρο εργασίας μου, από διαφορετικές εμπειρίες τραύματος.

Με τον καιρό (μπορεί να πάρει και χρόνια), αν δεν αντιμετωπιστεί το τραύμα αυτό, επηρεάζει την πορεία ζωής του παιδιού σε υποσυνείδητο επίπεδο, χωρίς το ίδιο να το αντιλαμβάνεται. Ο φόβος αυτός μεταφέρεται και σε άλλους τομείς της ζωής του.

Πόσο δύσκολο είναι για έναν ενήλικα, όπως η 25χρονη, να διαχειριστεί ψυχικά ένα τέτοιο τραυματικό περιστατικό;

Ακόμα και ένας ψυχολογικά σταθερός ενήλικας (όπως η 25χρονη του πιο πρόσφατου γεγονότος, για το οποίο μιλάμε τώρα) μπορεί να βιώσει έντονο σοκ. Η δυσκολία αυξάνεται όταν δεν υπάρχει άμεση στήριξη ή όταν το άτομο έχει προγενέστερα τραύματα.

Άμεση ψυχολογική υποστήριξη, συμβουλές από ψυχολόγο. Υποστήριξη της οικογένειας και εκπαίδευση γονέων/κηδεμόνων, ώστε ν' αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα συμπτώματα φόβου ή τραύματος.

Πώς μπορεί ένας γονιός να βοηθήσει το παιδί του να ξεπεράσει τον φόβο απέναντι στα ζώα, ειδικά μετά από ένα τέτοιο συμβάν;

Είναι σημαντικό να αναγνωρίζουμε τον φόβο του παιδιού χωρίς να το μειώνουμε, δείχνοντας κατανόηση και αποδοχή. Μιλάμε για τα συναισθήματά του με απλό και ζεστό τρόπο, ώστε να νιώθει ασφαλές. Μπορούμε ν' αξιοποιήσουμε βιβλία ή παραμύθια που παρουσιάζουν ζώα ως θετικά πρό-

το τραύμα, όχι μέσω παραβλέψεων ή φράσεων όπως «δεν έγινε κάτι» ή «ήσουν δυνατός/ήσουν δυνατή», αλλά μέσα από ειλικρινή σύνδεση. Δεν χρειάζεται να μεταφέρουμε στον άλλον τον δικό μας υπαρξιακό φόβο, ακόμη και ασυνείδητα.

Ποια είναι η ευθύνη των ιδιοκτητών σκύλων σε παρόμοια περιστατικά;

Σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει έλλειψη αντίληψης ή αμέλεια από πλευράς των ιδιοκτητών. Συχνά αρνούνται την ευθύνη, λέγοντας πως «το σκυλί μου δεν είναι επικίνδυνο», ανθρωποποιούν τον σκύλο οδηγούμενοι σε υπερβολική εμπιστοσύνη, ή δεν έχουν επαρκή γνώση και εκπαίδευση πάνω στη συμπεριφορά του ζώου. Η ουσία είναι ότι η αντίληψη του σεβασμού προς τον άλλο ξεκινά από το πώς σχετίζομαι με τον εαυτό μου.

“

«Κάθε επίθεση είναι και ένα κοινωνικό καθρέφτισμα»

τυπα, καλλιεργώντας έτσι μια πιο φιλική εικόνα. Παράλληλα, είναι βοηθητικό να ξεκινήσει η επαφή με τα ζώα από απόσταση, μέσα σε ένα ασφαλές και ελεγχόμενο πλαίσιο, ώστε το παιδί να νιώσει άνετα και σταδιακά να εξοικειωθεί.

Μπορούμε να «δουλέψουμε» θεραπευτικά το τραύμα;

Ακόμα και ένα παιδί ή ένας ενήλικας μπορεί να φανταστεί πώς θα ήθελε να αντιδράσει διαφορετικά στο περιστατικό. Με τη φαντασία, μπορούμε να περάσουμε στο υποσυνείδητο κάτι θεραπευτικό. Είναι χρήσιμο να επιστρέψουμε νοερά στο περιστατικό και να φανταστούμε μια διαφορετική, πιο υποστηρικτική αντίδραση. Ιδιαίτερα στα παιδιά, βοηθά να το ζωγραφίσουν και μέσα από αυτήν τη διαδικασία μπορούμε μαζί να «πιετήσουμε»

Πώς αισθάνεται ένας ιδιοκτήτης όταν το σκυλί του προκαλέσει τραυματισμό και τι χρειάζεται να γίνει;

Όταν ένας ιδιοκτήτης έρχεται αντιμέτωπος με το γεγονός ότι το σκυλί του προκάλεσε τραυματισμό, συχνά βιώνει σοκ, ενοχές, άγχος για τις συνέπειες, αμφιβολίες για το ίδιο το ζώο, καθώς και εσωτερική σύγκρουση. Σε μια τέτοια περίπτωση χρειάζεται ειλικρίνεια, ανάλυση ευθύνης και διάθεση για επανόρθωση και όχι άρνηση.

Μπορεί κάποιος να ξεπεράσει πλήρως ένα τραύμα ή απλώς να μάθει να ζει με αυτό;

Ως εκπαιδευόμενη στο EMDR, βλέπω καθημερινά πώς η σωστή επεξεργασία ενός τραύματος μπορεί να μεταμορφώσει την εμπειρία. Δεν είναι εύκολο – αλλά είναι δυνατό. Και το παιδί, και ο ενήλικας, μπορούν να ξαναβρούν την επαφή με τον εαυτό τους, μέσα από αποδοχή και φροντίδα. Το τραύμα ίσως να μη φεύγει ποτέ εντελώς, αλλά σίγουρα μαλακώνει.

Ένας ενήλικας φυσιολογικά κουβαλάει τη δική του ιστορική υπόθεση βιωμάτων. Μπορεί στη δική του πορεία να υπήρχαν επίσης τραύματα και διάφορα βιώματα. Αν ήταν παρών ή υπεύθυνος για το παιδί, μπορεί να νιώσει ενοχές, θυμό αλλά και αδυναμία.

Μπορεί να πυροδοτηθεί το «δικό του ανήλικο παιδί» και να ενεργοποιηθεί ένα παλιό τραύμα. Επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές υπάρχουν πολλές φορές στην καθημερινότητά μας, χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε.

Ποια είναι τα κύρια συμπτώματα που μπορεί να εμφανίσει ένα παιδί ή ενήλικας μετά από τραυματική εμπειρία με ζώο;

Τα συμπτώματα περιλαμβάνουν άγχος, αναβίωση του περιστατικού από αφορμές που δεν συνειδητοποιούμε, καθώς και εικόνες ή φαντασιώσεις του χειρότερου δυνατού αποτελέσματος, που όμως δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Επίσης, παρατηρείται δυσκολία να σταθούμε στην ενήλικη πλευρά μας και να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση με σταθερότητα.

Είναι πιθανό ένα παιδί να αναπτύξει μακροχρόνια φοβία ή ακόμα και μετατραυματικό στρες από ένα τέτοιο περιστατικό;

Ναι. Ανάλογα με το τι του προκάλεσε η ένταση της επίθεσης εκείνης της ώρας. Η έγκαιρη παρέμβαση μειώνει δραστικά τον

κίνδυνο χρόνιων προβλημάτων.

Αυτό επηρεάζει την αυτονομία του και την αυτοπεποίθησή του, ίσως ακόμα περισσότερο. Το τραύμα μένει πλέον κλεισμένο στο υποσυνείδητο. Πολλές φορές οι γονείς δεν αντιλαμβάνονται πως ένα τέτοιο γεγονός μπορεί να προκαλέσει συμπτώματα φόβου, άγχους και χαμηλής αυτοπεποίθησης στα παιδιά τους.

Στην πορεία της ζωής τους και

όπως φαίνεται και στον δικό μου χώρο εργασίας, τα παιδιά εκφράζουν πανικό, κρίσεις άγχους, επιάτες, ενώ παρατηρείται σταθερή αποφυγή περιστατικών τραύματος (σκύλων) ή χώρων που θυμίζουν το περιστατικό.

Ποιες είναι οι πρώτες ψυχολογικές παρεμβάσεις που συνιστώνται σε τέτοιες περιπτώσεις;

“ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Δευτέρα του Κατακλυσμού με πληρότητα... Δεκαπενταγούστου. Δεν κρατιούνται οι Κύπριοι ενόψει του τριημέρου και έχουν ήδη κατακλύσει τις παραθαλάσσιες κυρίως περιοχές του νησιού. Λίγο η έναρξη του καλοκαιριού, λίγο οι υψηλές για την εποχή θερμοκρασίες έχουν δημιουργήσει το αδιαχώρητο.

Νικόλας Vs Οδυσσέας με... ισιαπισιά

Με την ευκαιρία της Γιορτής του Κατακλυσμού, η στήλη δίνει σήμερα μια μονομαχία Νικόλα Παπαδόπουλου και Οδυσσέα Μιχαηλίδη με ισιαπισιά.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, ο κόσμος τον αχάριστον εν τον υπολογίζει
ιζαι στην πτενέκκαν τελικά
ποτιέ εν τον ψηφίζει.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, εγώ εν είμαι αχάριστος,
ρε Νικολή του ΔΗΚΟ,
διότις εις το κόμμαν σου
καθόλου εν ανήκω.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, εγώ για το χατίριν σου
έππεφτα μες στους βάτους,
ιζαι κάποτε εν εψηφισα
το μπάτζιζι τουν' του κράτους.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, εν ιζι εν για το χατίριν μου
που είπες τότε «οί»,
απλά να πιάσεις ήθελες
του... Νίκαρου το πόιν.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, μια παροιμία μας λαλει,
χωρίς να υπερβάλλει,
εσού «ανάγιωσ' τον κολιόν,
τα μμάθκια σου να φκάλει»!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, κολιός εν είμαι, Νικολή,
τα μμάθκια σου να φκάλω,
είμαι αειτός ιζαι στην Βουλήν
το κόμμαν μου θαβάλω.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, ιζι άλλοι το 'παίζαν αειτός
μα... εξηφτεριστήκαν,
εχάσασιν τες εκλογές
ιζαι εξαφανιστήκαν.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, εγιών με το «Άλμαν» μου
διψήφιον θα πιάσω
ιζαι κάποια που τα κόμματα
σίουρα θα περάσω.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, άλλον να είσαι Ελεγκτής
ιζαι άλλον κομματάρχη,
ούλλοι τωρά θα σου φακκούν,
ώσπου να μεν υπάρχουν.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, ούλλοι εσείς φοάστε με
πως εν να απιπηήσω
τριάπιπηθκια με τ' «Άλμαν» μου
ιζαι πως θα σας νιζιήσω.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, το κόμμαν σου εν αχταρμάς,
όπως την μιξ την πίτιαν,
γι' αυτόν θα εύρει σίουρα
στες εκλογές την ήπταν.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, θα με ψηφίσουν επειδή
εν ήμουν μόνον λόγια,
εχτύπουν την διαφθοράν
ιζαι ούλλα τα λαμόγια.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, στο τέλος εξησιτράπιες
ιζι εγίνης κουτισομπόλης,
με φήμες που κυκλοφορούν
στους καφενέες της πόλης.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, εν είμαι όπως τον βοσκόν
τον ψεύτην με τον λύκον.

Αφού μ' εσφάξαν σαν τ' αρνίν
Ανώτατον με Νίκον.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, έσιε υπ' όψιν, Οδυσσή,
εγώ εν θα σ' αφήκω
ν' αρπάξεις που την μάντραν μου
ψηφους δικούς του ΔΗΚΟ.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ε.ε, οι ψηφοφόροι έννεν αρνιά
ώστε να τους μαντρίσεις,
θα'ρτουν μαζίν μου, όπως λα-
λούν,

ιζαι οι δημοσκοπήσεις.

ΝΙΚΟΛΑΣ

Ε.ε, πιστεύκω ότι ο Θεός
μήνυμαν θα σου πέψει:
«Του λύμπουρα έδωκεν φτερά
για να τον καταστρέψει»!

ΜΠΟΞΕΡ

Τα κόμματα και η «γυναίκα του Καίσαρα»

Η πρόσφατη δημοσιοποίηση της έκθεσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για τις εισφορές που εισέπραξαν τα κόμματα, κατά την περίοδο 2016-2021, κατέδειξε ότι τα «κύτταρα της Δημοκρατίας» δεν έκαναν και τόσο καθαρές δουλειές στο θέμα αυτό. Η εικόνα που έμεινε στους πολίτες είναι ότι μεγάλο μέρος των εισφορών ήταν αποτέλεσμα διαπλοκής ή ύποπτων διεργασιών, ότι γινόταν εσκεμμένη απόκρυψη στοιχείων, ότι υπήρχαν αδικαιολόγητα κενά στις καταστάσεις που τηρούσαν τα κόμματα κ.λπ.

Ιδιαίτερο κεφάλαιο αφιερώθηκε στις... «χρυσές» εισφορές, δηλαδή το παραδάκι που εισέρρευσε σε κομματικά ταμεία (κυρίως στον ΔΗΣΥ, που ήταν κυβερνών κόμμα, αλλά και στο ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ) από κάποιους που πήραν «χρυσά» διαβατήρια ή από εταιρείες που παρείχαν υπηρεσίες στο πρόγραμμα των πολιτογραφήσεων. Και μάλιστα αυτό το συγκεκριμένο κεφάλαιο απασχολεί πλέον και την ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς. Αν και ο κόσμος έχει ήδη βγάλει τα συμπεράσματά του, χωρίς να περιμένει πόρισμα από την εν λόγω Αρχή. Διότι, όταν κάποιος έπαιρνε την κυπριακή υπηκοότητα και μερικές ημέρες αργότερα έδινε χουβαρταλίδικη εισφορά σε ένα κόμμα, δεν χρειάζεται και ιδιαίτερη

ευφυΐα για να εντοπίσει κάποιος τη διαπλοκή και τη διαφθορά.

Στις συζητήσεις των τελευταίων ημερών, με αφορμή την έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για τα κόμματα, πολλοί θυμήθηκαν και τη φράση-κλισέ που συνηθίζεται σε τέτοιες περιπτώσεις, δηλαδή ότι «η γυναίκα του Καίσαρα πρέπει να είναι και να φαίνεται τίμια». Το νόημα, βεβαίως, είναι ότι κάθε κόμμα, κάθε πολιτικός και γενικά κάθε δημόσιος ανήρ δεν αρκεί να είναι μόνο τίμιος. Πρέπει και να το δείχνει κιόλας, ώστε να πείθονται και οι... τηλεθεατές.

Το πρόβλημα ξεκινάει από τη

σπαγή που η γυναίκα του Καίσαρα δεν είναι τίμια, αλλά καταφέρνει να... φαίνεται τίμια. Είτε επειδή έχει ταλέντο στο να ξεγελάει είτε επειδή έχει καλό επικοινωνιολόγο είτε επειδή έχει καλό δικηγόρο. Είτε και επειδή απευθύνεται σε αφελείς που χάρτουν ό,τι τους σερβίρει.

Οπότε εισηγούμαι στους πολιτικούς μας να τροποποιήσουν κάπως τη στερεότυπη φράση τους. Να την κάνουν: «Η γυναίκα του Καίσαρα πρέπει να είναι πραγματικά τίμια και όχι απλώς να... φαίνεται τίμια»!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Ε, δεν τους αρέσει η αξιολόγηση!

Δεν είμαι σίγουρος αν το 'πασα σωστά. Οι εκπαιδευτικοί θέλουν ή δεν θέλουν την αξιολόγηση; Διότι ο τρόπος που ενεργούν οι συνδικαλιστικές τους οργανώσεις δείχνει ότι ναι μεν λόγους υποστηρίζουν την αξιολόγηση, αλλά στην πράξη προσπαθούν με κάθε τρόπο να την τουμπάρουν. Γι' αυτό θέλουν, λένε, να συνεχίσουν τον διάλογο (πάει να καταντήσει και το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών σαν το Κυπριακό). Ωστόσο, η Υπουργός Παιδείας θεωρεί ότι ο... κουνουσμάς έχει εξαντληθεί, ότι δεν μπορούν οι συζητήσεις να συνεχίζονται εϊ' άπειρον και ότι πρέπει να περάσουμε, πλέον, σε αποφάσεις. Έτσι έστειλε το σχετικό νομοσχέδιο, με το νέο σύστημα αξιολόγησης, στον λάκκο των λεόντων... ουπς, συγγνώμη, στη Βουλή.

Οι οργανώσεις των εκπαιδευτικών απέρριψαν μετά βδελυγμίας (και μετά δημοψηφίσματος) το νομοσχέδιο, ενώ το έχουν απορρίψει και τα μεγάλα κόμματα, πριν καν το μελετήσουν! Το ΑΚΕΛ αξίωσε να αποσυρθεί αμέσως το νομοσχέδιο, ενώ και ο ΔΗΣΥ ζήτησε περισσότερο διάλογο.

Ε, μα πόσος περισσότερος διάλογος μπορεί να γίνει; Το συζητούν εδώ και χρόνια και δεν καταλήγουν πουθενά. Παραδέχονται μεν ότι το σύστημα είναι απαρχαιωμένο, αλλά προτιμούν να το αφήσουν απαρχαιωμένο. Ίσως να το κάνουν και μέρος της διδασκαλίας των...

Αρχαίων Ελληνικών.

Και ενώ συζητούν και ξανα συζητούν το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών μας (που, παρεμπιπτόντως, είναι οι δεύτεροι καλύτερα αμειβόμενοι στην Ευρώπη), βάζουν στο περιθώριο το θέμα της αξιολόγησης... των μαθητών, των οποίων η απόδοση βρίσκεται σε συνεχή καθοδική πορεία.

Η μπάλα, λοιπόν, βρίσκεται τώρα στο γήπεδο της Βουλής, όπου ήδη έχουν αρχίσει και οι προπονήσεις για το... εκλογικό «πρωτάθλημα 2026», οπότε μπορεί ο καθένας να προβλέψει ποια κατάληξη θα έχει το κυβερνητικό νομοσχέδιο.

Πάντως οι ανυδράσεις των οργανώσεων των εκπαιδευτικών είναι τόσο έντονες, ώστε δεν φαίνεται

και τόσο απλή η γεφύρωση των διαφορών των δύο πλευρών που θα επιχειρήσει ο πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας, Παύλος Μυλωνάς. Α, αγαπτιέ μου Μυλωνά. Πριν μπορέσεις να πας... στον μύλο, θα σεβάλουν να κοσκινίζεις και να ξανακοσκινίζεις το νομοσχέδιο της Αθηνάς, αλλά δεν θα σε αφήσουν να προχωρήσεις. Σε συμβουλεύω να τους αγνοήσεις και να κάνεις αυτό που θεωρείς επωφελέστερο.

Αλλά είπαμε. Ενόψει των εκλογών, οι βουλευτές θα καθορίσουν τη στάση τους στο θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, έχοντας στο μυαλό ότι θα... αξιολογήσουν και τους ίδιους οι 12.000 εκπαιδευτικοί (και οι οικογένειές τους) στην πτενέκκα!

ΜΠΟΞΕΡ

Το σαραβαλάκι και η νταλικά του Ερντογάν

Εντάξει, ας μην κοροϊδεύουμε μεταξύ μας, κύριε Πρόεδρε, σχετικά με τις προοπτικές να προκύψει κάτι θετικό από την επικείμενη πολυμερή συνάντηση της Νέας Υόρκης. Δεν αναμένεται να διαφοροποιήσει, έστω και κατ' ελάχιστον, τα δεδομένα η παρουσία της προσωπικής απεσταλμένης του Γκουτέρες, της κυρίας Ολγκίν, στην περιοχή, ούτε και ο διορισμός του ειδικού απεσταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Γιοχάνες Χαν. Εδώ θα δανειστώ ένα σχόλιο του Αβέρωφ Νεοφύτου, όταν ανακοινώθηκε ο διορισμός του κ. Χαν: «Αφού αποκτήσαμε οδηγό (Ολγκίν), τώρα αποκτούμε και συνοδηγό από την ΕΕ». Επιτυχής η παρομοίωση. Μόνο που πρέπει να υποδείξουμε και μια σημαντική λεπτομέρεια. Αυτό το οποίο οδηγούν η οδηγός και ο συνοδηγός είναι ένα... σαραβαλάκι, που αντικατοπτρίζει και τα χάλια τα οποία παρουσιάζουν σήμερα τόσο τα Ηνωμένα Έθνη, όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τον (ανύπαρκτο) ρόλο τους στις διεθνείς εξελίξεις.

Εν πάση περιπτώσει, και να καταφέρει να κουνηθεί λίγο το σαραβαλάκι, στο τέλος θα έρθει ορμητικά ο Ερντογάν οδηγώντας νταλικά και θα το κάνει φυσαρμόνικα. Ένας Ερντογάν που έχει αππωθεί από τον Τραμπ και τον Πούτιν, που του κάνουν τεμενάδες οι ισχυροί Ευρωπαίοι εταίροι μας

και τον έχουν εντάξει στο ευρωπαϊκό αμυντικό σύστημα, ένας Ερντογάν που έχει το πάνω χέρι στη Συρία και τώρα απλώνει το χέρι του και στην ανατολική Λιβύη του Χαφτάρ, ποιος πιστεύει πραγματικά ότι θα υποχωρήσει σε οτιδήποτε;

Ο δε παπαγάλος του, ο Τατάρ, θυμήθηκε και τη... Λεμεσό στην πρώτη του προεκλογική συγκέντρωση, ενόψει των «προεδρικών» του Οκτωβρίου, κατά την οποία ακούστηκε το τραγούδι:

«Στις Λεμεσούς τους δρόμους, τα στενά δρομάκια, που η θάλασσα κυματίζει, σαν όμορφα μαλλιά... Μια πολιτεία θρυλική...».

Δεν κατάλαβα για ποιο λόγο έκανε ειδική αναφορά στη Λεμεσό ο Ερσίν. Ήθελε, άραγε, να μας στείλει κανένα μήνυμα; Να μας πει, ας πούμε, ότι είναι και η Λεμεσός οθωμανική και ότι εμείς είμαστε οι σφειερισιτές της και κάποια μέρα θα την θέλει πίσω; Ποιος ξέρει τι πέρασε από το ταραγμένο (ταταραγμένο) μυαλό του; Η πραγματικότητα είναι ότι με αυτόν τον τύπο θα καθίσει στο ίδιο τραπέζι τον Ιούλιο ο Πρόεδρός μας, στη Νέα Υόρκη. Μην σας πω ότι θα βρει τρόπο ο Τατάρ να σιγοτραγουδήσει στον κ. Χριστοδουλίδη και κανένα τραγούδι για την... όμορφη Πάφο! ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Ο Μακρόν και ο... Ρίκκος Μάμπουρος

Δεν έχει κοπάσει ακόμη ο απόηχος της περίφημης παισαρκάς που έδωσε στον Πρόεδρο Μακρόν η σύζυγός του, Μπριζίτ, σε απευθείας τηλεοπτική μετάδοση, μόλις άνοιξε η θύρα εξόδου του προεδρικού αεροσκάφους στο Βιετνάμ. Ήταν μια απροσδόκητη κίνηση από την Μπριζίτ, που δεν έχει μέχρι στιγμής σαφή εξήγηση. Ήταν έκφραση κάποιας δυσαρέσκειας; Ήταν ασεϊσμός, όπως υποστήριξε ο Μακρόν; Ήταν κάτι άλλο; Πάντως, ο Εμμανουέλ έδειξε να αιφνιδιάζεται από τη βίαιη χειρονομία της Πρώτης Κυρίας (η οποία δεν συμπεριφέρθηκε και τόσο σαν... κυρία).

Με αφορμή αυτό το περιστατικό, να πούμε ότι οι Πρώτες Κυρίες σημαντικών Προέδρων φαίνεται πως έχουν αποφασίσει να συμπεριφέρονται έξω από τα συνήθη πρωτόκολλα και κανόνες συμπεριφοράς.

Πάρτε, για παράδειγμα, τη Μελάνια Τραμπ. Η Πρώτη Κυρία της Αμερικής, κατά την τελετή ορκωμοσίας του συζύγου της, είχε φορέσει ένα πλατύγυρο καπέλο, που έκρυβε, ουσιαστικά, το πρόσωπό της, ώστε όταν ο Ντόναλντ επεχείρησε να την φιλήσει, δεν μπορούσε να πλησιάσει το μάγουλό της και το φιλή του έμεινε στον αέρα. Είχες την αίσθηση ότι η Μελάνια το έκανε εσκεμμένα. Ήταν

να ήθελε να εμφανιστεί όπ... κρατάει αποστάσεις από τον ξανθομάλλη Πρόεδρο. Πληροφορίες αναφέρουν ότι η Μελάνια έχει δυσοφηήσει έντονα από τις δικαστικές διαμάχες του Τραμπ με την πορνοστάρ Στόρμι Ντάνιελς.

Όσο για την Πρώτη Κυρία της Τουρκίας, την Εμινέ, και να ήθελε να τη φιλήσει ο Ταγίπ, δεν θα τα κατάφερνε, έτσι που είναι... σφιχτοτυλιγμένη μέσα σε εκείνη τη μαντίλα.

Ας αφήσουμε, όμως, τα διάσημα προεδρικά ζεύγη και ας πάμε στα ζεύγη των κοινών θνητών.

Αυτό που τράβηξε ο Μακρόν με τη σφαλιάρα της συζύγου του, δεν είναι τίποτε μπροστά στα όσα

τραβούσε ο... Ρίκκος Μάμπουρος στο «Βουράτι Γειτόνοι» του «Σίγμα». Ο δυστυχής Μάμπουρος αντιμετώπιζε συνεχώς την άσκηση βίας από τη δυναμική Πέπα (την οποία υποδύονταν με τόσο επιτυχία η αείμνηστη Άλκηστις Παυλίδου) με το θρυλικό... μαδράτζιν της.

Και όσο μας προκαλούσε άφθονο γέλιο ο δαρμένος Ρίκκος Μάμπουρος, άλλο τόσο γελάσαμε και με τον Εμμανουέλ Μακρόν, όταν η δική του «Πέπα» τον πατσάρκασε. Διότι, όντως, η σκηνή στο προεδρικό αεροπλάνο ήταν ό,τι πιο κοντινό σε κωμωδία έχουμε παρακολουθήσει μέχρι σήμερα στις δημόσιες εμφανίσεις παγκοσμίως ηγετών.

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI “ Ναντίν Γκόνντιμερ

Η Ναντίν Γκόνντιμερ γεννήθηκε στις 20 Νοεμβρίου 1923 και πέθανε στις 13 Ιουλίου 2014. Ήταν κορυφαία μεταπολεμική Νοτιοαφρικανή συγγραφέας, πολιτική ακτιβίστρια εναντίον του καθεστώτος του Άπαρτχάιντ στη χώρα της, και μέλος του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου όταν το κόμμα ήταν απαγορευμένο. Βραβεύτηκε με το Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1991. Ήταν κόρη Εβραίων μεταναστών, ρωσικής καταγωγής. Γεννήθηκε στο Σπρινγκς, μια πόλη δίπλα στο Γιοχάνεσμπουργκ, και πέθανε στον ύπνο της στα 91 της χρόνια. Αρχισε να γράφει από τα εννέα της και το 1937, στα δεκαπέντε, δημοσίευσε το πρώτο της διήγημα, μια ιστορία για παιδιά. Το 1939 έγραψε το πρώτο της βιβλίο για ενήλικους. Έγινε διδάσκη από τα μυθιστορήματά της, αλλά υπήρξε και σπουδαία διηγηματογράφος.

Η σύλληψη της καλύτερης της φίλης, Μπέτι ντι Τουά, το 1960 και η σφαγή του Σάρπβιλ την ώθησαν να ενταχθεί στο κίνημα κατά του Άπαρτχάιντ. Από τότε υπήρξε ενεργή στα πολιτικά πράγματα της Νότιας Αφρικής και ήταν στενή φίλη των δικηγόρων του Νέλσον Μαντέλα, Μπραμ Φίσερ και Τζορτζ Μπίζος, στη δίκη του το 1962. Υπήρξε στενή φίλη με τον Νέλσον Μαντέλα και μετά την απελευθέρωσή του δεν ήταν λίγες οι φορές που βρέθηκαν μαζί για να συζητήσουν το μέλλον της Νότιας Αφρικής και τρόπους για να συνυπάρξουν αρμονικά οι λευκοί και οι μαύροι στη χώρα. Ήταν μια προσωπικότητα την οποία σεβόταν και θαύμαζε ο Μαντέλα για πολλούς λόγους, αλλά κυρίως λόγω της αφοσίωσής της στον αγώνα των μαύρων για ισότητα

και ευημερία.

Έγινε μέλος του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου όταν ακόμα εθεωρείτο παράνομη οργάνωση από την κυβέρνηση της Νότιας Αφρικής. Η Γκόνντιμερ θεώρησε το κίνημα ως τη μεγαλύτερη ελπίδα για ίση μεταχείριση των μαύρων στη χώρα. Αντί για απλή κριτική στα λάθη της Οργάνωσης, προέτρεψε στη συμμετοχή σε αυτή προκειμένου να διορθωθούν. Έκρυψε στο σπίτι της ηγέτες του κινήματος προκειμένου να διαφύγουν τη σύλληψη, και έχει δηλώσει ότι η πιο περήφανη μέρα της ζωής της ήταν όταν το 1986 κατέθεσε ως μάρτυρας υπεράσπισης στη δίκη 22 αντιστασιακών ακτιβιστών.

Τα έργα της άρχισαν να αναγνωρίζονται για τη λογοτεχνική τους αξία από νωρίς στην καριέρα της. Δέχτηκε το πρώτο της βραβείο το 1961, το οποίο ακολούθησαν πολλά ακόμα με κορυφαίο το Νόμπελ Λογοτεχνίας του 1991, το οποίο της απονεμήθηκε με το σκεπτικό πως «μέσα από την υπέροχη επική γραφή της έχει -με τα λόγια του Άλφρεντ Νόμπελ- ωφελήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό την ανθρωπότητα».

Στις διαλέξεις της έχει αναφερθεί και σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και διακρίσεων εκτός της Νότιας Αφρικής. Το 2005, όταν ασθένησε ο Φιντέλ Κάστρο, η Γκόνντιμερ και άλλοι έξι Νομπελίστες απηύθυναν μια ανοικτή επιστολή προς τις ΗΠΑ, προειδοποιώντας τους να μην προσπαθήσουν να αποσταθεροποιήσουν το καθεστώς της Κούβας. Η αντίθεση της Γκόνντιμερ σε κάθε λογής διάκριση έφτασε στο σημείο της άρνησης αποδοχής της υποψηφιότητας για το βραβείο Orange Prize.

Για περισσότερες πληροφορίες αποστέλλετε στο www.artaeri.com.

Μακαρίου 71, Α/σία

DIGITAL MATURITY:

Τι σημαίνει για το Μάρκετινγκ και πώς αξιολογείται σε μεγάλους Οργανισμούς

Αφορά τον συνολικό βαθμό ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών, δεδομένων και καινοτομιών σε όλες τις λειτουργίες, δομές και διαδικασίες του Οργανισμού

ΕΛΕΝΑ ΠΑΧΙΤΑ-ΓΙΑΚΟΥΜΗ*

Σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον, όπου η τεχνολογία επαναπροσδιορίζει τη φύση της επικοινωνίας και των υπηρεσιών, η έννοια της ψηφιακής ωριμότητας αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία. Στο πλαίσιο του μάρκετινγκ, η ψηφιακή ωριμότητα δεν περιορίζεται απλώς στη χρήση προηγμένων εργαλείων. Αντιθέτως, αφορά τον συνολικό βαθμό ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών, δεδομένων και καινοτομιών σε όλες τις λειτουργίες, δομές και διαδικασίες του Οργανισμού, με στόχο την επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

Ένας οργανισμός που έχει επιτύχει υψηλό επίπεδο ψηφιακής ωριμότητας στον τομέα του μάρκετινγκ χαρακτηρίζεται από την ικανότητά του να εφαρμόζει στρατηγικές που βασίζονται σε δεδομένα, να προσαρμόζει την επικοινωνία του σε πραγματικό χρόνο και να προσφέρει προσωποποιημένες εμπειρίες στον τελικό αποδέκτη. Διαθέτει κατάλληλη τεχνολογική υποδομή, ευέλικτες ομάδες με διαλειτουργικές δεξιότητες και κουλτούρα που προάγει την καινοτομία, τη

συνεργασία και τη γρήγορη λήψη αποφάσεων. Επιπλέον, επιτυγχάνει την ευθυγράμμιση των στόχων του μάρκετινγκ με τους συνολικούς επιχειρησιακούς στόχους, αξιοποιώντας δείκτες απόδοσης που δεν περιορίζονται σε επιφανειακές μετρήσεις, αλλά συνδέονται άμεσα με την αξία που δημιουργείται για

τον Οργανισμό.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του μάρκετινγκ, η ψηφιακή ωριμότητα εκφράζεται μέσα από την υιοθέτηση data-driven στρατηγικών, την ενσωμάτωση τεχνολογιών όπως Customer Data Platforms (CDPs), marketing automation συστήματα και predictive analytics, καθώς και την ικανότητα ανάπτυξης στοχευμένων καμπανιών βασι-

κότερη αξιοποίηση των budget, βελτιωμένο customer journey και υψηλότερα conversion rates.

Η αξιολόγηση της ψηφιακής ωριμότητας πραγματοποιείται μέσα από πολυδιάστατα μοντέλα που λαμβάνουν υπόψη τόσο την τεχνολογική όσο και την οργανωσιακή διάσταση. Η ύπαρξη ολοκληρωμένης στρατηγικής, η ποιότητα και διαχείριση των δεδο-

έναν σαφή χάρτη για περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη.

Η σημασία της ψηφιακής ωριμότητας καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική σε περιόδους αυξημένης αστάθειας και εντατικού ανταγωνισμού. Οι καταναλωτές προσδοκούν εξατομικευμένη επικοινωνία, συνέπεια στην εμπειρία τους και ταχύτητα στην απόκριση. Οι Οργανισμοί που υστερούν σε ψηφιακή ετοιμότητα αδυνατούν να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις και, κατά συνέπεια, διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο μακροχρόνιας παρουσίας. Αντιθέτως, οι επιχειρήσεις που επενδύουν συστηματικά στην ψηφιακή τους ωριμότητα, όχι μόνο εξασφαλίζουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αλλά και δημιουργούν ισχυρές βάσεις για βιώσιμη και συνεπή ανάπτυξη.

Η ψηφιακή ωριμότητα, συνεπώς, δεν αποτελεί στατικό σημείο, αλλά μια διαρκή δυναμική διαδικασία προσαρμογής και αναβάθμισης. Οι Οργανισμοί που την αντιμετωπίζουν με στρατηγική προσήλωση και συνεχή αυτοαξιολόγηση είναι εκείνοι που κατορθώνουν να μετουσιώσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό σε ουσιαστική επιχειρησιακή πρόοδο.

*Senior Content Writer, Clients & Markets, KPMG in Cyprus

ΣΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΦΟΥ Δικαιοδοσία Επικυρώσεως Διαθηκών

Αρ. Αίτ.: 786/2025

Επί τοις αφορῶσι τη Nina Plokhova, από τη Ρωσία

Ειδοποίηση διά του παρόντος δίδεται ότι, μετά την παρέλευση 8 ημερών από σήμερα, θα γίνει αίτηση Επικύρωσης Διαθήκης στον Πρωτοκολλητήν, διά τον διορισμό της κ. Αναστασίας Μ. Μιχαηλίδου, από την Πάφο, ως διαχειρίστριας της διαθήκης της ως άνω αποβιώσας. Οιαδήποτε δε ένσταση δέον όπως υποβληθεί εντός της πιο πάνω αναφερομένης προθεσμίας.

Υπ.: Αναστασία Μ. Μιχαηλίδου
Διαχειρίστρια της περιουσίας της αποβιώσας
Nina Plokhova

ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΙ – ΚΕΦ.3, ΑΡΘΡΟ 90

Σύμφωνα με το Άρθρο 90, Κεφάλαιο 3, του Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, με την παρούσα γνωστοποιείται ότι η Μαρία και ο Δημήτριος Άσπρου, από το Μέσα Χωριό Πάφου, προτίθενται να υποβάλουν Αίτηση για την χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας για Πολεοδομική Αμνηστία στο Πολεοδομικό Τμήμα του ΕΟΑ Πάφου, που αφορά προσθηκομετατροπές στην υφιστάμενή τους κατοικία οι οποίες αφορούν την ανέγερση σκαδιού – τζαμαρίας σε μειωμένη απόσταση από τα σύνορα του τεμαχίου τους στο Μέσα Χωριό Πάφου, με Αρ. Εγγρ. 0/5796, Φ/Σχ. 45/6024V01, Τμήμα 1 στο τεμ. 509.

Έγγραφες παραστάσεις είναι δυνατόν να υποβληθούν στο Πολεοδομικό Τμήμα του ΕΟΑ Πάφου μέσα σε διάστημα ενός μηνός από τη δημοσίευση της παρούσας ειδοποίησης.

Η σημασία της ψηφιακής ωριμότητας καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική σε περιόδους αυξημένης αστάθειας και εντατικού ανταγωνισμού. Οι καταναλωτές προσδοκούν εξατομικευμένη επικοινωνία, συνέπεια στην εμπειρία τους και ταχύτητα στην απόκριση

σμένων σε συμπεριφορικά και δημογραφικά δεδομένα. Επιπλέον, οι οργανισμοί με ανεπτυγμένη ψηφιακή ωριμότητα είναι σε θέση να εφαρμόζουν σύνθετα μοντέλα απόδοσης (attribution models), να βελτιστοποιούν real-time τις καμπάνιές τους και να μετρούν την αποδοτικότητα του κάθε καναλιού με ακρίβεια. Αυτά τα χαρακτηριστικά οδηγούν σε αποτελεσματι-

μένων, το επίπεδο αυτοματοποίησης, οι δεξιότητες των ομάδων, η διασύνδεση των λειτουργιών και η συνολική εμπειρία πελάτη αποτελούν βασικούς άξονες αξιολόγησης. Οι Οργανισμοί κατατάσσονται σε επίπεδα ωριμότητας, από τα αρχικά στάδια μέχρι εκείνα της πλήρους ενοποίησης και βελτιστοποίησης, ενώ τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων αυτών προσφέρουν

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Η πορεία της ισοτιμίας του ευρώ το 2025 προκαλεί έντονο ενδιαφέρον, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη νομισματική πολιτική που εφαρμόζεται και το πώς θα ανέμενε κάποιος ν' αντιδράσει σε αυτή.

Ενώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει μειώσει αισθητά τα βασικά της επιτόκια, το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα ενισχύεται σημαντικά έναντι του δολαρίου και άλλων διεθνών νομισμάτων. Για ν' αναλυθεί η συγκεκριμένη εξέλιξη, απαιτείται μια πιο σύνθετη ανάγνωση των συνθηκών, κατά την οποία παράγοντες όπως η επενδυτική εμπιστοσύνη, οι γεωπολιτικές ισορροπίες και οι δημοσιονομικές επιλογές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο.

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες έχουν και την πολιτική τους σημασία, εφόσον αναδεικνύουν πόσο ισχυρό ή αδύναμο είναι ένα κράτος ή ένας συνασπισμός κρατών, όπως η Ευρωζώνη, που χρησιμοποιεί κοινό νόμισμα.

Οι μειώσεις των επιτοκίων καθιστούν ένα νόμισμα λιγότερο ελκυστικό για επενδύσεις και διαφύλαξη κεφαλαίων εφόσον μειώνονται οι αποδόσεις. Όταν οι αποδόσεις πέφτουν, οι διεθνείς επενδυτές τείνουν να μεταφέρουν τα κεφάλαιά τους σε περιοχές όπου οι αποδόσεις είναι υψηλότερες, προκαλώντας πίεση στην ισοτιμία του νομίσματος που υποχωρεί.

Ωστόσο, η πρόσφατη συμπεριφορά του ευρώ φαίνεται να μην ακολουθεί τη συγκεκριμένη λογική. Από την αρχή του έτους, έχει σημειωθεί αύξηση της τάξης του 10% έναντι του αμερικανικού δολαρίου, παρά το γεγονός ότι το επιτόκιο της ΕΚΤ έχει πέσει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, την ίδια στιγμή που η FED στις τελευταίες συνεδριάσεις της κράτησε τα επιτόκια αμετάβλητα.

Η συμπεριφορά αυτή αποδίδεται σε μια σειρά ετερογενών εξελίξεων, οι οποίες επηρεάζουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών στην Ευρωζώνη. Πρώτα απ' όλα, η αλλαγή πορείας στην οικονομική πολιτική της Γερμανίας έστειλε σαφές μήνυμα στις αγορές, ότι η περίοδος λιτότητας δείχνει να τελειώνει.

Αυτό συνεπάγεται μεγαλύτερες δημόσιες δαπάνες, υποστήριξη σε κρίσιμες υποδομές και ενίσχυση του επενδυτικού περιβάλλοντος που δημιουργούν προσδοκίες ανάκαμψης, παρά τη χαλάρωση στη νομισματική πολιτική. Αυτή η μετατόπιση στη δημοσιονομική φιλοσοφία ενίσχυσε την πεποίθηση ότι η Ευρωζώνη αποκτά σταδιακά τις συνθήκες για βιώσιμη ανάπτυξη.

Μετατόπιση κεφαλαίων

Παράλληλα, η μετατόπιση κεφαλαίων από τις Ηνωμένες Πολιτείες

προς την Ευρώπη αποδίδεται εν μέρει στις αυξανόμενες ανησυχίες για την πολιτική σταθερότητα πέρα από τον Ατλαντικό. Οι εντάσεις που έχουν προκύψει λόγω της αβέβαιης εσωτερικής πολιτικής σκηνής στις ΗΠΑ, σε συνδυασμό με μία πιο επιθετική και λιγότερο προβλέψιμη εμπορική πολιτική από την Ουάσινγκτον, έχουν κάνει

σημαντικές απώλειες.

Εάν αυτή η κατάσταση συνεχιστεί και πέρα από το 2026, υπάρχει ορατός κίνδυνος να πληγεί το ίδιο το υπόδειγμα ανάπτυξης που βασίζεται στην εξαγωγική δυναμική. Υπενθυμίζουμε τις κατηγορίες Τραμπ ότι η Κίνα «τεχνητά» κρατεί το νόμισμά της σε χαμηλά επίπεδα για να διατηρεί την ανταγωνιστι-

“

Το μέλλον της ισοτιμίας του ευρώ εξαρτάται από ένα πλέγμα εξελίξεων όπως τη στάση της ΕΚΤ απέναντι στις μακροοικονομικές πιέσεις και τις διακυμάνσεις στη διεθνή επενδυτική ψυχολογία

αρκειτούς επενδυτές να επανεξετάσουν τη στρατηγική τοποθέτησης των κεφαλαίων τους. Η Ευρώπη εμφανίζεται, σε αυτό το πλαίσιο, ως πιο προβλέψιμη και σταθερή περιοχή για μακροπρόθεσμες τοποθετήσεις.

Ωστόσο, η ισχυροποίηση του ευρώ δεν είναι χωρίς επιπτώσεις. Η αναίτηση ενός νομίσματος επηρεάζει την εξωτερική ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Οι εξαγωγείς της Ευρωζώνης βλέπουν τα προϊόντα τους να καθίστανται ακριβότερα στις διεθνείς αγορές, γεγονός που ενδεχομένως να μεταφράζεται σε μειωμένη ζήτηση και χαμηλότερα έσοδα. Ήδη μεγάλες εταιρείες με ισχυρό εξαγωγικό χαρακτήρα έχουν καταγράψει

κόπηση των προϊόντων της.

Παράλληλα, ενισχύεται η συζήτηση για τον μελλοντικό ρόλο του ευρώ ως αποθεματικού νομίσματος διεθνούς χρήσης. Η αδυναμία του δολαρίου να παραμείνει σταθερός άξονας του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συστήματος, λόγω εσωτερικών προβλημάτων στις ΗΠΑ, ενισχύει τη θέση της Ευρώπης ως αξιόπιστου εναλλακτικού πόλου. Αν η ΕΕ καταφέρει να προχωρήσει σε βαθύτερες θεσμικές μεταρρυθμίσεις, όπως η ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης και η δημιουργία κοινού δημοσιονομικού μηχανισμού, τότε η αξιοπιστία του ευρώ θα ενισχυθεί περαιτέρω.

Παρ' όλα αυτά, το ενιαίο νόμισμα συνεχίζει να λειτουργεί μέσα σε

ένα περιβάλλον με έντονες εσωτερικές αντιφάσεις. Χώρες όπως η Γαλλία και η Ιταλία αντιμετωπίζουν υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα, ενώ οι ενεργειακές ανάγκες της Ευρώπης παραμένουν ιδιαίτερα επιβαρυνμένες μετά τη διακοπή ροών ρωσικού φυσικού αερίου. Η απουσία ενιαίας πολιτικής για την αντιμετώπιση κρίσεων καθιστά την Ευρωζώνη λιγότερο ευέλικτη σε περιόδους πίεσης, συγκριτικά με πιο συγκεντρωμένα νομισματικά και δημοσιονομικά συστήματα.

Δομικές αλλαγές

Πολλές είναι και οι συζητήσεις που γίνονται αναφορικά με τις δομικές αλλαγές που απαιτούνται σε ό,τι αφορά την Ευρωζώνη, κυρίως τους μηχανισμούς δημοσιονομικής πολιτικής. Για παράδειγμα, έγιναν αρκετά για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, τη συνένωση των αγορών και τη δημιουργία ενός κοινού προϋπολογισμού, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες κάθε οικονομίας που αποτελεί τον συνασπισμό.

Η ισχυροποίηση του νομίσματος, αν και εκ πρώτης όψεως δείχνει θετική εξέλιξη, προκαλεί δευτερογενείς δυσκολίες. Η πώση του κόστους εισαγωγών μπορεί να δημιουργεί όφελος για τους καταναλωτές, αλλά παράλληλα οδηγεί σε αποπληθωριστικές πιέσεις που δυσχεραίνουν την προσπάθεια της ΕΚΤ να φέρει τον πληθωρισμό κοντά στον στόχο του 2%.

Το μέλλον της ισοτιμίας του ευρώ εξαρτάται από ένα πλέγμα

εξελίξεων όπως τη στάση της ΕΚΤ απέναντι στις μακροοικονομικές πιέσεις και τις διακυμάνσεις στη διεθνή επενδυτική ψυχολογία. Η νέα ηγεσία στις ΗΠΑ με τις αποφάσεις της επηρεάζει ριζικά το παγκόσμιο εμπορικό σύστημα, με άμεσες επιπτώσεις στις συναλλαγματικές ισορροπίες. Εάν επικρατήσει η εσωστρεφής ή προστατευτική στρατηγική στην Ουάσινγκτον, ενδέχεται να αποδυναμωθεί η εμπιστοσύνη στο δολάριο, στρέφοντας περισσότερα κεφάλαια προς την Ευρωζώνη. Αντίθετα, μια πολιτική ενίσχυσης του δολαρίου και σταθεροποίησης της αμερικανικής οικονομίας θα μπορούσε να μειώσει την ελκυστικότητα του ευρώ.

Το ευρώ, σε αυτή τη συγκυρία, καλείται να λειτουργήσει ταυτόχρονα ως σύμβολο σταθερότητας και ως εργαλείο ενίσχυσης της ανάπτυξης. Το εγχείρημα αυτό δεν είναι εύκολο, και απαιτεί λεπτούς χειρισμούς από την ΕΚΤ και τις εθνικές κυβερνήσεις.

Το ζητούμενο είναι να βρεθεί μια ισορροπία ανάμεσα στη διεθνή αξιοπιστία και την εσωτερική οικονομική βιωσιμότητα. Από τη μια, η ισχυρή ισοτιμία ενισχύει την εικόνα εμπιστοσύνης και καθιστά το ευρώ πιο ελκυστικό ως παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα. Από την άλλη, η αναίτηση υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών εξαγωγών και ενδέχεται να περιορίσει την ανάκαμψη της παραγωγής και της απασχόλησης.

ΜΑΡΙΑ
ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ
karaiskou@
sigmatv.com

ΕΝΩ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΑΙΝΟΥΝ ΚΑΛΩΣ

ΤΡΙΚΛΟΠΟΔΙΕΣ

ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Από Κρατικό μισθολόγιο, κόστος ηλεκτρισμού και «κρυφές» αδυναμίες

Κρατικό μισθολόγιο, υψηλό κόστος ηλεκτρικού ρεύματος – από τα υψηλότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση –, ενεργειακή απομόνωση, περιορισμένη φροντίδα για τους ηλικιωμένους και μη εξυπηρετούμενα δάνεια που έχουν απομακρυνθεί μεν από τους ισολογισμούς των τραπεζών, αλλά παραμένουν στην οικονομία, συγκαταλέγονται ανάμεσα στις αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας και για τα οποία το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και η Κομισιόν προειδοποιούν. Τόσο το ΔΝΤ όσο και η Κομισιόν, στις εκθέσεις που δημοσίευσαν τις προηγούμενες μέρες, σημειώνουν τις ισχυρές δημοσιονομικές επιδόσεις της Κύπρου, με τη χώρα να καταγράφει έναν από τους πιο υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρωζώνη. Την ίδια ώρα, εντοπίζουν αδυναμίες και κινδύνους και επισημαίνουν την ανάγκη για επιτάχυνση συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων.

Κοστίζει ακριβά το κρατικό μισθολόγιο

Το ΔΝΤ προειδοποιεί για το υψηλό κόστος του κρατικού μισθολογίου, υπογραμμίζοντας ότι κινείται πιο πάνω από τους μέσους όρους της Ευρώπης. Αναφέρει, επίσης, το χάσμα μισθών στην Κύπρο, ανάμεσα στους υπαλλήλους του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Το Ταμείο συνιστά αυτοσυγκράτηση στη μισθολογική πολιτική, υπογραμμίζοντας την ανάγκη αποφυγής μέτρων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε δημοσιονομική χαλάρωση. Ειδικότερα, τονίζει ότι πρέπει να αποφευχθούν αυξήσεις στους μισθούς του δημόσιου τομέα, αυξήσεις στην Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) και νέες έκτακτες αυξήσεις μισθών.

Ο οικονομολόγος Μάριος Χρίστου, μιλώντας στην εφημερίδα «Σημερινή», χαρακτήρισε το κρατικό μισθολόγιο ως μια διαχρονική απειλή για την κυπριακή οικονομία, καθώς είναι υψηλό και πρόκειται για ανελαστική δαπάνη που δεν μπορεί να περιοριστεί.

Αναφερόμενος ειδικά στην ΑΤΑ, την χαρακτήρισε ως «στρέβλω-

ση», καθώς εφαρμόζεται οριζόντια. «Όσο υψηλότερος είναι ο μισθός, τόσο περισσότερη ΑΤΑ λαμβάνει ο εργαζόμενος», σημείωσε, υπογραμμίζοντας ότι αυτή η πρακτική διευρύνει περαιτέρω το χάσμα μεταξύ υψηλόμισθων και χαμηλόμισθων.

«Η ουσία της ΑΤΑ είναι να διασφαλίσει την αγοραστική δύναμη του μισθού. Το ερώτημα είναι: ολόκληρου του μισθού; Ή ενός τμήματος του μισθού; Εκείνου, δηλαδή, που εξασφαλίζει τις βασικές ανάγκες μιας οικογένειας;».

Πρόσθεσε ότι μπορεί να συνεχίσει να δίνεται, καθώς ο σκοπός της είναι η διατήρηση της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων, ώστε να μην οδηγούνται σε φτωχοποίηση σε περιόδους υψηλού πληθωρισμού. Παράλληλα ανέφερε ότι είναι ση-

μαντική και στον ιδιωτικό τομέα, όπου οι μισθοί είναι χαμηλότεροι και οι περισσότεροι εργαζόμενοι

Για το υψηλό κόστος του κρατικού μισθολογίου στην Κύπρο αναφέρθηκε και ο πρόεδρος του

Μιχάλης Περισιάνης: Χρειάζεται ψηφιοποίηση των εσωτερικών λειτουργιών της δημόσιας υπηρεσίας

δεν την λαμβάνουν. Αυτό, όπως τόνισε, εντείνει τις μισθολογικές ανισότητες μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, διευρύνοντας περαιτέρω το χάσμα.

Ανάγκη για ουσιαστική ψηφιοποίηση

Δημοσιονομικού Συμβουλίου, Μιχάλης Περισιάνης, καλεσμένος στην εκπομπή «Μεσημέρι και Κάτι» του ΣΙΓΜΑ (04/06).

Όπως εξήγησε, το κρατικό μισθολόγιο έχει υψηλό κόστος σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχει στους πολίτες, γεγονός

που εγείρει ζητήματα σχετικά με τη σχέση κόστους-οφέλους.

«Είναι ακριβό το κρατικό μισθολόγιο σε σχέση με το τι υπηρεσίες παραδίδει στην οικονομία και την κοινωνία. Αυτό σημαίνει ότι εάν δούμε βελτίωση της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας στο Δημόσιο, τότε θα μπορεί να δικαιολογηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό ο συνολικός λογαριασμός», υπέδειξε.

Κατά τον κ. Περισιάνη, «κλειδί» αποτελεί η ψηφιακή μεταμόρφωση του κράτους.

«Έχουμε δει μία βελτίωση αλλά περιορίζεται στα σημεία που έχει επαφή ο πολίτης με το κράτος, δηλαδή στα ορατά σημεία. Αυτό που χρειάζεται, είναι η ψηφιοποίηση των εσωτερικών λειτουργιών της δημόσιας υπηρεσίας. Ένα παρά-

Study with a Scholarship,
Work and Get Paid

Claim a position and secure
your professional future!

δειγμα, είναι ότι μπορούμε να υποβάλουμε τους φόρους μας από το κινητό αλλά οι λειτουργοί στο Τμήμα Φορολογίας θα πρέπει να εκτυπώσουν και να διαχειριστούν με το χέρι την όλη διαδικασία. Εκεί είναι το μεγάλο κενό. Αυτό προκαλεί κόστος, λάθη, καθυστερήσεις και επιπρέπει – αν δεν προωθεί – τη διαφθορά», ανέφερε χαρακτηριστικά, τονίζοντας ότι με αυτές τις διαδικασίες, ταλαιπωρούνται και οι ίδιοι οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Πρόσθεσε ότι δεν φαίνεται να υπάρχει πολιτικό κίνητρο για τη βελτίωση της κατάστασης, ούτε από την εκτελεστική, ούτε από τη νομοθετική εξουσία, καθώς, όπως είπε, κανείς δεν πρόκειται να κερδίσει ψήφους διορθώνοντας πτυχές του «κρατικού μαγαζιού» που δεν είναι ορατές στα μάτια των πολιτών.

Τραπεζικός τομέας και «κρυμμένα κόκκινα δάνεια»

Το ΔΝΤ επισημαίνει ότι ο τραπεζικός τομέας της Κύπρου παραμένει ισχυρός, παρουσιάζοντας υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια, επαρκή ρευστότητα και ιστορικά υψηλά επίπεδα κερδοφορίας.

Όσον αφορά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, το Ταμείο αναφέρει ότι μειώθηκαν σημαντικά και απομακρύνθηκαν από τον τραπεζικό τομέα, ωστόσο εξακολουθούν να παραμένουν σε υψηλά επίπεδα.

Ο οικονομολόγος Μάριος Χρίστου, κληθείς από τη «Σημερινή» να σχολιάσει το συγκεκριμένο σημείο, εξήγησε ότι δεν έπαψε να υπάρχει το πρόβλημα, καθώς οι τράπεζες ουσιαστικά μετέφεραν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εκτός των ισολογισμών τους, στις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων.

Ο κ. Χρίστου, κάνοντας αναφορά στη μεγάλη διαφορά μεταξύ του δα-

σοβαρότερων προβλημάτων της κυπριακής οικονομίας. Όπως είπε, η υψηλή τιμή της ενέργειας επιβαρύνει σημαντικά τόσο τον οικογενειακό προϋπολογισμό, όσο και το κόστος παραγωγής.

«Ιδιαίτερα για μια χώρα με ανάγκες και για θέρμανση και για ψύξη, το πρόβλημα γίνεται ακόμα πιο έντονο. Επιπλέον, η αύξηση του ενεργειακού κόστους επηρεάζει αρνητικά τον τουριστικό τομέα, που είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομία της Κύπρου. Το κόστος φιλοξενίας στα ξενοδοχεία αυξάνεται, με αποτέλεσμα να

αυξάνονται και οι τιμές των τουριστικών πακέτων, δημιουργώντας ανταγωνιστικό μειονέκτημα στην αγορά», υπέδειξε.

Το ΔΝΤ τονίζει την ανάγκη για ταχεία πρόοδο στην ολοκλήρωση του τερματικού υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) και της διασύνδεσης της ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να μειωθούν τα κόστη, να ενισχυθεί η ασφάλεια εφοδιασμού και να επιτευχθούν οι στόχοι της Ε.Ε. για το κλίμα.

Παράλληλα, στην έκθεση της Κομισιόν, επισημαίνεται η ανάγκη αναβάθμισης του ηλεκτρικού δικτύου και των υποδομών αποθήκευσης ενέργειας, ώστε να ενισχυθεί η διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και η αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.

Απροστάτευτοι οι ηλικιωμένοι, χωρίς πρόσβαση σε φροντίδα

Μια άλλη σοβαρή αδυναμία, που εντοπίζει η Κομισιόν, αφορά στην περιορισμένη πρόσβαση των ηλικιωμένων σε υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας υγείας. Σύμφωνα με την Κομισιόν, οι δημόσιες δαπάνες στον συγκεκριμένο τομέα είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και καλεί την Κύπρο να θεοπίσει ένα ολοκληρωμένο και επαρκώς χρηματοδοτούμενο μοντέλο.

Ο Μάριος Χρίστου επισημαίνει ότι το ζήτημα της μακροχρόνιας φροντίδας εντάσσεται στο ευρύτερο πεδίο των προβλημάτων που εμπίπτουν στον τομέα της Υγείας.

«Υπάρχει τεράστιο πρόβλημα φροντίδας στους ηλικιωμένους, καθώς και σημαντικά εμπόδια στην πρόσβαση τόσο στις υπηρεσίες φροντίδας όσο και στα νοσοκομεία. Το κράτος θα πρέπει να δει πώς θα το ρυθμίσει», ανέφερε.

Συνδέοντας το θέμα με το συνταξιοδοτικό σύστημα, ο κ. Χρίστου τόνισε ότι οι συντάξεις στην Κύπρο είναι ιδιαίτερα χαμηλές, με πολλούς να λαμβάνουν ποσά της τάξης των 400 – 600 ευρώ, δηλαδή κάτω από το όριο της φτώχειας.

Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Το ΔΝΤ προειδοποιεί επίσης για το αυξημένο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών και υπογραμμίζει ότι η εξωτερική θέση παραμένει ασθενέστερη απ' ό,τι δικαιολογούν τα θεμελιώδη μεγέθη, με την Κύπρο να εισάγει πολύ περισσότερα απ' όσα εξάγει.

«Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν πάντα προβληματικό. Εξάγουμε υπηρεσίες και εισάγουμε

αγαθά. Είναι γεγονός ότι η αγορά μας είναι μικρή, κάτι που περιορίζει τη δυνατότητα ανάπτυξης μεγάλων παραγωγικών μονάδων», υπέδειξε ο οικονομολόγος Μάριος Χρίστου.

Εξήγησε επίσης ότι, παρόλο που η Κύπρος είναι μέλος της ενιαίας αγοράς, αντιμετωπίζει ένα σημαντικό ανταγωνιστικό μειονέκτημα. Ως νησί, η εξαγωγή προϊόντων απαιτεί θαλάσσιες μεταφορές, γεγονός που συνεπάγεται αυξημένο κόστος και περισσότερο χρόνο σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες που έχουν άμεση πρόσβαση σε χερσαίες διαδρομές και συνεπώς ευκολότερη διασύνδεση.

«Θα μπορούσαμε να επικεντρωθούμε στην παραγωγή τεχνολογικών προϊόντων μικρού όγκου», είπε ο κ. Χρίστου.

Ανθεκτική η κυπριακή οικονομία

Στην ετήσια αξιολόγησή του για την κυπριακή οικονομία, που δημοσιοποιήθηκε τη Δευτέρα (02/06), το ΔΝΤ αναγνωρίζει τις ισχυρές δημοσιονομικές και μακροοικονομικές επιδόσεις της Κύπρου για το 2024. Όπως αναφέρεται, η χώρα πέτυχε δημοσιονομικό πλεόνασμα 4,3% του ΑΕΠ και το δημόσιο χρέος μειώθηκε στο 65% του ΑΕΠ.

Το ΔΝΤ σημειώνει επίσης ότι η κυπριακή οικονομία κατέγραψε έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευραζώνη (3,4%) για

το 2024. Η επίδοση αυτή αποδίδεται κυρίως στον ισχυρό τουρισμό, την ανάπτυξη του τομέα πληροφορικής και επικοινωνιών, καθώς και στην ανθεκτική κατανάλωση.

Επιπρόσθετα, το ΔΝΤ αναγνωρίζει την «αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα» της κυπριακής οικονομίας, ενώ, παράλληλα, εντοπίζει ενδείξεις υπερθέρμανσης, λόγω αυξανόμενων μισθών και εμπορικών περιορισμών.

Τα ευρήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που περιλαμβάνονται στην Εαρινή Δέσμη για την Κύπρο και παρουσιάστηκαν στις 04/06, επιβεβαιώνουν επίσης

την ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον αβεβαιότητας και γεωπολιτικών αναταράξεων.

Η Κύπρος, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν θεωρείται πλέον χώρα με μακροοικονομικές ανισορροπίες, καθώς οι ευπάθειες που σχετίζονται με το εξωτερικό και το ιδιωτικό χρέος περιορίζονται, χάρη και στην ισχυρή ανάπτυξη.

Καταληκτικά, ο οικονομολόγος Μάριος Χρίστου χαρακτήρισε ενθαρρυντική τη δημοσιονομική πορεία της χώρας, επισημαίνοντας ότι «είναι πολύ θετικό το ότι διατηρούμε πρωτογενές πλεόνασμα και το δημόσιο χρέος μειώνεται σταθερά και σύντομα θα είναι εντός των απαιτήσεων, δηλαδή κάτω από 60% του ετήσιου ΑΕΠ».

Μάριος Χρίστου: Η υψηλή τιμή της ενέργειας επιβαρύνει σημαντικά τόσο τον οικογενειακό προϋπολογισμό, όσο και το κόστος παραγωγής

νειστικού και καταθετικού επιποκίου που προσφέρουν οι τράπεζες στην Κύπρο, επισήμανε ότι το γεγονός αυτό εμποδίζει την ανάπτυξη.

Η Κομισιόν καλεί την Κύπρο να ενισχύσει τη χρηματοοικονομική παιδεία του πληθυσμού, υπογραμμίζοντας ότι παραμένει χαμηλότερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Από τις υψηλότερες τιμές ηλεκτρισμού

Η Έκθεση της Κομισιόν υπογραμμίζει ότι η Κύπρος είναι ευάλωτη και ενεργειακά απομονωμένη και ταυτόχρονα καταγράφει από τις υψηλότερες τιμές ηλεκτρισμού για τα νοικοκυριά στην Ε.Ε., με το κόστος ψύξης να είναι ιδιαίτερα αυξημένο.

Το κόστος ενέργειας, σύμφωνα με τον οικονομολόγο Μάριο Χρίστου, αποτελεί ένα εκ των

Ουκρανικά πλήγματα και μακροπρόθεσμες συνέπειες

Η Ρωσία χάνει ένα θεμελιώδες εργαλείο προβολής στρατιωτικής ισχύος εκτός των συνόρων

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Η Ουκρανική Υπηρεσία Ασφαλείας SBU «έπιασε στα δίκτυα» της τη Ρωσία με μια ευρείας κλίμακας επίθεση κατά στρατιωτικών αεροδρομίων, προκαλώντας ζημιές στη ρωσική αεροπορία ύψους 7 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Η «Επιχείρηση Ιστός Αράχνης», σύμφωνα με αναλυτές, αναμένεται ότι θα έχει μακροπρόθεσμες συνέπειες για τη Ρωσία, οι οποίες δυνατόν να μην περιοριστούν στον πόλεμο με την Ουκρανία. Την ίδια ώρα, όχι μόνο η Ρωσία αλλά και οι χώρες του NATO, ίσως χρειαστεί να επανεξετάσουν όχι μόνο τον τρόπο φύλαξης των αεροσκαφών τους αλλά και τις νέες τακτικές πολέμου με drones και όπλα προηγμένης τεχνολογίας.

Η ανατομία της επίθεσης

Με την καταστροφική επίθεση με drones κατά των μαχητικών

αεροσκαφών της Ρωσίας, η ουκρανική υπηρεσία ασφαλείας SBU «αναβαθμίστηκε» από τους στρατιωτικούς αναλυτές στα επίπεδα της ισραηλινής Μοσάντ.

Η «αναβάθμιση» αυτή δεν ήρθε από τη μια ημέρα στην άλλη. Η SBU έχει μετασχηματιστεί στη διάρκεια των τριών ετών του πολέμου στο πιο «αιχμηρό» άκρο του ουκρανικού δόρτατος, έπειτα από δεκαετίες που εκατηγορείτο για διαφθορά, διεύθυνση από προ-

εργοστάσια παραγωγής στρατιωτικού εξοπλισμού και εγκαταστάσεις πετρελαίου. Επιπλέον, έχει επαναπροσδιορίσει τις «ναυμαχίες», χρησιμοποιώντας ναυτικά drones που ανάγκασαν τον Στόλο της Μαύρης Θάλασσας να εγκαταλείψει κατά κύριο λόγο το λιμάνι βάσης του στην κατεχόμενη Κριμαία.

Η επίθεση με drones, που εξαπέλυσε η SBU την Κυριακή, γνωστή ως «Επιχείρηση Ιστός Αράχνης», σχεδιαζόταν επί 18 μήνες

“

Τα πλήγματα της περασμένης Κυριακής σημειώθηκαν σε βάσεις που βρίσκονται σε απόσταση έως και 3.000 χιλιομέτρων από το Κίεβο

δότες και εστίαση στην καταστολή πολιτικών αντιπάλων αντί για πραγματικές απειλές ασφαλείας.

Σύμφωνα με τη Wall Street Journal, υπό την ηγεσία του αντιστράτηγου Βασίλ Μαλιούκ, η Υπηρεσία έχει φέρει τον πόλεμο στο εσωτερικό της Ρωσίας, με στοχευμένες δολοφονίες φερόμενων προδοτών και Ρώσων στρατιωτικών αξιωματούχων, αλλά και με τη χρήση drones μακράς εμβέλειας με εκρηκτικά, που έχουν πλήξει

και, σύμφωνα με την Υπηρεσία, προκάλεσε ζημιές σε 41 ρωσικά πολεμικά αεροσκάφη σε τέσσερα διαφορετικά αεροδρόμια στο εσωτερικό της Ρωσίας.

Σύμφωνα με τον πρώην αναπληρωτή Υπουργό Άμυνας των ΗΠΑ, Μικ Μαλρόι, «η Επιχείρηση Ιστός Αράχνης θα καταγραφεί ως μία από τις πιο αποτελεσματικές, βασισμένες στη συλλογή πληροφοριών, ειδικές επιχειρήσεις στην ιστορία. Ο μυστικός σχεδιασμός

αυτής της πλατφόρμας, η διατήρηση της επιχειρησιακής ασφάλειας και η εξαιρετική δεξιοτεχνία στην εκτέλεση ήταν αξιοθαύμαστα».

Σύμφωνα με Ουκρανό αξιωματούχο των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, πράκτορες της SBU πέρασαν λαθραία εξαρτήματα ουκρανικών drones μέσα στη Ρωσία, όπου συναρμολογήθηκαν σε μυστική τοποθεσία. Έπειτα μεταφέρθηκαν κρυφά κοντά στα αεροδρόμια μέσα σε ξύλινα κιβώτια στην καρότσα φορτηγών. Η Ουκρανία παρακολουθούσε τις κινήσεις ρωσικών αεροσκαφών τις ημέρες πριν από την επιχείρηση, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες επιτυχίας όταν τα αεροσκάφη ήταν διασκορπισμένα σε πολλά αεροδρόμια.

Το βαθύτερο πλήγμα για τη Ρωσία

Ειδικοί εξηγούν ότι τα πλήγματα της Ουκρανίας με drones αποτελούν ισχυρό πλήγμα στην ικανότητα της Μόσχας να πολεμάει αποτελεσματικά εναντίον της μικρότερης γειτονικής της χώρας, ενώ ταυτόχρονα υπονομεύουν και τη δυνατότητά της να απειλεί πιο απομακρυσμένους αντιπάλους, όπως οι ΗΠΑ, μια εξέλιξη με πιθανές μακροπρόθεσμες γεωστρατηγικές συνέπειες.

Σημαντικό τμήμα του ρωσικού στόλου που χρησιμοποιείται για εκτοξεύσεις πυραύλων εναντίον της Ουκρανίας, και στον οποίο θα στηρίζονταν η Ρωσία σε περίπτωση πυρηνικού πολέμου, καταστράφηκε ή υπέστη ζημιές από τις συντονισμένες επιθέσεις.

Τα αεροσκάφη Tupolev που χτυπήθηκαν στις επιθέσεις είναι παλαιάς σοβιετικής κατασκευής και δεν κατασκευάζονται πλέον. Αυτό σημαίνει ότι η Ρωσία χάνει ένα θεμελιώδες εργαλείο προβολής στρατιωτικής ισχύος εκτός των συνόρων. Τα νεότερα ρωσικά αεροσκάφη είναι πιο ευέλικτα, αλλά υστερούν σε κρίσιμα χαρακτηριστικά, κυρίως στην εμβέλεια και στην ποσότητα των πυρομαχικών που μπορούν να μεταφέρουν. Σύμφωνα με ουκρανικές πηγές και αναλυτές, καταστράφηκε ένα σπάνιο αεροσκάφος διοίκησης και ελέγχου, με ρόλο ζωτικής σημασίας για τον σύγχρονο πόλεμο.

Από τα πάνω από 100 βομβαρδιστικά τύπου Tupolev, που πιστεύεται ότι διαθέτει η Ρωσία, το Κίεβο δηλώνει πως πάνω από 40 υπέστησαν ζημιές ή καταστράφηκαν. Η πλήρης εκτίμηση των ζημιών αναμένεται να χρειαστεί χρόνο, αλλά αναλυτές που βασίζονται σε δορυφορικές εικόνες και βίντεο

έχουν εντοπίσει τουλάχιστον 14 κατεστραμμένα αεροσκάφη. Δεν είναι σαφές πόσα από τα Tu-22 και Tu-95 βρίσκονταν σε επιχειρησιακή κατάσταση πριν από τις επιθέσεις.

Οι ίδιοι αναλυτές σημειώνουν ότι η Ρωσία καλείται πλέον να επανεξετάσει τη στρατηγική φύλαξης και λειτουργίας των βομβαρδιστικών της. Όπως και οι ΗΠΑ, η Μόσχα συνηθίζει να αφήνει τα αεροσκάφη μεγάλης εμβέλειας σε εξωτερικούς χώρους, ευδιάκριτα, τόσο για επιχειρησιακούς λόγους όσο και στο πλαίσιο συμφωνιών πυρηνικού αφοπλισμού από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου.

Ωστόσο, οι συνεχείς ουκρανικές επιθέσεις έχουν ήδη αναγκάσει τη Ρωσία να μεταφέρει μεγάλο μέρος του στόλου σε βάσεις πιο απομακρυσμένες από την Ουκρανία. Ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι ότι τα πλήγματα της περασμένης Κυριακής σημειώθηκαν σε βάσεις που βρίσκονται σε απόσταση έως και 3.000 χιλιομέτρων από το Κίεβο, γεγονός που καθιστά την επιτυχία των ουκρανικών επιθέσεων ακόμη πιο αιφνιδιαστική.

Η απόσταση αυτή σημαίνει πως κάθε ρωσική αποστολή απαιτεί μακρά πτήση, κάτι που δίνει χρόνο σε ουκρανικές και Δυτικές υπηρεσίες πληροφοριών να παρακολουθήσουν τις κινήσεις και να προετοιμαστούν. Παράλληλα, αυξάνει τη δυσκολία σχεδιασμού επιθέσεων από την πλευρά της Μόσχας.

Η Ρωσία καλείται πλέον να διαθέσει περισσότερους πόρους για την προστασία των βομβαρδιστικών και άλλων στρατηγικών μέσων, έπειτα από τις συντονισμένες και καίριες επιθέσεις της Ουκρανίας με drones. Αν και διαθέτει εκτεταμένο σύστημα αντιαεροπορικής άμυνας, το οποίο έχει επεκτείνει τα τελευταία χρόνια, η Μόσχα αδυνατεί να καλύψει ολόκληρη την επικράτεια της, ιδίως απέναντι σε ευέλικτες απειλές όπως τα μικρά, αργά drones που χρησιμοποιήθηκαν την Κυριακή.

Εκτεθειμένο και το NATO;

Η «χαρά» για τις χώρες μέλη του NATO δεν κράτησε και πολύ, αφού η επόμενη ημέρα βρήκε τους αξιωματούχους να διερωτώνται εάν είναι και οι ίδιοι ευάλωτοι στην περίπτωση που ένας αντίπαλος, χρησιμοποιώντας drones, μπορεί να πλήξει σοβαρά μια μεγάλη στρατιωτική δύναμη, είτε πρόκειται για τη Ρωσία, την Κίνα ή ακόμη και τις ΗΠΑ.

Σύμφωνα με τον ειδικό σε θέματα πολέμου, James Patton Rogers, «αυτή η επίθεση ήταν κάτι περισσότερο από ένα μεμονωμένο περιστατικό. Ήταν μια ματιά στον χαρακτήρα των μελλοντικών συγκρούσεων, όπου ο πόλεμος δεν θα περιορίζεται σε ξεκάθαρες γραμμές μετώπου». Είπε ότι το επείγον ερώτημα για το NATO, μετά «την εντυπωσιακή επίθεση από την Ουκρανία», είναι να προσδιορίσει τις αδυναμίες των δικών του αεροπορικών Βάσεων, βομβαρδιστικών και κρίσιμων υποδομών.

Ενδεικτικό είναι ότι, πριν από το ουκρανικό χτύπημα, η Ρωσία σφυροκοπούσε καθημερινά με μακράς εμβέλειας drones στρατιωτικούς και πολιτικούς στόχους σε όλη την Ουκρανία, επιδεικνύοντας την ικανότητά της να εκτοξεύει χιλιάδες μη επανδρωμένα αεροσκάφη τόσο γρήγορα όσο τα κατασκευάζει. Αντίθετα, οι κατασκευαστές όπλων στις ΗΠΑ και την Ευρώπη αγωνίζονται εδώ και πάνω από τρία χρόνια να αυξήσουν την παραγωγή οπλισμού.

Αναλυτές εξηγούν ότι πολλά μέλη του NATO εξακολουθούν να είναι προσκολλημένα σε ξεπερασμένες πολεμικές τακτικές και ανίκανα ν' ανταποκριθούν επαρκώς σε ένα συνεχιζόμενο κύμα κυβερνοεπιθέσεων και άλλων υβριδικών ενεργειών, που απειλούν ενεργειακές υποδομές, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και κυβερνητικές βάσεις δεδομένων που βρίσκονται εκτός των παραδοσιακών μετώπων.

Ενώ η Κίνα προστατεύει τα αεροσκάφη της με περισσότερα από 3.000 θωρακισμένα καταφύγια, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν εκτεθειμένους διαδρόμους προσγείωσης. Μάλιστα, ο στρατός των ΗΠΑ ανέφερε 350 περιστατικά με

εδάφους, συμπεριλαμβανομένης της αποθήκευσης επιθετικών drones μιας χρήσης.

Τόσο η Ρωσία όσο και η Ουκρανία έχουν ξοδέψει δισεκατομμύρια δολάρια για να χτίσουν τους αντίστοιχους στόλους drones από

αντιαεροπορικές άμυνές της με περισσότερα από 1.000 drones την εβδομάδα από τον Μάρτιο, λένε οι ειδικοί. Τα περισσότερα είναι της σειράς Geran - η εγχώρια ρωσική έκδοση των ιρανικών επιθετικών drones Shahed μακράς εμβέλειας - με κόστος κατασκευής έως και 20.000 δολάρια ανά μονάδα.

Αν και πολύ φθηνότερα από έναν πύραυλο μακράς εμβέλειας Storm Shadow που κοστίζει 1 εκατομμύριο δολάρια, τα drones Geran εξακολουθούν να κοστίζουν στη Ρωσία αρκετά εκατομμύρια δολάρια την ημέρα. «Αν μπορούν να εκτοξεύουν εκατοντάδες από αυτά την ημέρα, αυτό σημαίνει ότι πρέπει και να κατασκευάζουν εκατοντάδες την ημέρα», δήλωσε ο Samuel Bendett, ειδικός στα ρωσικά drones και άλλα όπλα στο Center for Naval Analysis. Αποτελεί επίσης υπενθύμιση της διαρκούς ισχύος της Ρωσίας - ακόμη και αν εξακολουθεί να υφίσταται πλήγματα όπως οι ουκρανικές επιθέσεις του Σαββατοκύριακου.

«Αυτή η επίθεση ήταν κάτι περισσότερο από ένα μεμονωμένο περιστατικό. Ήταν μια ματιά στον χαρακτήρα των μελλοντικών συγκρούσεων»

drones σε περίπου 100 στρατιωτικές εγκαταστάσεις πέρσι.

Κυβερνητική επισκόπηση των αμυντικών δυνατοτήτων της Βρετανίας αναφέρει ότι, εάν αναγκαστεί να πολεμήσει τα επόμενα χρόνια, μπορεί να βρεθεί αντιμέτωπη με ανιπάλους που διαθέτουν νεότερα όπλα και τεχνολογία. Ζητά μαζικές επενδύσεις σε drones αέρος και

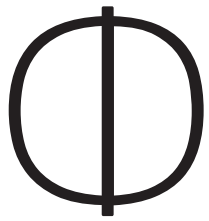
την αρχή του πολέμου.

Πριν από δύο χρόνια, η Ουκρανία παρήγαγε περίπου 800.000 drones, ενώ φέτος προβλέπεται να παράγει πάνω από 5 εκατομμύρια. Η Ρωσία, η οποία αναμένεται να δαπανήσει πάνω από το 7% του ΑΕΠ της για την άμυνα φέτος, έχει κατακλύσει τους ουρανούς της Ουκρανίας και έχει υπερφορτώσει τις

Ένας λαός εξοντώνεται και η «πολιτισμένη» Ευρώπη... ψελλίζει ευχολόγια

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΟΥΛΑ
ΓΚΙΟΥΡΩΦ

ρίκη, αποτροπιασμός και όνειδος για την ανθρωπότητα. Ένας λαός εξοντώνεται. Εξαναγκάζεται με μίαν απίστευτη αγριότητα να πεθάνει από την πείνα, τους ανελέητους βομβαρδισμούς, τις εν ψυχρώ και στοχευμένες δολοφονίες, σε μια γη που είναι βαμμένη με αίμα εδώ και 77 χρόνια. Η θηριωδία του Ισραήλ εναντίον του παλαιστινιακού λαού είναι χωρίς όρια και ανεξέλεγκτη από τους λεγόμενους διεθνείς θεσμούς και τις «καλοπροαίρετες» μεγάλες δυνάμεις. Ο ΟΗΕ, ο οποίος ιδρύθηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο για να αποτρέψει, υποτίθεται, από ένα νέο αιματοκύλισμα τον πλανήτη, περιορίζεται σε ρητορικές καταδίκες. Κάθε μέρα που περνά, το κράτος του Ισραήλ γίνεται πιο αδιάτακτο. Ανταγωνίζεται τις μεθόδους του Χίτλερ και του Γ' Ράιχ, θύματα των οποίων υπήρξαν οι Εβραίοι, τους οποίους προσπάθησαν να εξαφανίσουν. Τώρα το καθεστώς Νετανιάχου βομβαρδίζει νοσοκομεία, κέντρα διανομής τροφίμων και όσους προσπαθούν να φτάσουν στη λιγοστή ανθρωπιστική βοήθεια που φθάνει στην καθημαγμένη Λωρίδα της Γάζας, ενώ στη Δυτική Όχθη το Ισραήλ μετέχεται διάφορες μεθόδους προκειμένου να κάνει αφόρητη τη ζωή των Παλαιστινίων, που με νύχια και με δόντια θέλουν να κρατηθούν στη γη όπου γεννήθηκαν.

Σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες γίνονται διαδηλώσεις διαμαρτυρίας κατά της συνεχιζόμενης πολιτικής γενοκτονίας του Ισραήλ απέναντι των Παλαιστινίων χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Όταν κρατικοί ηγέτες καταδικάζουν τις μεθόδους του Ισραήλ, η κυβέρνηση του Τελ Αβίβ δεν πτοείται. Απειλεί και εκβιάζει. Έχει άλλωστε τις πλάτες των ΗΠΑ και των διαφόρων μισθοφορικών οργανώσεων, που ιδρύθηκαν από πρώην στελέχη της CIA για να χειραγωγούν τους Παλαιστίνιους.

Απίστευτες απειλές και εκβιασμοί

Όταν η ισπανική κυβέρνηση ανακοίνωσε την απόφαση να αναγνωρίσει την Παλαιστίνη ως κράτος, η κυβέρνηση του Ισραήλ έδρασε άμεσα. Ξεκίνησε τις απειλές και τους εκβιασμούς.

Συγκεκριμένα, σε πρόσφατη συνέντευξή του στην ισπανική εφημερίδα «El Español», ο Ισραηλινός πρέσβης στην Ισπανία, Ντιαν Ποράζ εξέφρασε την έντονη δυσαρέσκεία του για την απόφαση της ισπανικής κυβέρνησης να αναγνωρίσει την Παλαιστίνη ως κράτος.

Ο Ποράζ όμως προχώρησε ένα βήμα παρακάτω, λέγοντας

χαρακτηριστικά: «Η κυβέρνησή μου ακόμη δεν έχει απαντήσει στις αποκαλύψεις του Pegasus», αναφερόμενος στο σκάνδαλο κατασκοπίας που είχε προκαλέσει διπλωματικές εντάσεις.

Η συγκεκριμένη αναφορά θεωρείται ευθεία απειλή στην κυβέρνηση της Ισπανίας, καθώς το συγκεκριμένο λογισμικό είναι από την ισραηλινή εταιρεία NSO και φαίνεται ότι το υλικό των παρακολουθήσεων Ισπανών πολιτικών βρίσκεται στα χέρια του Τελ Αβίβ με ό,τι αυτό συνεπάγεται... Η πρωτοφανής αυτή αναφορά έγινε καθώς ο πρέσβης του Ισραήλ επικεντρώθηκε κυρίως στην απόφαση της Ισπανίας για αναγνώριση της Παλαιστίνης, την οποία χαρακτήρισε

Παλαιστίνη είχε ήδη προκαλέσει έντονες συζητήσεις τόσο εντός της χώρας όσο και διεθνώς. Η κίνηση αυτή θεωρείται από πολλούς ως ένας στιγνός εκβιασμός από την πλευρά του Ισραήλ και ερμηνεύεται ως εχθρική ενέργεια που περιπλέκει περαιτέρω τις σχέσεις των δύο κρατών.

Βεβαίως για τη στάση του Ισραήλ ευθύνονται αποκλειστικά και μόνο οι ΗΠΑ αλλά και χώρες μέλη του ΝΑΤΟ, που δεν τολμούν να του επιβάλουν κυρώσεις. Το ενισχύουν συνεχώς με τα πιο σύγχρονα όπλα.

Οι μαζικές διαδηλώσεις και κινητοποιήσεις κατά του καθεστώτος του Τελ Αβίβ είναι ίσως η μόνη επιλογή για να υποχρεωθούν οι κυβερνήσεις πλειστών χωρών να

από μυστικές υπηρεσίες έχουν αναλάβει την υλοποίηση του εν λόγω σχεδιασμού με όπλο την ελάχιστη βοήθεια που μπαίνει μέσα στη Γάζα.

Όπως αποκαλύπτει ο ιστότοπος «The Grayzone», ένα δαιδαλώδες δίκτυο οργανώσεων και προσώπων, με τη στήριξη και των υπηρεσιών πληροφοριών των ΗΠΑ έχει αναλάβει το παραπάνω έργο. Μέσα από το ίδιο το Ισραήλ, βουλευτές της Κνεσέτ κατήγγειλαν την κυβέρνηση τους για ξέπλυμα χρήματος μέσα από το εν λόγω δίκτυο οργανώσεων, με έδρα τις ΗΠΑ, με στόχο τη χρησιμοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας προς όφελος του σχεδίου της γενοκτονίας.

Μάλιστα, στις 27 Μαΐου, Ισραηλινοί στρατιώτες φέρονται να άνοιξαν πυρ εναντίον Παλαιστινίων μετά τη διανομή μόλις 8.000 κουτιών με μερίδες φαγητού από μια ύποπτη οργάνωση, η οποία αυτοαποκαλείται Ανθρωπιστικό Ίδρυμα της Γάζας (GHF). Η GHF ιδρύθηκε πριν από 3 μήνες στην Ελβετία και συνιστά ομπρέλα ιδιωτικών εταιρειών μισθοφόρων που διανέμουν ελάχιστη βοήθεια στους λιμοκτονούντες Παλαιστίνιους. Η χρηματοδότησή της δεν είναι γνωστή. Εκπρόσωπός της δήλωσε στη «Washington Post» ότι έχει ήδη εξασφαλίσει 100 εκ. δολάρια από δωρητή, ο οποίος δεν μπορεί να αποκαλυφθεί.

Ο ίδιος ο Αβιγκντόρ Λίμπερμαν, μέλος της Κνεσέτ και πρώην ΥΠΕΞ του Ισραήλ, αποκάλυψε ότι ο δωρητής της GHF είναι η Μοσάνι και το Υπουργείο άμυνας του Ισραήλ. Σύμφωνα με τον Γαΐρ Λαπίνι, εκτός από την παραπάνω οργάνωση, χρηματοδοτείται επίσης από τους ίδιους «δωρητές» και η ιδιωτική εταιρεία μισθοφόρων, η Safe Reach Solutions, την οποία ίδρυσε ο πρώην πράκτορας της CIA, Φίλιπ Ρέιλι, έμπιστος του Νετανιάχου.

Δεν πρόκειται για τη μόνη ορ-

γάνωση που διαδραματίζει τέτοιο ρόλο. Η Safe Reach Solutions, η UG Solutions και άλλες μισθοφορικές οργανώσεις δρουν στο πλαίσιο της χειραγώγησης της διανομής της ανθρωπιστικής βοήθειας, χωρίς μάλιστα κανένα νομικό έρεισμα. Μπορούν και δρουν χάρη στην υποστήριξη των Ισραηλινών αλλά και των ΗΠΑ.

Από την άλλη, η οργάνωση Safe Reach Solutions (SRS) πρωτοεμφανίστηκε στη Γάζα αυτόν τον Ιανουάριο, οπότε και οι μισθοφόροι της έφτιαξαν ένα checkpoint (σημείο ελέγχου) στον διάδρομο Νεϊζαρίμ προς όφελος του ισραηλινού στρατού.

Εσωτερικό έγγραφο της GHF κάνει λόγο για αξιοποίηση του συγκεκριμένου τρόπου διανομής της ανθρωπιστικής βοήθειας, ούτως ώστε να εγκλωβίσει τους Παλαιστίνιους σε «φυλασσόμενες εγκαταστάσεις» ή αλλιώς στρατόπεδα συγκέντρωσης μέσα στη Γάζα.

Με αυτό το πλαίσιο καθίσταται ακόμα ευκολότερο όπως είναι προφανές να προωθηθεί το σχέδιο του Ισραήλ για κατοχή του 75% της Λωρίδας της Γάζας και τη δημιουργία μικροσκοπικών «Μπανιουσταν» ή κατά την ισραηλινή ορολογία «ανθρωπιστικών νησίδων» μέσα στη Λωρίδα.

Τα «Μπανιουσταν» λειτουργούσαν στη Νότια Αφρική επί εποχής Απαρτχάιντ ως μικρά κρατίδια και αφορούσαν το 13% του συνολικού εδάφους της χώρας (δηλαδή μικρές νησίδες γης απομονωμένες και άγονες).

Η απάντηση στη λιμοκτονία είναι ο εγκλεισμός και η εξόντωση. Ήδη το Ισραήλ εκδίδει την UNRWA και η Κνεσέτ την έχει εντάξει στη λίστα των τρομοκρατικών οργανώσεων. Το ζήτημα της ζωής και του θανάτου αποφασίζεται από τους Ισραηλινούς και τους Αμερικανούς με απίστευτα ακραία μέσα είτε από τις επίσημες στρατιωτικές δυνάμεις είτε από τους μισθοφόρους. Η πείνα είναι το ισχυρότερο όπλο στα χέρια του Ισραήλ και η πιο βασανιστική μέθοδος εξόντωσης των Παλαιστινίων.

Λιμός, δυστυχία και αίμα συνθέτουν μια φρικτή εικόνα στη Λωρίδα της Γάζας και της Δυτικής Όχθης, για την οποία η ανθρωπότητα θα πρέπει να ντρέπεται. Πολύ περισσότερο θα πρέπει να ντρέπονται τα αραβικά κράτη, τα οποία στην πλειοψηφία τους αποστρέφουν το βλέμμα από αυτό το καθημερινό μακελειό που εξελίσσεται σε γενοκτονία.

Ο πλανήτης δεν μπορεί να συνεχίσει να καμώνεται πως δεν συντελείται ένα έγκλημα πολέμου με χιλιάδες θύματα. Και η πολιτισμένη Ευρώπη δεν μπορεί να συνεχίζει να ψελλίζει ευχολόγια.

Όλοι πρέπει να δράσουν τώρα -και περισσότερο οι λαοί-προτού να είναι αργά.

Το καθεστώς του Τελ Αβίβ εκβιάζει και απειλεί κυβερνήσεις, οι οποίες υποστηρίζουν τη δημιουργία παλαιστινιακού κράτους

«κακή» για τις διεθνείς σχέσεις εν μέσω παγκόσμιων συγκρούσεων.

Ο πρέσβης υπογράμμισε ότι η αναγνώριση της Παλαιστίνης ως κράτους από την Ισπανία αποτελεί, κατά την άποψή του, «ένα εμπόδιο» που βλάπτει τις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών και τη θέση της Ισπανίας στον κόσμο.

«Είναι μια κακή απόφαση για την Ισπανία σε έναν κόσμο που βρίσκεται σε πόλεμο», τόνισε, υπονοώντας ότι τέτοιες κινήσεις μπορεί να αποδυναμώσουν τη διπλωματική θέση της Ισπανίας στη διεθνή σκηνή.

Η συνέντευξη, που δημοσιεύτηκε στις 27 Μαΐου 2025, ήταν επόμενο να προκαλέσει αντιδράσεις, καθώς η απόφαση της Ισπανίας να αναγνωρίσει την

πάρουν θέση κατά της γενοκτονίας των Παλαιστινίων.

Αυτό που συμβαίνει στη Γάζα είναι διεθνές έγκλημα πολέμου. Είναι γνωστό πως κάποιες δυνάμεις έχουν στρατευθεί υπέρ του Ισραήλ προκειμένου να πετύχει την ολοκλήρωση της γενοκτονίας. Η ελεγχόμενη διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας αποτελεί μέσο περαιτέρω εξόντωσης των Παλαιστινίων στη Λωρίδα της Γάζας, τόσο διά των άμεσων επιθέσεων στους τόπους που συγκεντρώνονται, όσο και διά του εγκλωβισμού τους σε θύλακες προκειμένου είτε να χάσουν την πρόσβαση στην υπόλοιπη γη της Γάζας είτε να υποστούν την ολοκλήρωση της εθνοκάθαρσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, «ανθρωπιστικές» οργανώσεις ελεγχόμενες

Μάθημα προς την Κύπρο - Η δικαίωση του Μαυρικίου

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
Λ. ΟΜΗΡΟΥ

Πρόσφατα υπήρξε ένα γεγονός ιστορικής σημασίας για τη χώρα του Μαυρικίου, αλλά ευρύτερα για την ιστορία της αποικιοκρατίας.

Το Ηνωμένο Βασίλειο υπέγραψε συμφωνία για την παραχώρηση της κυριαρχίας των νήσων Τοιάγκος στο κράτος του Μαυρικίου. Για δε τη διατήρηση στρατιωτικής Βάσης στο νησί Ντιέγκο, η Βρετανία θα καταβάλλει στον Μαυρίκιο 120 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Πώς όμως η Βρετανία υποχρεώθηκε να παραδώσει την κυριαρχία των νήσων Τοιάγκος στο κράτος του Μαυρικίου;

Ο Μαυρίκιος είναι μια μικρή νησιωτική χώρα στον Ινδικό Ωκεανό, που απέκτησε την ανεξαρτησία της από τη Βρετανία στις 12 Μαρτίου του 1968. Το κράτος του Μαυρικίου τόλμισε, σε αντίθεση με την Κύπρο, να προσφύγει στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, κατά της παρουσίας της Βρετανίας στα νησιά Τοιάγκος και της παρουσίας βρετανικής στρατιωτικής Βάσης. Με απόφασή της, του Ιουνίου του 2017, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών αποϊσθόησε στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης ζητώντας γνωμοδότηση επί των εξής δύο ζητημάτων.

1) Κατά πόσον η αποαποικιοποίηση του Μαυρικίου με την ανεξαρτησία του 1968 είναι νόμιμη και συμβατή με τη διατήρηση βρετανικής κυριαρχίας στο έδαφος του Μαυρικίου.

2) Ποιες οι συνέπειες από το Διεθνές Δίκαιο από την ύπαρξη

βρετανικών στρατιωτικών Βάσεων στο αρχιπέλαγος του chago (θαλάσσια περιοχή του Μαυρικίου) για τόσα χρόνια.

Τι ακριβώς αποφάσισε το δικαστήριο στη γνωμοδότησή του; Και ποια η σχέση της με την περίπτωση της Κύπρου;

Δεν υπήρξε νόμιμη ολοκληρωμένη αποαποικιοποίηση στον Μαυρίκιο μετά τον παράνομο διαχωρισμό του αρχιπελάγους «Τοιάγκος» και την ενσωμάτωσή του στο Ηνωμένο Βασίλειο, ως νέα αποικία. Ούτε συνεπώς ολοκληρωμένη αποαπο-

στην Κύπρο.

Εφαρμοστέο δίκαιο είναι αυτό που ισχύει σήμερα και όχι εκείνο που ίσχυε κατά την εποχή της ανεξαρτησίας του Μαυρικίου.

Η αναγνώριση της αυτοδιάθεσης είναι υποχρέωση προς τη διεθνή κοινότητα.

Στη βάση αυτής της γνωμοδότησης, η Βρετανία υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει τις νήσους Τοιάγκος και να καταβάλλει ένα τεράστιο ποσό ετησίως για τη διατήρηση μιας στρατιωτικής Βάσης σε ένα από τα νησιά του Μαυρικίου.

Η απόφαση είναι σαφές ότι αφορά και τις παράνομες Βρετανικές Βάσεις στην Κύπρο, που συνιστούν επίσης κατάλοιπο αποικισμού. Ακόμα και με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Βρετανίας, οι Βρετανικές Βάσεις στην Κύπρο χαρακτηρίστηκαν ως αποικίες

κιοποίηση της Κύπρου.

Δεν νοείται νόμιμη σύμβαση όταν το ένα μέρος τελεί υπό τη διοίκηση του άλλου. Όπως και στη δική μας περίπτωση, διότι οι Συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου έγιναν πριν από την ανεξαρτησία.

Η κατακράτηση εδαφών του Μαυρικίου αποτελεί παράνομη πράξη και το Ηνωμένο Βασίλειο έχει υποχρέωση να δώσει τέλος στη διοίκηση του αρχιπελάγους «Τοιάγκος». Το ίδιο ισχύει και

Η απόφαση του Δικαστηρίου της Χάγης ισχύει «erga omnes», δηλαδή έναντι πάντων.

Η απόφαση είναι σαφές ότι αφορά και τις παράνομες Βρετανικές Βάσεις στην Κύπρο, που συνιστούν επίσης κατάλοιπο αποικισμού. Ακόμα και με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Βρετανίας, οι Βρετανικές Βάσεις στην Κύπρο χαρακτηρίστηκαν ως αποικίες.

Καθήκον της κυπριακής Κυβέρ-

νησης να προχωρήσει αμελλητί και τάχιστα στη μελέτη όλων των νομικών και πολιτικών παραμέτρων του θέματος, συνεκτιμούμενων στο ευρύτερο πλαίσιο των στρατηγικών μας επιλογών, με στόχο μια πολιτική που θα θέτει θέμα απομάκρυνσης των Βρετανικών Βάσεων από την Κύπρο, στο πλαίσιο εφαρμογής του διεθνούς δικαίου, της κρατικής κυριαρχίας και της αυτοδιάθεσης των λαών. Διαφορετικά θα καταγραφούμε ως εθελόδουλοι της ιστορίας.

Φοβικές και άτολμες, υπήρξαν οι πρώτες αντιδράσεις μετά τη Χάγη.

Το πρώτο επιχείρημα, που άρχισε δειλά - δειλά να προβάλλεται, είναι ότι οι Βάσεις των Βρετανών στην Κύπρο δημιουργήθηκαν επί Κυπριακής Δημοκρατίας, με τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης Ξενώνων ή παραγράφοντας το γεγονός ότι η διατήρηση των στρατιωτικών Βάσεων της Βρετανίας είχε συνολοποιηθεί με τις προγενέστερες συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου, όταν η Κύπρος βρισκόταν υπό αποικιακή διοίκηση. Και διαγράφοντας, το, ακόμα πιο σημαντικό, ότι το Ανώτατο Δικαστήριο της Βρετανίας αποφάσισε το 2018, ότι οι Βάσεις αποτελούν αποικίες. Προβάλλεται ακόμα, από μερικούς, η άποψη ότι δεν πρέπει να ανοίξουμε μέτωπο με τη Βρετανία, αφού έχουμε το μέτωπο με την τουρκική κατοχή. Ξεχνούν βέβαια ότι είναι η Βρετανία που διατηρεί διαχρονικά μέτωπο με την Κύπρο.

Κατά σαφή παραβίαση των

υποχρεώσεων της δυνάμει της Συνθήκης Εγγυήσεως και της Συνθήκης Συμμαχίας, αρνήθηκε να παρεμποδίσει την τουρκική εισβολή του 1974. Αντίθετα, διά πράξεων και παραλείψεων, ανέχθηκε το δίδυμο έγκλημα σε βάρος της πατρίδας μας. Στη συνέχεια αρνείται συστηματικά να ενεργήσει για την ανατροπή της τουρκικής κατοχής και την αποκατάσταση της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Παρέλειψε, ακόμα, να λάβει, ως όφειλε, οποιοδήποτε μέτρο για την αποτροπή και ανατροπή της παράνομης ανακήρυξης του ψευδοκράτους. Να υπενθυμίσουμε, ακόμα, την άρνηση της Βρετανίας να καταβάλει, από το 1965, τα νομίμως οφειλόμενα ποσά προς την Κύπρο δυνάμει συμφωνίας που υπήρξε το 1960, για εξυπηρέτησεις και χρήσεις των Βάσεων από το κυπριακό κράτος.

Ήλθε η ώρα να εγκαταλειφθεί μια ανεξήγητη, αιδήμων και άτολμη συμπεριφορά έναντι της Βρετανίας.

Ήλθε η ώρα, όλες οι νομικές και πολιτικές παράμετροι του θέματος, και κυρίως η συμμόρφωση της Βρετανίας, την περασμένη εβδομάδα με την απόφαση - γνωμοδότηση του Δ.Δ. της Χάγης, να αξιοποιηθούν για να στηρίξουν μια πολιτική που θα θέτει θέμα απομάκρυνσης των βρετανικών βάσεων στα πλαίσια εφαρμογής του διεθνούς δικαίου.

**Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων*

Η παράνομη μετανάστευση - Εθνικό ή ευρωπαϊκό ζήτημα;

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ
ΔΡΑΚΟΣ*

Η παράνομη μετανάστευση εμφανίζεται στις χώρες υποδοχής οι οποίες δείχνουν να αδυνατούν ν' αποδεχθούν άλλους μετανάστες. Τα στατιστικά στοιχεία για την παράνομη μετανάστευση αποτελούν εκτιμήσεις των αστυνομικών Αρχών των χωρών και βασίζονται στον αριθμό των συλλήψεων και των απελάσεων των μεταναστών, για τον λόγο αυτό συχνά δεν αντικατοπτρίζουν το πραγματικό μέγεθος την παράνομης μετανάστευσης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σήμερα υπάρχουν τουλάχιστον 4,5 εκατομμύρια παράνομοι μετανάστες στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αριθμός ο οποίος αυξάνεται κατά 500.000 ως 700.000 κάθε χρόνο.

Υπολογίζεται ότι 3,4 εκατομμύρια παράνομοι μετανάστες βρίσκονται σήμερα στη Γερμανία, την

Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία και την Ιταλία. Οι περισσότεροι προέρχονται από το Ιράν, το Ιράκ, τη Συρία, την Τουρκία, το Αφγανιστάν και την Κίνα, αλλά και από τις χώρες της Αφρικής, της Ασίας, της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Περίπου το 40% των παράνομων μεταναστών απελαύνονται στις χώρες καταγωγής τους ή επαναπροωθούνται στη χώρα μέσω της οποίας εισήλθαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συχνά πρόκειται για παράνομους οικονομικούς μετανάστες, οι οποίοι αναζητούν μια καλύτερη ζωή σε δημοκρατικό έδαφος. Πολλοί ζητούν πολιτικό άσυλο, όμως οι χορηγίες πολιτικού ασύλου βρίσκονται σε χαμηλά ποσοστά, εκτός από την Κύπρο που τους δίνει πλουσιοπάροχα επιδόματα. Αυτό συμβαίνει όχι μόνο στην Ευρωπαϊ-

κή Ένωση αλλά και στην Κύπρο, η οποία θεωρείται ως το ιδανικό πέρασμα για τους μετανάστες είτε μέσω της θάλασσας, γιατί η χώρα μας αποτελεί το σταυροδρόμι τριών ηπείρων, είτε μέσω της χερσαίας μετάβασης από τα οδοφράγματα λόγω κατοχής.

Ο αυστηρός έλεγχος, με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί ν' αντιμετωπίσει την παράνομη οικονομική μετανάστευση, δεν μπορεί να είναι η λύση στο ζήτημα, καθ' όσον αντιμετωπίζει τις συνέπειες και όχι τις αιτίες που την προκαλούν. Η λύση πρέπει να αναζητηθεί στην προαγωγή της ειρήνης και της πολιτικής σταθερότητας, στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών, στην οικοδόμηση της οικονομικής, της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής ανάπτυξης στις χώρες καταγωγής των μετα-

ναστών. Η λύση αυτή όμως δεν μπορεί να είναι το αποτέλεσμα των προσπαθειών μίας μόνο χώρας. Χρειάζεται μια κοινή ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική, η οποία επί του παρόντος απουσιάζει. Ζήτημα πρώτης προτεραιότητας αποτελεί η αναθεώρηση της Συνθήκης του Δουβλίνου II, που προβλέπει επαναπροώθηση των μεταναστών στη χώρα υποδοχής. Η συμφωνία αυτή, η οποία εγκλωβίζει τους μετανάστες στο σημείο εισόδου τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταβάλλει την Κύπρο από χώρα διέλευσης χιλιάδων μεταναστών σε τελικό προορισμό τους.

Γι' αυτούς τους λόγους η χώρα μας πρέπει να καθορίσει μια πιο αυστηρή μεταναστευτική πολιτική σε ό,τι αφορά τους παράνομους μετανάστες. Πρέπει να καθορίσει την παραμονή των λαθρομεταναστών στα κέντρα υποδοχής, στα

οποία να φιλοξενοούνται για κάλυψη των βασικών αναγκών τους, όπως ορίζει η κοινοτική νομοθεσία. Επιπρόσθετα να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε βοηθήματα κάλυψης αναγκών και να παραμένουν στα κέντρα υποδοχής μέχρι την εξέταση της αίτησής τους.

Η έλλειψη κατάλληλων υποδομών, όπως κέντρα υποδοχής αιτητών πολιτικού ασύλου, και η έλλειψη δυνατότητας σωστής διαβίωσης τους δίνουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν γκέτο, φτωχογειτονιές, ενώ ευνοούν τη δημιουργία κυκλωμάτων διακίνησης παρανόμων, την πορνεία, την εμπορία προσώπων και τη σύναψη εικονικών γάμων.

Τέλος, η Κυβέρνηση πρέπει να καθορίσει μια πιο αυστηρή μεταναστευτική πολιτική σε ό,τι αφορά τους παράνομους μετανάστες.

**BSC Business Administration - MBA*

Διάλογος ΕΕ-Ισραήλ και άνευ όρων βοήθεια στη Γάζα: Πρόταση με στρατηγικό βάθος

ΑΠΟΨΗ “
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ.
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Στη σκιά της καταστροφής στη Λωρίδα της Γάζας, της εντεινόμενης διεθνούς πίεσης προς το Ισραήλ και της ταυτόχρονης αποδυνάμωσης της συνοχής της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η πρόσφατη πρόταση του Υπουργού Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας για θεσμοθέτηση δι-αλόγου ΕΕ-Ισραήλ και άνευ όρων βοήθεια στη Γάζα, διαμορφώνει μια νέα πολιτική πραγματικότητα. Με αυτήν την πρόταση, η Κυπριακή Δημοκρατία επαναπροσδιορίζει τον ρόλο της όχι απλώς ως κράτους-μέλους της ΕΕ, αλλά ως στρατηγικού κόμβου σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο. Η σημασία της πρότασης δεν περιορίζεται σε μια συγκυριακή πολιτική τοποθέτηση. Αντίθετα, η παρέμβαση Κυπρίου Υπουργού Εξωτερικών συνιστά ένα σαφές άνοιγμα γεωπολιτικού χαρακτήρα, που μετατοπίζει την Κύπρο από την παραδοσιακή θέση του παθητικού παρατηρητή των περιφερειακών εξελίξεων, σε ρόλο ενεργού διαμορφωτή. Για δεκαετίες, η εξωτερική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας υπήρξε μονόπλευρα προσανατολισμένη γύρω από το Κυπριακό, με αποτέλεσμα η χώρα να παραμένει θεατής στα περιφερειακά και παγκόσμια δρώμενα, χωρίς στρατηγικό βάθος. Η τρέχουσα πρωτοβουλία σηματοδοτεί την απόπειρα υπέρβασης αυτής της

περιοριστικής πραγματικότητας. Η Κύπρος αξιοποιεί την ιδιαιτερότητα της γεωγραφικής και πολιτικής της θέσης: είναι το μοναδικό κράτος-μέλος της ΕΕ που διαθέτει ταυτόχρονα διαύλους εμπιστοσύνης με το Ισραήλ, παραδοσιακά θετικές σχέσεις με αραβικές χώρες και Παλαιστινίους, ενώ απολαύει αναγνώρισης και σεβασμού στους κόλπους της Ένωσης. Αυτή η ιδιαιτερότητα δεν είναι ούτε αυτονόητη, ούτε στατική· χρήζει πολιτικής αξιοποίησης και στρατηγικής επένδυσης. Η πρόταση Κόμπου επιχειρεί ακριβώς αυτό: να μετατρέψει την ιδιότυπη γεωστρατηγική θέση της Κύπρου σε μοχλό πολιτικής επιρροής. Και το κάνει μέσω ενός διπλού άξονα: αφενός της θεσμοθέτησης δομημένου διαλόγου ΕΕ-Ισραήλ και, αφετέρου, της απεμπλοκής της ανθρωπιστικής βοήθειας προς τη Γάζα από πολιτικές ή στρατιωτικές σκοπιμότητες. Η επιμονή στην ανάγκη παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας χωρίς όρους αποκτά ιδιαίτερη αξία στο παρόν διεθνές πλαίσιο. Η Κύπρος προωθεί ανθρωπιστική βοήθεια χωρίς όρους, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Μέσω του σχεδίου Amalthea και του διαδρόμου Λάρνακας-Γάζας, εφαρμόζει ανθρωποκεντρική πολιτική με ηθικό και στρατηγικό βάθος, καθιστώντας την ανθρωπιστική διαμεσολάβηση βασικό εργαλείο ήπιας ισχύος.

Στο εσωτερικό της ΕΕ, η πρω-

τοβουλία αποκτά πρόσθετο βάρος. Σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία η Ένωση αδυνατεί να διαμορφώσει ενιαία γραμμή ως προς το Μεσανατολικό, και η εξωτερική της πολιτική κατακερματίζεται μεταξύ των εθνικών συμφερόντων των κρατών-μελών, η Κύπρος προτείνει θεσμικό διάλογο. Όχι με στόχο τη διαμεσολάβηση εκ του μηδενός, αλλά για να διασφαλιστεί η συνέχιση της ευρωπαϊκής επιρροής στις εξελίξεις και να ενισχυθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία στη σχέση ΕΕ-Ισραήλ. Η Κύπρος δεν ζητά ούτε κυρώσεις, ούτε στείρες δηλώσεις· ζητά συστηματικό διάλογο, με στόχο τη διατήρηση των γεφυρών επικοινωνίας. Αυτή η προσέγγιση καθιστά τη Λευκωσία όχι απλώς παραγωγό προτάσεων, αλλά και στρατηγικό εταίρο στις προσπάθειες ευρωπαϊκής επανενεργοποίησης στην περιοχή. Η διεθνής εικόνα της Κύπρου ενισχύεται πολλαπλώς. Κατ' αρχάς, στους διαδρόμους των Βρυξελλών η Λευκωσία αποκτά το προφίλ μιας χώρας που δεν εσπάζει αποκλειστικά στην εθνική της υπόθεση, αλλά εισφέρει ουσιαστικά σε ευρύτερα διεθνή ζητήματα. Αυτό από μόνο του δημιουργεί πολιτικά κεφάλαια. Επιπλέον, προς την κατεύθυνση των Ηνωμένων Εθνών, των αραβικών χωρών, των παγκόσμιων ανθρωπιστικών οργανισμών και της ίδιας της παλαιστινιακής κοινωνίας, η Κύπρος εμφανίζεται ως έντιμος διαμεσολαβητής. Ουδέτερη, χωρίς

ιδεολογικά ή στρατηγικά ελατήρια, με συνέπεια στη γραμμή της και αποτελεσματικότητα στην πράξη. Η ηθική αυτή υπεραξία αποκτά πρακτική σημασία, καθώς αυξάνει την επιρροή της Κύπρου και σε άλλα επίπεδα διαβούλευσης.

Στο επίπεδο της περιφερειακής ασφάλειας, η Κύπρος εδραιώνει τη θέση της ως πυλώνα σταθερότητας σε μια περιοχή που κυριαρχείται από αποσταθεροποίηση. Η ανάδειξη της ως κόμβου συντονισμού της ευρωπαϊκής βοήθειας, αλλά και ως πεδίου ήπιας διαπραγματεύσεως, συμβάλλει στην κατοχύρωση της εικόνας της ως αξιόπιστου εταίρου για χώρες όπως το Ισραήλ, η Αίγυπτος, η Ιορδανία, και οι Παλαιστινιακές Αρχές. Πρόκειται για μια εξέλιξη με ευρύτερες προεκτάσεις, καθώς επιτρέπει στην Κύπρο να συμμετάσχει πιο ενεργά σε αναδυόμενα σχήματα περιφερειακής συνεργασίας και διαλόγου για την ασφάλεια, την ενέργεια και τη διαχείριση κρίσεων.

Αυτό το στρατηγικό προφίλ έχει, τέλος, και εσωτερική σημασία. Διότι μια χώρα που χαράσσει ενεργό εξωτερική πολιτική αποκτά μεγαλύτερη επιρροή και στο δικό της εθνικό ζήτημα. Η αξιοπιστία και η συνοχή στην εξωτερική πολιτική, η προβολή μιας ανθρωπιστικής και φιλειρηνικής εικόνας, αλλά και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των εταίρων προς την κυπριακή διπλωματία, δημιουργούν θετικό υπόβαθρο για το Κυπριακό. Όταν

η Κύπρος αναγνωρίζεται ως συνεπής ειρήνης και σταθερότητας, οι θέσεις της κερδίζουν ακροατήριο και εκτός του παραδοσιακού κύκλου φίλων. Δεν πρέπει, όμως, να υποτιμηθεί το διακύβευμα της συνέπειας. Η υλοποίηση της πρότασης απαιτεί τεχνοκρατική επάρκεια, διπλωματική συνέπεια, και αποφυγή εσωτερικών μικροπολιτικών αντιφάσεων. Η πολιτική ηγεσία οφείλει να ενισχύσει θεσμικά την πρωτοβουλία, να της προσδώσει διάρκεια και να επενδύσει στη συστηματική οικοδόμηση εμπιστοσύνης με τους διεθνείς εταίρους. Εάν η πρόταση αφεθεί να μαραζώσει ως συγκυριακή διπλωματική χειρονομία, τότε το όποιο κεφάλαιο έχει κερδηθεί, κινδυνεύει να ακυρωθεί.

Συμπερασματικά, η πρόταση του Κυπρίου Υπουργού Εξωτερικών αποτελεί στρατηγική πράξη, με σαφές γεωπολιτικό, ευρωπαϊκό και εθνικό αποτύπωμα. Η Κύπρος, μέσω αυτής, παύει να αντιδρά και αρχίζει να προτείνει. Παύει να παρακολουθεί και επιχειρεί να επηρεάσει. Και, κυρίως, επιχειρεί να διαμορφώσει μια ταυτότητα ενεργού ευρωπαϊκού παίκτη στην Ανατολική Μεσόγειο. Σε μια εποχή αστάθειας, όπου οι φωνές της λογικής και του ανθρωπισμού σπανίζουν, η πρωτοβουλία της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει όχι μόνο αξία, αλλά και προοπτική.

*Καθηγητής-ανθρωπολόγος στο Philips University, πρώην Πρόεδρος

«Ειρηνική συνύπαρξη» και η κατάσταση του κόσμου

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Σας καλωσορίζω και φέτος, όπως κάθε χρόνο, στο ετήσιο φεστιβάλ του Συνδέσμου Ηνωμένων Εθνών Κύπρου «Ειρηνική Συνύπαρξη». Το φεστιβάλ αυτό φέρει όλες τις κοινότητες της χώρας μας μαζί σε μία κοινή προσπάθεια και δημιουργία. Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος η ελληνοκυπριακή και η τουρκοκυπριακή κοινότητα αντιπροσωπεύονται.

Πριν από 18 χρόνια ο Σύνδεσμός μας γιόρτασε τα εξηντάχρονα της WFUNA, που ανήκαμε στην Εκτελεστική Επιτροπή της, από το 2015 είχα την τιμή να είμαι αντιπρόεδρος της μέχρι το 2022 και από το 2022 Επίτιμος Πρόεδρος. Η προσπάθεια αναδιοργάνωσης του ΟΗΕ, εν τω μεταξύ, συνεχίζεται. Το Συμβούλιο Ασφαλείας δεν κατορθώθηκε, δυστυχώς, ακόμη να αναδιοργανωθεί. Αντίθετα, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαι-

ωμάτων του ΟΗΕ μετετράπη σε Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο είναι όργανο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και συνεδριάζει καθ' ολόκληρο τον χρόνο. Ας ελπίσουμε ότι το νέο αυτό όργανο του ΟΗΕ θα συμβάλει στην καλύτερη προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στον πλανήτη μας. Ο δέκατος όγδοος χρόνος της λειτουργίας του Συμβουλίου είχε ακόμη ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Τώρα έχουμε πάντα το πρόβλημα των Παλαιστινίων και του Ισραήλ, το γενικό πρόβλημα της Μέσης Ανατολής, το πρόβλημα της Ουκρανίας και τις επικίνδυνες φιλοδοξίες της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο και Αιγαίο. Επίσης, το τεράστιο πρόβλημα των τζιχαντιστών. Τα εγκλήματα που γίνονται καθημερινά σχεδόν σε διάφορα μέρη του κόσμου είναι πάντα μαζί μας.

Ας ελπίσουμε ότι το Συμβούλιο 'θ' ανταποκριθεί στην αποστολή του. Είναι τιμή μας γιατί η χώρα μας είναι μέλος του Συμβουλίου και βοηθά στο έργο του.

Το πλέον καυτό πρόβλημα στην περιοχή μας παραμένει το πρόβλημα της Μέσης Ανατολής, που δεν φαίνεται να βαίνει προς τη λύση του. Επίσης το πρόβλημα της Ουκρανίας. Ακόμη, το πρόβλημα της επιθετικότητας της Τουρκίας, που καθίσταται συνεχώς περισσότερο επικίνδυνο.

Η χώρα μας παρακολουθεί με αγωνία όλες τις προσπάθειες για αναδιοργάνωση του ΟΗΕ που, όμως, παραμένουν στο χαρτί και προσμένει σε μια δίκαιη και διαρκή λύση του προβλήματός της στο πλαίσιο του ΟΗΕ και της ΕΕ. Του προβλήματός της, που αντιμετωπίζει αυξανόμενες δυσκολίες για την επίλυσή του.

Ο Σύνδεσμός μας εξακολουθεί να πρωταγωνιστεί στην WFUNA, στην ηγετική πυραμίδα της οποίας πάντα μετέχει. Από την άλλη μεριά προσπαθούμε με τα πενιχρά οικονομικά μέσα που έχουμε να επιζηήσουμε.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εκείνους που εργάστηκαν για τη διοργάνωση και επιτυχία αυτού του Φεστιβάλ, ιδιαίτερα τη γυναίκα μου, Κλαίλια Θεοδούλου, που είχε και φέτος την κύρια ευθύνη και το βάρος της διοργάνωσης, καθώς και τον ταμία μας, Μιχάλη Μιχαήλ, και τη γραμματεία του γραφείου μου και του Συνδέσμου. Τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Σιτροβόλου, που μας παραχώρησαν το πάρκο αυτό, καθώς και τον Δήμαρχο που θα μας προσφωνήσει. Κυρίως όμως θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την Πρώτη Κυρία της Κυπριακής

Δημοκρατίας, Φιλίππα Καρσερά-Χριστοδουλίδου, που είχε την καλοσύνη να θέσει υπό την αιγίδα της και να προσφωνήσει την εκδήλωσή μας. Αυτό είναι για μας μεγάλη τιμή. Ευχαριστούμε τα συγκροτήματα που έλαβαν μέρος και τον συντονιστή μας, κ. Γιώργο Νικολάου, την UNFICYP, τους πρέσβεις, τους διπλωμάτες, δικούς μας και ξένους, και τις ξένες πρεσβείες καθώς και όλους εσάς που μας τιμήσατε με την παρουσία σας.

*Ομιλία του Δρος Χρίστου Αχιλλέως Θεοδούλου, Προέδρου του Συνδέσμου Ηνωμένων Εθνών Κύπρου και Επίτιμου Προέδρου της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας των Συνδέσμων Ηνωμένων (WFUNA), στο Φεστιβάλ «Ειρηνική Συνύπαρξη» του Συνδέσμου, την 28ην Μαΐου 2025, στο Πάρκο Ακροπόλεως, Σιτρόβολο c.a.theodoulou@theodoulou.cy

Πενήντα ένα χρόνια κατοχής: Η ανοχή εξέθρεψε την αδικία

ΑΠΟΨΗ “
ΔΑΝΟΣ Π.
ΣΙΟΥΛΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Ο Ιούλιος του 2025 σηματοδοτεί πενήντα ένα χρόνια από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, μια εισβολή που παραμένει μια από τις πιο ωμές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου στην ευρωπαϊκή ήπειρο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Πέντε δεκαετίες μετά, η πληγή παραμένει ανοικτή, τόσο για τον κυπριακό λαό όσο και για το διεθνές σύστημα που επέλεξε τη σιωπή και την απραξία.

Η εισβολή, ο εποίκισμός, η τουρκική αδιαλλαξία, η διεθνής και εγχώρια απραξία διατηρούν ζωντανή μιαν ανοικτή πληγή στην Ευρώπη. Η Κύπρος αξίζει δικαιოსύνη.

Φέτος, η Κύπρος μετρά πενήντα ένα χρόνια από την ημέρα που παραβιάστηκε η κυριαρχία της. Στις 20 Ιουλίου 1974 η Τουρκία, επικαλούμενη το πραξικόπημα της ελληνικής χούντας κατά του Μακαρίου, εισέβαλε στρατιωτικά στο νησί, υπό το πρόσχημα της προστασίας των Τουρκοκυπρίων, καταλαμβάνοντας τελικά το 37% της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η επιχείρηση «Ατίλας» δεν ήταν απλώς μια στρατιωτική ενέργεια. Ήταν μια ανθρωπιστική τραγωδία.

Οι συνέπειες ήταν καταστροφικές: χιλιάδες νεκροί και αγνοούμενοι, βίαιος εκτοπισμός περίπου 200.000 Ελληνοκυπρίων - το 32% του πληθυσμού - και έκτοτε, μια σιωπηλή αλλά συστηματική και προγραμματισμένη αλλοίωση της δημογραφικής ταυτότητας των κατεχόμενων εδαφών. Οι παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήταν και

είναι τρομακτικές: μαζικές δολοφονίες αμάχων, βιασμοί γυναικών και ανηλίκων, βασανιστήρια, εποίκισμός, τα σπίτια και οι περιουσίες των εκτοπισμένων σφετερίστηκαν, η πολιτιστική κληρονομιά λεηλατήθηκε, εκκλησίες καταστράφηκαν και το διεθνές δίκαιο μπήκε στο περιθώριο!

Πενήντα ένα χρόνια μετά, η κατοχή συνεχίζεται. Τα τουρκικά στρατεύματα δεν αποχώρησαν. Αντίθετα, η Τουρκία ενισχύει τη στρατιωτική της παρουσία και στοχεύει σε λύση

διάρκεια. Πέντε δεκαετίες κατοχής, δίχως ουσιαστική πρόοδο για επίλυση. Οι διεθνείς παρεμβάσεις υπήρξαν αποσπασματικές, ενώ η ΕΕ, αν και έχει στις τάξεις της την Κύπρο, αδυνατεί ή αρνείται να ασκήσει την απαραίτητη πίεση στην Τουρκία. Το στάτους κβο της Αγκυρας και εις βάρος του διεθνούς δικαίου, της ειρήνης και της κυριαρχίας ενός κράτους-μέλους των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

“

Η ειρήνη δεν επιβάλλεται με στρατούς. Χτίζεται με δικαιοσύνη, ισονομία και σεβασμό. Και η Κύπρος, πενήντα ένα χρόνια μετά, δεν ζητά τίποτα περισσότερο από αυτό. Το δικαιούται! Η αδικία, όταν μένει ατιμώρητη, γίνεται κανονικότητα. Η Κύπρος δεν πρέπει να ξεχαστεί!

δύο κρατών, αμφισβητώντας ανοιχτά την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η αδιαλλαξία της Αγκυρας δεν είναι καινούργια - είναι σταθερή και επεκτατική, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και σε όλη την Ανατολική Μεσόγειο, Αιγαίο, Θράκη μέχρι και Θεσσαλονίκη, με συνεχείς προκλήσεις, παραβιάσεις εναέριου και θαλάσσιου χώρου, γεωτρήσεις σε ξένες ΑΟΖ και εργαλειοποίηση μειονοτήτων και προσφύγων.

Το πιο οδυνηρό στοιχείο αυτής της τραγωδίας είναι η χρονική της

Σε αυτό το περιβάλλον, η στήριξη της Ελλάδας προς την Κυπριακή Δημοκρατία υπήρξε συχνά κατώτερη των περιστάσεων. Η Αθήνα, υπό την πίεση γεωπολιτικών ισορροπιών και μιας διάχυτης κουλτούρας «μη ρήξης», αποφεύγει να ηγηθεί μιας πραγματικά δυναμικής ευρωπαϊκής πίεσης προς την Τουρκία. Αντί για στρατηγική, προκρίθηκε η διαχείριση - και αυτή η επιλογή έχει κόστος. Η στάση των κυβερνήσεων Ελλάδας και Κύπρου προκαλεί ερωτήματα. Η διπλωματική προσήλωση και η

πίστη στις ευρωπαϊκές διαδικασίες είναι μεν θεμιτές, αλλά όταν η άλλη πλευρά ακολουθεί επιθετική στρατηγική, η απραξία εκλαμβάνεται ως αδυναμία - και στην διεθνή σκηνή, ως συγχωροχάρτι.

Η Τουρκία δεν κρύβει τις προθέσεις της. Από τη στρατηγική της «Γαλάζιας Παιτίδας» μέχρι την πολιτιστική διείσδυση μέσω του «Turkaegean», η Αγκυρα επιδιώκει να αναθεωρήσει το status quo. Η συμμετοχή της σε ευρωπαϊκά αμυντικά προγράμματα, όπως το ReArm, ενισχύει τη στρατιωτική της ισχύ, ενώ η ρητορική της παραμένει προκλητική.

Σε αυτό το πλαίσιο, Ελλάδα και Κύπρος φαίνεται να περιορίζονται σε δηλώσεις και διπλωματικές νοθεσίες. Η απουσία πιο δυναμικών πρωτοβουλιών - όπως η άσκηση βέτο σε κρίσιμες αποφάσεις ή η ενίσχυση της αποτρεπτικής ισχύος - δημιουργεί την εντύπωση ότι η τουρκική επιθετικότητα μένει αναπάντητη.

Η Ιστορία έχει δείξει ότι η ανοχή σε αναθεωρητικές δυνάμεις δεν οδηγεί σε ειρήνη, αλλά σε κλιμάκωση. Αν η Ελλάδα και η Κύπρος δεν υψώσουν το ανάστημά τους τώρα, ίσως αύριο να είναι αργά.

Η Κύπρος, αν και μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραμένει μοιρασμένη. Η πρωτεύουσά της είναι η μόνη στον κόσμο διχοτομημένη πόλη, με την ίδια την ΕΕ να αποτυγχάνει ή να μη θέλει ν' αξιοποιήσει την πολιτική και οικονομική της ισχύ για την υπεράσπιση των αρχών που διακηρύσσει.

Η τουρκική εισβολή δεν είναι

παρελθόν. Είναι παρόν. Και η συνέχιση της αδικίας αποτελεί όνειδος για τον διεθνή πολιτισμό. Η Κύπρος δεν ζητά εκδίκηση. Ζητά δικαιοσύνη. Ζητά το αυτονόητο: την αποκατάσταση της κυριαρχίας, την επιστροφή των προσφύγων, τον τερματισμό του εποίκισμού και την ειρηνική επανένωση. Ζητά ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ.

Το στάτους κβο δεν είναι λύση. Είναι συνέχιση της αδικίας. Η επίλυση του Κυπριακού δεν μπορεί να βασίζεται σε «πραγματικότητες επί του εδάφους» που δημιουργήθηκαν με τη βία. Η μόνη αποδεκτή λύση είναι αυτή που βασίζεται στο διεθνές δίκαιο, στις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών και στις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πλήρης αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων, η επιστροφή των προσφύγων στις εστίες τους, η αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της συνταγματικής τάξης, και η ειρηνική συνύπαρξη όλων των κατοίκων, όπως συνέβαινε για δεκαετίες πριν από την εισβολή, είναι η μόνη βιώσιμη και δίκαιη λύση. Απλά, η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ.

Η ειρήνη δεν επιβάλλεται με στρατούς. Χτίζεται με δικαιοσύνη, ισονομία και σεβασμό. Και η Κύπρος, πενήντα ένα χρόνια μετά, δεν ζητά τίποτα περισσότερο από αυτό. Το δικαιούται! Η αδικία, όταν μένει ατιμώρητη, γίνεται κανονικότητα. Η Κύπρος δεν πρέπει να ξεχαστεί! Η ιστορική μνήμη είναι όπλο. Η λήθη είναι συνενοχή.

*Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης

Επίσημες αργίες!

Γνωρίζετε να υπάρχει άλλη χώρα με επίσημες αργίες τις πρώτες μέρες τεσσάρων μηνών του έτους; Πρωτοχρονιά, Πρωταπριλιά, Πρωτομαγιά, Πρώτη Οκτωβρίου; Υπάρχει άλλη χώρα που έχει τη Δευτέρα, ως επίσημη αργία, τρεις φορές τον χρόνο; Καθαρή Δευτέρα, Δευτέρα της Διακαινησίμου, Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος (του Κατακλυσμού); Υπάρχει άλλη χώρα με επίσημες αργίες τέσσερις εθνικές επετείους; 25η Μαρτίου, 1η Απριλίου, 1η Οκτωβρίου και 28η Οκτωβρίου; Εξίτρα οι υπόλοιπες αργίες, καθώς και οι σχολικές αργίες για τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών, για τα γενέθλια του Αρχιεπισκόπου και για τι άλλο! Θυμούνται τον αείμνηστο Καθη-

γητή Ράμμο, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, που μας έλεγε: «Οι Άγιοι ηγίασαν εργαζόμενοι. Ημείς διατί να τιμώμεν την μνήμη των μη εργαζόμενοι»;

Δεν καταλαβαίνω γιατί να υπάρχουν τόσες επίσημες αργίες και, μάλιστα, σε σύγκριση με άλλες χώρες. Δεν έχω τίποτε με τις επετείους, τις οποίες σέβομαι και τιμώ. Τα έχω με τις αργίες για τις επετείους αυτές, ιδίως αυτές που πέφτουν μεσοβδόμαδα, οι οποίες μου φαίνονται ενοχλητικές και αχρείαστες. Δεν διακόπτουν μόνο τη φυσική ροή της οικονομικής ζωής του τόπου, αλλά, κατά τη γνώμη μου, αναστατώνουν το πρόγραμμα της εβδομάδας και μας αποσυντονίζουν.

Μήπως θα ήταν καλύτερα, εάν

ορισμένες από αυτές τις αργίες καταργούνταν; Μήπως θα ήταν καλύτερα, εάν ο εορτασμός όλων των υπόλοιπων επετειών που πέφτουν σε καθημερινές εργάσιμες ημέρες, εκτός από τα Χριστούγεννα και τη Μεγάλη Παρασκευή, μετατίθετο από την ημερομηνία της κάθε επετείου, στο αμέσως προηγούμενο ή αμέσως επόμενο Σάββατο; Θα μου πείτε ότι ανέκαθεν υπήρχαν επίσημες αργίες μεσοβδόμαδα. Ναι, αλλά, όταν αυτές είχαν καθιερωθεί, τότε ίσχυε η εξαήμερη εβδομάδα καθημερινής οκταώρου εργασίας, οπότε η καθιέρωση τέτοιων αργιών μεσοβδόμαδα αποτελούσε σταγόνα ανακούφισης των εργοδοτούμενων μέσα σε έξι ημέρες ολοήμερης εργασίας στη σειρά.

Τώρα, με την πενήντημερη εβδο-

μάδα εργασίας, μια αργία καθημερινής εργάσιμης ημέρας δεν αποτελεί, πλέον, κατά τη γνώμη μου, σταγόνα ανακούφισης των εργοδοτούμενων, αλλά ένα ανάχωμα, το οποίο ανακόπτει τη δέουσα συνεχή και απρόσκοπτη λειτουργία, μεταξύ άλλων, της Αγοράς, της Δημόσιας Υπηρεσίας, των Εκπαιδευτηρίων, των Δικαστηρίων κ.λπ.

Θα μου πείτε πάλι: «Και τι μας νοιάζει για τη γνώμη σου, κυρά μου; Εμείς, τότε θα τρώμε τις σουβλές μας; Όλες οι αργίες αποτελούν κεκτημένο των εργοδοτούμενων»!

Μα δεν μιλώ για κατάργηση όλων των αργιών, αλλ' απλώς για μετάθεση του εορτασμού των αντιστοίχων επετειών, που πέφτουν σε εργάσιμες ημέρες, στο πλησιέστερο προηγούμενο

ή πλησιέστερο επόμενο Σάββατο, το οποίο, στο κάτω-κάτω, μέχρι προσφάτως ήταν εργάσιμη ημέρα. Μην αναστατώνεστε! Θα μπορούσε να υπάρχει κάποιο αντιστάθμισμα προς όφελος των εργοδοτούμενων για μια τέτοια αλλαγή, όπως, για παράδειγμα, κάποιο φιλοδώρημα (bonus).

Δεν υπάρχει λόγος να διακεισθε εχθρικάς απέναντί μου. Μια γνώμη είπα που, σε τελική ανάλυση, μπορεί ν' αποβεί προς όφελος των εργοδοτούμενων! Κι εγώ, εργοδοτούμενη ήμουν και είμαι. Ελευθερία γνώμης δεν έχουμε; Αν επιθυμείτε, αντικρούστε με ψυχραιμία, με λογικά επιχειρήματα. Αναμένω.

*Δικηγόρος, πρώην
Εισαγγελέας της Δημοκρατίας

ΑΠΟΨΗ “
ΚΛΑΙΛΙΑ ΤΟΜΠΟΛΗ-
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Η Πάφος έχει την αγωνιστική και οικονομική ισχύ. Ο Άρς έχει και χρήματα και τους τρόπους να είναι πολύ ισχυρός, ακόμη και όταν παραχωρεί παίκτης ή ποντάρει σε νεαρούς. Η αίσθηση είναι πως η Ομόνοια είχε (και άρα έχει) υλικό για περισσότερα πράγματα. Ενώ συμφώνησε με Μπεργκ, έναν προπονητή που της άλλαξε τη σύγχρονη ρότα της. Η ΑΕΚ έχει επίσης εξαιρετικό υλικό, ενώ η πρόκληση Ιντιακέθ σημαίνει την παρουσία ενός ικανού ανθρώπου, που ξέρει τα κατατόπια. Οι τέσσερις αυτές ομάδες μοιάζουν σήμερα ως οι επίδοξες διεκδικήτριες για την επερχόμενη χρονιά. Έχουν και τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις. Στους υπόλοιπους τέσσερις μεγάλους; Ο ΑΠΟΕΛ είναι ο άγνωστος Χ, κανένας δεν ξέρει και δεν μπορεί να υπολογίσει πώς και με ποια ισχύ θα πορευτούν οι «γαλαζοκίτρινοι». Η ΑΕΛ νοικοκυρεύεται σε όλα τα επίπεδα και, με τη συμφωνία με Τραμετσάνι (ξέρει και αυτός τα του ποδοσφαίρου μας), δείχνει πως είναι στον σωστό δρόμο. Η Ανόρθωση, αν όλα κυλήσουν βάσει πλάνου, θα έχει μια αξιοπρεπή ομάδα, που θα διεκδικήσει την εξάδα. Ο 8ος της παρέας, ο Απόλλωνας, είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση. Είναι μάλιστα σε μια χρονιά - σταυροδρόμι.

Πέρασαν μόλις τρία χρόνια από τότε που οι «κυανόλευκοι» πανηγύρισαν το πρωτάθλημα. Το πανηγύρισαν μάλιστα σε μια σεζόν, κατά την οποία λίγοι πόνητα ραβάντων τους. Ήταν μάλιστα μια λύτρωση, αφού πολλαπλάκις έφταναν την οκταετία 2014-22 στην πηγή και νερό δεν έπιναν. Αλλά, με τα σημερινά δεδομένα, η κατάκτηση του τίτλου του 2022 μοιάζει σαν μακρινή ανάμνηση. Γιατί; Επειδή ο Απόλλωνας απέτυχε να κτίσει πάνω σε αυτήν την επιτυχία. Είναι γενικώς μια ομάδα που δεν μπορεί να διαχειριστεί την πρωτιά. Τέσσερις φορές πήρε το πρωτάθλημα και στις τέσσερις έκανε κάκιστη υπεράσπιση. Όχι μόνο αυτό. Στις τρεις χρονιές που

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ ΣΕ ΧΡΟΝΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ

Μετά την αποτυχία να κτίσει στον τίτλο του 2022 και μετρώντας τρεις κακές χρονιές, η ομάδα της Λεμεσού οφείλει να δημιουργήσει συνθήκες για πρωταγωνιστικό ρόλο

ακολούθησαν, έμεινε και τις τρεις εκτός Ευρώπης. Τις δύο τελευταίες σεζόν ήταν η μια στο 2ο γκρουπ, και στην περίοδο που έληξε βος και καταϊδρωμένος στο πρώτο. Από Κύπελλο, όπου είχε επίσης εξαιρετική παρουσία προηγουμένως, η τελευταία εμφάνιση σε τελικό ήταν το 2018 και η τελευταία κατάκτηση το 2017.

Αλλαγές

Αλλά ας μείνουμε στη σεζόν που έκλεισε και σ' αυτήν που έρχεται. Από προπονητικής άποψης, ο Γκούλα αποδείχτηκε λανθασμένη επιλογή. Οι περισσότερες μετεγγραφές, το ίδιο. Πάρτε τους πλείστους παίκτες και δέστε την παρουσία τους. Από μέτριο και κάτω. Μεσοσύνης της χρονιάς 2024-25, ο Νίκος Κίρζης αποφάσισε (σωστά λέμε εμείς) πως η επιστροφή στο παρελθόν για να υπάρξει μέλλον ήταν η καλύτερη επιλογή. Εξ ου και έπεισε τον Αυγουστή ν' αφήσει την Εθνική (έμεινε ελάχιστα) και να επιστρέψει στο Κολόσο. Όστε να πρωτοστατήσει στην αναβάθμιση του Απόλλωνα και την επιστροφή σε πρωταγωνιστικό επίπεδο. Πόσο εύκολο ή πόσο δύσκολο είναι αυτό; Σίγουρα δεν είναι πρότζεκτ ενός έτους. Αλλά

«Ο Απόλλωνας έχει τα εχέγγυα. Σταθερή ηγεσία, καλό μπάζει, αύρα πρωταγωνιστή, προπονητή που βίωσε πράγματα, αλλά και κοινό»

το πρώτο έτος είναι κομβικό. Δεν τον παίρνει άλλη χρονιά χωρίς να βάλει το στίγμα του στο πρωτάθλημα. Δεν τον παίρνει άλλη χρονιά σε ρόλο κομπάρσου. Πρέπει ν' αλλάξει «μηχανή» και ταχύτητα. Όσο μεγάλος κι αν είσαι, όσους τίτλους κι αν έχεις, όσες ευρωπαϊκές επιτυχίες κι αν έκανες στο παρελθόν, όσο μένεις μακριά από τον πρωταγωνιστικό ρόλο, τόσο πιο δύσκολα επιστρέφεις.

Έχει τα εχέγγυα

Ο Απόλλωνας έχει τα εχέγγυα. Σταθερή ηγεσία, καλό μπάζει, αύρα πρωταγωνιστή, προπονητή που βίωσε πράγματα, αλλά και κοινό. Μάλιστα, με τα δεδομένα σήμερα Κυριακή, 8 Ιουνίου, είναι ίσως η μόνη ομάδα που υπό σωστές προϋποθέσεις θα μπει σφήνα στο καρέ των Ευρωπαίων. Μετρώντας, βέβαια, σωστά τον ανταγωνισμό. Θα χρειαστούν, όμως, πολύ προσεκτικές κινήσεις και επιλογές παικτών. Ο Αυγουστή είχε πει πως θα χρειαστεί παίκτες επιπέδου Κβίντα για να δημιουργήσει ισχυρή ομάδα. Η αλήθεια είναι πως, από τους αλλοδαπούς παίκτες που αγωνίστηκαν τη σεζόν 2024-25, με εξαίρεση τον Τσέχο στόπερ και τον τερματοφύλακα Λέουβεμπεργκ, δύσκολα βρίσκεις άλλον

που μπορεί να ηγηθεί, να βγάλει απόδοση ελίτ παίκτη. Ακόμη και κάποιο με γερό βιογραφικό. Ίσως κάποιοι (απ' όσους παραμείνουν), έχοντας καλύτερους συμπαίκτες και σε ένα πιο ορθόδοξο αγωνιστικό πλάνο, να ανεβάσουν απόδοση. Ίσως. Ίσως δούμε πράγματα που δεν είδαμε. Ίσως, όμως... Η καλύτερη οδός για να συμβεί αυτό είναι να έρθουν μερικοί ποδοσφαιριστές επιπέδου. Άλλο σημαντικό σημείο, οι συνθήκες για ταχύτερη δημιουργία συνοχής, είναι παίκτες που τα χαρακτηριστικά τους να ταιριάζουν με την όλη φιλοσοφία και αν δύναται να υπάρχει περιορισμένη γεωγραφική κατανομή.

Οι γηγενείς

Μπορεί να υπάρχουν παραδείγματα, και μάλιστα πολύ πρόσφατα, ομάδων που πέτυχαν χωρίς να έχουν εμφανές κυπριακό στοιχείο στο ρόστερ. Αλλά προσωπική μας άποψη είναι πως οι ντόπιοι παίκτες είναι απαραίτητοι, ειδικά σε

περίοδο μεγάλων αλλαγών. Είναι must η παραμονή Χάμπου, μακάρι για τον Απόλλωνα ν' απαντήσει θετικά. Υπάρχει ο Μαλεκκίδης (αυτό το παιδί είναι παράδειγμα προς μίμηση) και ο Σπόλιαριτς. Ως εκεί, όμως. Καλό θα ήταν να γίνουν 1-2 κινήσεις. Καλό θα ήταν, επίσης, ο Απόλλωνας να κοιτάξει και τις ακαδημίες του. Έχει πολλά χρόνια να βγάλει παίκτη από τα σπλάχνα του που θα σταδιοδρομήσει. Ένα ταλέντο με προοπτική. Υπάρχει κάποιο άμεσο; Μόνο στο Κολόσοι μπορούν να το κρίνουν.

Γενικώς είναι μια χρονιά - σταυροδρόμι για τον Απόλλωνα, χωρίς σχεδόν κανένα περιθώριο λάθους. Η τριετής μιζέρια πρέπει να λάβει τέλος. Θα αναμένουμε με ενδιαφέρον τον μετεγγραφικό σχεδιασμό και το πού θα φαίνεται πως μπήκε ο πήχης. Θυμίζοντας και κάτι. Μεγάλες επιτυχίες στον Απόλλωνα ήρθαν εκεί που δεν το ανέμενε κανείς. Όταν λειτουργούσε και αποδείχτηκε σιγανό ποταμάκι.

Έρανος

Ο Διεθνής Ανθρωπιστικός Οργανισμός «Hope For Children» CRC Policy Center, στα πλαίσια της άδειας εράνου με αρ. Ν.Π71/2024, συγκέντρωσε το ποσό των €4416,41.

Ετήσια Γενική και Εκλογική Συνέλευση

Ο Σύνδεσμος Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ), καλεί τα εγγεγραμμένα μέλη του στην Ετήσια Γενική και Εκλογική Συνέλευση, που θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη, 17 Ιουνίου 2025 και ώρα 6.00 μ.μ., στην αίθουσα εκδηλώσεων Ανδρέα Πατισαλίδη – Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, 1515 Λευκωσία. Τους αρχικούς χαιρετισμούς θα ακολουθήσει ο απολογισμός του έργου του ΣΠΑΒΟ και η παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Θα ακολουθήσει η εκλογική διαδικασία. Η παρουσία των μελών κρίνεται πολύτιμη και απαραίτητη για τις εργασίες της Συνέλευσης. Δήλωση συμμετοχής μέχρι τις 13 Ιουνίου 2025, στο 22813121.

Αιμοδοσία στη Λάρνακα διοργανώνει η COSMOS Insurance

Η COSMOS Insurance, στο πλαίσιο της κοινωνικής της ευθύνης και της διαρκούς προσφοράς της προς την κοινωνία, διοργανώνει εθελοντική αιμοδοσία σε συνεργασία με το Κέντρο Αιμοληψίας Λάρνακας την Πέμπτη, 12 Ιουνίου 2025, από τις 11:00 έως τις 13:00, στο επαρχιακό γραφείο της στη Λάρνακα (Πηλίου 13, Quality Tower A). Η αιμοδοσία τελεί υπό την αιγίδα του Δημάρχου Λάρνακας, Ανδρέα Βύρα, ο οποίος και θα παραστεί, στηρίζοντας εμπράκτως τη δράση και στέλνοντας το μήνυμα της ενότητας, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής προσφοράς. Η πρωτοβουλία εντάσσεται στο ευρύτερο πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της COSMOS Insurance και αποτελεί έκφραση της δέσμευσής της να βρίσκεται δίπλα στον άνθρωπο και στις ανάγκες της κοινωνίας. Η αιμοδοσία είναι μια απλή αλλά πολύτιμη πράξη αγάπης, μια ενέργεια που σώζει ζωές και ενισχύει το αίσθημα συλλογικό-

τητας και προσφοράς τόσο στους εργαζομένους της εταιρείας όσο και στο ευρύτερο κοινό. Στόχος της δράσης είναι να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών και των εργαζομένων, να ενισχύσει τις εθνικές τράπεζες αίματος και να δημιουργήσει έναν κύκλο προσφοράς που βασίζεται στην ενουναίσθηση και την αλληλεγγύη. Η COSMOS Insurance καλεί το κοινό της Λάρνακας – καθώς και οποιονδήποτε επιθυμεί – να στηρίξει την προσπάθεια αυτή με τη συμμετοχή του, προσφέροντας λίγο από τον χρόνο και το αίμα του για έναν μεγάλο σκοπό. Η αιμοδοσία πραγματοποιείται με όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας και υγειονομικής προστασίας, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Υγείας.

Ομάδα Αξιοματικών και Οπλιτών της ΕΛΔΥΚ ξεναγήθηκαν στην περιοχή Παραλιμνίου-Δερύνειας

Με πρωτοβουλία του Κυπριακού Κέντρου Μελετών (ΚΥΚΕΜ), ο Δήμος Παραλιμνίου - Δερύνειας φιλοξένησε πρόσφατα στην περιοχή Παραλιμνίου-Δερύνειας 50 μέλη Ομάδα Αξιοματικών και Οπλιτών της ΕΛΔΥΚ, οι οποίοι ξεναγήθηκαν στην τουριστική περιοχή Πρωταρά, στα ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία του Παραλιμνίου, και στο Πολιτιστικό Κέντρο της κατεχόμενης Αμμοχώστου στη Δερύνεια. Έγιναν επίσης καταθέσεις στεφάνων από τον Δήμαρχο Παραλιμνίου-Δερύνειας, Γιώργο Νικολέττο, την ΕΛΔΥΚ, την Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο, την Εθνική Φρουρά και το ΚΥΚΕΜ στα μνημεία των ηρώων του Δήμου, Τάσου Μάρκου, Τάσου Ισαάκ και Σολωμού Σολωμού. Ακολούθως η αποστολή μετέβη στο Δημοτικό Μουσείο Εθνικής Ιστορίας, το οποίο εγκαινιάστηκε πρόσφατα από τον Υπουργό Άμυνας, Βασίλη Πάλλα. Στο γεύμα που παρέθεσε ο Δήμος προς τιμήν της αποστολής, ο Δήμαρχος καλωσό-

ρισε τους ΕΛΔΥΚάριους αδελφούς μας και εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του Κυπριακού Ελληνισμού για τους αγώνες και τις θυσίες της ΕΛΔΥΚ για την προάσπιση του Κυπριακού Ελληνισμού. Ο επικεφαλής Αξιωματικός της ΕΛΔΥΚ ευχαρίστησε τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Παραλιμνίου-Δερύνειας για την εγκάρδια και συγκινητι-

κή φιλοξενία και το ΚΥΚΕΜ για τις συνεχιζόμενες πρωτοβουλίες του από το 1990. Εκ μέρους του ΚΥ.ΚΕ. Μ. ο Αντιπρόεδρος του Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου, Ανδρέας Μορφίτης, τόνισε τη σημασία τέτοιων πρωτοβουλιών, που διατηρούν και ενισχύουν τους άρρηκτους δεσμούς της Κύπρου και της Ελλάδας.

Παγκύπριο Συνέδριο για την Άνοια - Αλτσχάιμερ

Ο Σύνδεσμος Στήριξης Ατόμων με Άνοια «Ιθάκη» διοργανώνει δωρεάν Επιστημονικό Συνέδριο για την Άνοια στη Λεμεσό, την Παρασκευή, 13 Ιουνίου 2025 και ώρα 18.00, στην Αίθουσα Πεΰκιοις Γεωργιάδης Πανεπιστημίου ΤΕΠΑΚ. (Αρχ. Κυπριανού 30, 3036 Λεμεσός). Παρουσίαση από τη Δρα Παρασκευή Σακκά, Νευρολόγο - Ψυχίατρο, Πρόεδρο της εταιρείας Alzheimer Αθηνών, Πρόεδρο του Εθνικού

Παρατηρητηρίου για την Άνοια και τη νόσο Αλτσχάιμερ με θέμα: «Η κοινωνική διάσταση της Άνοιας-Δομές και Υπηρεσίες». Παρουσίαση από τον Δρα Νικόλαο Σκαρμέα, Καθηγητή Νευρολογίας ΕΚΠΑ, Αιγινήτειο Νοσοκομείο, με θέμα: «Άνοια τύπου Αλτσχάιμερ: βιολογία,

διάγνωση και θεραπεία». Σκοπός του Συνεδρίου είναι η ενημέρωση της επιστημονικής κοινότητας της Κύπρου και η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών με δύο διακεκριμένους επιστήμονες από την Ελλάδα. Το συνέδριο αποτελεί επίσης μια εξαιρετική ευκαιρία επιμόρφωσης, με παρουσίαση των πιο πρόσφατων εξελίξεων στον τομέα της άνοιας. Δηλώστε συμμετοχή στο 25274614 ή στο info@ithakicyprus.com.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ακριτίδης Μιχαήλ, Λεωφ. Τζον Κένεντι 70 Α, δίπλα από το ACS Courier και απέναντι από το LIDL Παλουριώτισσας, τηλ.: 22316123. Περίσσιου Βασιλική, Λεωφ. Κένεντι 72, απέναντι από την Pizza Hut, τηλ.: 22250888. Χατζηγιάννου Αννίτα, Νάξου 14 Γ, πάροδος Μακαρίου και Διγενή Ακρίτα, απέναντι από CYTA, τηλ.: 22755999, 22429210, 22429429. Νεοφύτου Μαρίνα, Γερμανού Πατρών 5, πίσω από το MALL Έγκωμης, τηλ.: 22322226, 99089428. Ελ Μπάνα Άχμετ, Σπύρου Τρικούπη & Ν. Καρβαδία 21, απέναντι από είσοδο ΑΛΦΑΜΕΓΑ και πίσω από SECOND CUP, Λακατάμεια, τηλ.: 22448878, 97609171. Αντωνίου Ανδρέας, Ιωάννη Κρανιδιώτη 111, έναντι φούρνου VIENNA, Λατσία, τηλ.: 22105395.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Τορναρίτη Καρμέλια, Δημοσθένος 5, από κυκλικό κυκλοφοριακό κόμβο Ανδρέα Χαλαμπίου προς Πολεμίδα, 2ο στρίψιμο αριστερά, Κάτω Πολεμίδα, τηλ.: 25954525, 99946295. Χριστοφόρου Νέαρκος, Λεωφ. Μακαρίου 112, μεταξύ παιδικών ΟΚΑΙΔΙ και ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΗΛΙΑΔΗ ΛΤΔ, τηλ.: 25822838, 99200860. Λουκούμη Μαριάννα, Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' 39, δίπλα από Κρεατοαγορά ΜΕΛΗΣ, Μέσα Γει-

τονιά, τηλ.: 25728408, 25752960. Δάρβης Γεώργιος, Βασίλη Μιχαλίδη 13, ΙΑΣΟ MEDICAL CENTER, τηλ.: 25347070, 99201014. Κίρκοβα-Ανδρέου Σάσια, Χαράλαμμου Φτερούδη 2, Ανοικοδόμησης - Αγ. Αθανασίου, Άγιος Αθανάσιος, τηλ.: 25725558, 25588033.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Αντωνίου - Λαδά Ελένη, Αγίας Σοφίας 3, Αραδίππου, τηλ.: 24813250, 24530321. Δημητρίου Ανδρέας, Αρχ. Μακαρίου ΙΙΙ 44, δίπλα από ASTRO BANK και έναντι SAMSONITE, τηλ.: 24822422, 24812188. Στρούθου Ιωάννης, Άρτας 14, Panelsons Court, κατ. 10, δρόμος Λεμεσού, μετά από φώτα Πυροσβεστικής και δίπλα από IPANEMA, τηλ.: 24251494, 94045427.

ΠΑΦΟΣ

Χαραλάμπους Πηνελόπη, Ακαμαντίδος 4, δίπλα από το περίπτερο TIME OUT, τηλ.: 26943222, 26272151. Πετεινού Αμαρυλλίς, Ανδρέα Έλληνα, Oriental Complex, κατ. 3, δίπλα από το INTERNATIONAL SCHOOL OF PAPHOS, τηλ.: 26653929, 99456401.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Καμπλάρης Ανδρέας, Κοραή 52, απέναντι από το Λύκειο Παραλιμνίου, τηλ.: 23744160, 23743418. Δασκαλάκη Μαρία, Μακαρίου Γ' 34, πλησίον Δημαρχείου Σωτήρας, τηλ.: 23300740, 99864749.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, 6-12 Ψαρών, 2408, Έγκωμη. **ΛΕΜΕΣΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, MEDITERRANEAN HOSPITAL, Στυγός 9, 3117, Αγία Φύλα. **ΛΑΡΝΑΚΑ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, Παύλου

Βαλδασερίδη 10, 6018, Λάρνακα. **ΠΑΦΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021, Πάφος. **ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ ΛΗΤΩ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286, Παραλιμνί.

Παιδικό Φιλανθρωπικό Φεστιβάλ

Παιδικό Φιλανθρωπικό Φεστιβάλ, με στήριξη του Συνδέσμου «Ένα Όνειρο Μια Ευχή», θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή, 29 Ιουνίου 2025, στο κοινοτικό γήπεδο Λαγουδερών. Θα υπάρχουν διάφορα παιχνίδια και δραστηριότητες, που θα μπορούν να κάνουν δωρεάν τα παιδιά, όπως: ζωγραφική προσώπου, μπαλονοκατασκευές, φουσκωτά, ταχυδακτυλουργική επίδειξη μασκότ, βόλτα με γαϊδουράκι, τσίσιμα σε ζωάκια φάρμας, διαδραστικά εργαστήρια και καλλιτεχνικές επιδείξεις από παιδιά. Live link από το Alpha Radio. Η είσοδος θα είναι δωρεάν.

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021

Άρθρο 27 ΕΝΤΥΠΟ 14

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΜΕΕΠ

Δίδεται ειδοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 27 των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2021, ότι στις 2 Ιουνίου 2025 υποβλήθηκε στο Τμήμα Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, σχετικά με την ανέγερση μονάδας παρασκευής γαλακτοκομικών προϊόντων στην Κοινότητα Λυμπίων της Επαρχίας Λευκωσίας, από την εταιρεία AG Port - Plant Ltd. Η μελέτη μπορεί να τύχει επιθεώρησης μεταξύ Δευτέρας και Παρασκευής από τις 8.00 π.μ. - 3.00 μ.μ., στα γραφεία του Τμήματος Περιβάλλοντος (28ης Οκτωβρίου 20-22, Έγκωμη Λευκωσία) ή στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στον σύνδεσμο <http://www.moa.gov.cy/environment>. Η Μελέτη μπορεί επίσης να τύχει επιθεώρησης στα γραφεία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικισμών Λευκωσίας. Οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να υποβάλει στο Τμήμα Περιβάλλοντος: (α) Ερωτήματα, εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας Γνωστοποίησης, σχετικά με την παροχή διευκρινίσεων για τη διαμόρφωση απόψεων ή παραστάσεων της παραγράφου (β). (β) Απόψεις ή παραστάσεις, σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας Γνωστοποίησης, αναφορικά με το περιεχόμενο της μελέτης ή τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

AG Port - Plant Ltd

Νέες Βροντερές Καμπάνες

εν πέρασαν 6 μήνες από τη δημοσίευση της «Καμπάνας της Δαμασκού» σ' αυτές εδώ τις στή-

λες. Τον Δεκέμβριο του 2024 δημοσιεύτηκε. Ελλάδα και Κύπρος βρίσκονται πλέον απέναντι σε μια περισσότερο ισχυρή Τουρκία. Ο Τραμπ ήδη χαρακτηρίζει τον Ερντογάν όχι μόνο ως Πορθητή της Συρίας, αλλά και ως ισχυρό και έξυπνο... Αυτός ο ρόλος στη διάρκεια του άμεσου μέλλοντος θα γίνεται πιο δυνατός και πιο αποτελεσματικός. Όχι μόνο για το καθεστώς της Συρίας, αλλά και για την προοπτική των σχετικών εξελίξεων στην περιοχή.

Η Τουρκία δεν ισχυροποιείται στρατιωτικά και με διεθνή πειστικότητα. Η Τουρκία αναγνωρίζεται διεθνώς ως απολύτως αναγκαία για την Ευρώπη και ως μεγάλη Γεωστρατηγική Συμμαχική Δύναμη των Αμερικανών. Θεωρείται φίλη και συνεταίρος της Ρωσίας, της Κίνας και όχι μόνο... Ο νέος Αμερικανός πρόεδρος στην Τουρκία επιβεβαιώνει πλήρως αυτές τις εκτιμήσεις. Έφθασε στην Τουρκία και ταυτοχρόνως διαπιστεύτηκε στη Συρία. Μεγάλο αμερικάνικο μήνυμα. Πολύ νηρηρή διπλωματική καμπάνα.

Αυτός ο πρόεδρος με ενθουσιασμό δήλωσε ότι η Τουρκία είναι μεγάλη και ισχυρή. Κυρίαρχη, ήδη, χώρα στην περιοχή. Τόνισε με αμερικανική περηφάνια

ότι η Τουρκία είναι η Δύναμη που διασφαλίζει και ενισχύει την Ευρώπη. Είναι ισχυρή και ίση Σύμμαχος χώρα των Αμερικανών. Ο Αμερικανός πρόεδρος δεν φοβήθηκε να δηλώσει: Δεν φταίει η Τουρκία διότι έφερε τους S400. Φταίει η Ουάσιγκτον που δεν της έδινε τους patriot... Μεγάλες και ιστορικές κουβέντες, που δεν λέγονται χωρίς την έγκριση του Αμερικανού Προέδρου. Βροντερές Καμπάνες. Μοναδικού και φοβερού αντίλαλου προειδοποιητικού. Η Τουρκία δεν είναι απλώς η πιστή Σύμμαχος των Αμερικανών (και των Ρώσων!), αλλά είναι ο Ισχυρός Ισοδύναμος Σύμμαχος.

Ο Μητσοτάκης τα παρακολουθεί όλα αυτά. Σκυθρωπός, σιωπηρός, αμήχανος. Είναι φίλος και εναγκαλίζεται με τον Ερντογάν, όταν ο Τούρκος ηγέτης κατέχει και πατά την Κύπρο και θέλει όχι μόνο το Αιγαίο αλλά και τη Δυτική Θράκη, αν όχι και τη Θεσσαλονίκη. Και ο «αισιόδοξος» και «επιτυχημένος» Πρόεδρος της Κύπρου; Είναι συνεργός και συμπαραστάτης της Μητσοτακικής κατευναστικής τουρκοπροσκυνηματικής πολιτικής. Υπολογίζει ότι έτσι θα επιτύχει τον στόχο του να φτάσει σε Συνομιλίες; Σε Συνομιλίες με θέμα τα 2 κυπριακά κυρίαρχα κράτη; Με το όπλο του Μητσοτακικού κατευνασμού θα νικήσει την τουρκική κατακτητική πολιτική στις

ενδεχόμενες Συνομιλίες;

Η Καμπάνα της Δαμασκού δεν αφύπνισε. Οι νέες Καμπάνες του Αμερικανού πρόεδρου στην Τουρκία δεν φαίνονται να αφυπνίζουν. Διαφαίνεται καθαρά ότι η Τουρκία δεν θα φτάσει στο Αιγαίο και την Κύπρο νύκτα και αθόρυβα. Θα φτάσει μέρα μεσημέρι και με τουρκονικήτριες σάλπιγγες επιβολής και κατάκτησης... Κυρίως, όμως, θα φτάσει με την έγκριση των Συμμάχων της σιωπηρής και υποκλινόμενης Ελλάδας. Και με την πολύπτυχη βοήθειά τους. Μια βοήθεια που ουσιαστικά θα εξευτελίζει και θα καταργεί την ελλαδική Πολιτεία ως αξιοπρεπές Κράτος.

Οι Αθηναίοι κυβερνητικοί ηγέτες είναι σε κάθε περίπτωση ευτυχείς με τα δήθεν «ήρεμα» νερά της υποτέλειάς τους (έτσι θεωρούν την τουρκική αξίωση για Γαλάζια Πατρίδα). Θωπεύουν την Τουρκία και βολεύονται στις πρόσκαιρες πλάνες, στις ψευδαισθήσεις τους και στις διπλωματικές ασυνάρτητες και ατελέσφορες αντιφάσεις τους... Η κυπριακή, όμως, Κυβέρνηση; Γιατί συναινεί και συνεργεί σε όλα τα πιο πάνω; Συμφωνεί, σιωπά και παθητικά αποδέχεται ήδη τις νέες επερχόμενες εθνικές συμφορές; Αρνείται ν' ακούσει τις νέες Βροντερές Καμπάνες που προειδοποιούν για τις επερχόμενες νέες Εθνικές Συμφορές των Ελλήνων.